

Fogyasztóvédő Alapítvány Heti sajtószemle 2021. 9. hét

A versenyt erősíti az összehasonlítás

ÉRDEKKÉPVISELET A generációváltás és a pandémia okozta piacszűkülés is segíti a koncentrációt az alkuszpiacon

A transzparenciát erősíti a minősített fogyasztóbarát otthonbiztosítás, ez pedig lehetőséget nyújt az alkusztársadalomnak - véli Sebestyén László. A Független Biztosítási Alkuszok Magyarországi Szövetségének elnöke elmondta: több javaslatuk ügyfélbarátabbá tenné a szerződéskötést a kgfb-piacon.

Újraválasztott elnökként hogyan tekint vissza az eddigi két elnökségi ciklusra?

Egy érdekképviselő esetében is fontos a kiszámíthatóság és a stabilitás, az, hogy a munka folyamatos és az eredmény kézzelfogható legyen. Azt gondolom, e téren a legfontosabb és az idő által igazolt változás az volt, hogy a hétagúra bővült elnökségben mindenki alá tartozik egy kiemelt terület, amelyért felel. A munka egyértelműen hatékonyabb lett az új struktúrában. Ami a konkrét feladatokat illeti, azt gondolom, a legnagyobb fegyvertény az Európai Unió biztosításerősítési irányelvének, az IDD-nek a sikeres magyarországi bevezetése. Az ügyfelek, a biztosítók és az alkuszok közös érdeke volt, hogy a szabályok közül az egyébként e kérdésben nagyfokú rugalmasságot mutató Magyar Nemzeti Bankkal és a Pénzügyminisztériummal zajló tárgyalások végére a minimális megfelelés elve valósuljon meg, amely nem köti gúzsba a szakmát. Más tagországokban már látjuk a gondokat a túl szigorú implementáció miatt. Az egyik legfontosabb kérdésben, a javadalmazás terén például továbbra is megmaradt a sokszínűség: ugyanúgy alkalmazható az a lakossági területen általános megoldás, hogy az ügyfél a biztosítónak fizeti a díjat, és a független közvetítő a biztosításközvetítésért járó összeget a biztosítótól kapja meg. De nyitva áll a másik út is - amelyet nálunk döntően a nagyvállalati biztosításoknál alkalmaznak -, amikor a biztosításközvetítő közvetlenül az ügyféltől kapja meg a közreműködéséért a díjat. S mód van arra is, hogy a két javadalmazási fajtát együtt alkalmazzák.

Sokan úgy vélik, az alkuszvilágnak odacsap majd a minősített fogyasztóbarát otthonbiztosítás, hiszen a termék konstrukciójában alig van helye a jutaléknak...

A sűrű fillér jobb lehet, mint a ritka forint... Hadd emlékeztessenek arra, hogy a kgfb-piacon is onnantól indult a fogyasztói érdekeket kiszolgáló érdemi verseny, amikortól az ügyfelek megértették, hogy érdemes több biztosító ajánlatait összehasonlítani. Az edukációnak köszönhetően nőtt évről évre a váltók száma a kampányban. Ma mintegy 4,5 millió lakóingatlan van Magyarországon, ebből nagyjából 3,2 millió van biztosítva. Évente nagyjából 450-500 ezer új szerződés kötődik, ezek döntő része ingatlanvásárláshoz kötődik. Nagyon sok ügyfél tíz-húsz éve ül a valamikor megkötött lakásbiztosításán. Azt reméljük, hogy a fogyasztóbarát lakásbiztosításnak épp olyan piaci edukációs, versenyt fokozó és így tömeges összehasonlítást eredményező hatása lehet, mint a kötelező biztosítás kampányainak volt. Az ügyfelek megértik, hogy az új szerződések megkötésénél vagy egy-két-három évente a már meglévőnél is érdemes összehasonlítani a lakásbiztosításokat. Ebben a folyamatban a független közvetítőknek óriási szerepük lehet, hiszen a lakásbiztosításokat ma még

jellemzően nem több biztosító termékeinek összehasonlításával választják az ügyfelek. A minősített fogyasztóbarát otthonbiztosítás (MFO) esetében külön érdekesség lesz, hogy az azonos termékkör és a hasonló díjak miatt felértékelődhet a biztosítóról - például a kárrendezés gyorsaságáról - meglévő tapasztalat, amellyel az alkuszok rendelkeznek. De abban is tudunk segíteni, hogy személyre szabott kiegészítő termékekkel tegyék teljessé a védelmet az ügyfelek.

A lakossági oldalon tehát új versenypiac nyílt. De mi történik a koronavírus-válság elhúzódása esetén? Érzik-e már az alkuszok, hogy az emberek és a cégek a biztosítások felmondásával is igyekeznek spórolni a kiadásaikon?

Az utasbiztosításoknál markáns visszaesés látható, de ez érthető. Az egyéb, vagyoni típusú lakossági termékek piacán sokkal kisebb a hatása a pandémiának, drámai visszaesésről még nem beszélhetünk. A vállalati oldalon várjuk az összegzést a 2021-es évkezdetről, hiszen számos vállalati vagyonbiztosítás naptári évfordulós.

Ugyanakkor egyelőre itt sem látni nagyobb pánikot - ám tegyük hozzá: csak jó egy évvel a 2008-as válság kitörése után kezdte igazán megérezni a biztosítási szakma a problémákat.

A kopogtató válság is hozzájárulhat a piaci viszonyok átalakulásához? Hogy tekintenek a piacon megindult koncentrációra?

Az alkusztársadalom is hasonló gondokkal küzd, mint a kkv-szektor: nálunk is napirenden van a generációváltás. E tekintetben nagyon fontos mérföldkő, hogy a szabályozás az alkuszok esetében is elismerte az állományhoz való jogot, azt, hogy az évek, évtizedek alatt felépített portfóliók és ügyfélkapcsolatok igenis olyan értéket jelentenek, amelyet áruba lehet bocsátani. Ezzel a lehetőséggel értelemszerűen sokan élnek mostanság, hiszen ezzel megteremtődött számukra a tisztességes visszavonulás lehetősége. Az sem tagadható, hogy a válságokat rendre koncentráció követi, hiszen a piac szűkülése után kevesebb lesz a megkereshető pénz is. Azt gondolom, a koncentrációs folyamatoknak előbb-utóbb érinteniük kell az alkuszok szakmai érdekképviseleteinek széttagoaltságát is, mert az elmúlt évek rámutattak arra, hogy a hatékony érdekvédelmi munkát nagyban segíti, ha minél szélesebb kör véleményét tudjuk képviselni a tárgyalásokon.

Milyen területeken szeretne egy remélhetően megerősödő alkuszszervezet elnökeként sikereket elérni?

Az egyik égető terület a képzések köre. A felnőttoktatás rendszerének átalakítása után ma nem tudunk szervezetileg oktatási tevékenységet végezni, holott erre Európában vannak működő modellek. Azt is érezzük, hogy az MNB kifejezetten aktív manapság, elsősorban a fogyasztóvédelem területén, a független biztosításközvetítőknek pedig, akik az alapelvek szerint az ügyfelek érdekében járnak el, ezt az irányt érteniük és támogatniuk kell. Ráadásul - ahogy az MFO-nál láthattuk - a transzparenciát és a piaci versenyt támogató törekvések inkább lehetőséget nyújtanak számunkra. Azt pedig fontosnak tartjuk, hogy észrevételeinket, javaslatainkat nyitottsággal kezelik, és sok esetben el is fogadják. Az MNB által életre hívott és a napokban bemutatott kgfb-index mellett - amely várhatóan növeli az évközi váltási hajlandóságot - további, az ügyfeleket támogató felvetéseken dolgozunk a kgfb esetében. Ilyen lehet, hogy az ügyfélnek csak néhány adatot kelljen megadnia a tarifálás során, míg az autóra és a szerződőre vonatkozó adatokat a központi nyilvántartásból és a kárnyilvántartásból automatikusan nyerjük ki, még az ajánlattétel előtt. Ma a szerződési ajánlatok 15-20 százalékát dobja vissza a rendszer, mert a tulajdonos nem jól emlékszik a korábbi, kárral kapcsolatos adatokra vagy a bonus-malus szintjére. Ráadásul, ha a helyes adatokkal zajlana a kalkuláció, meglehet, más biztosító ajánlata kedvezőbb lenne a számára.

A lakóingatlanok közül 3,2 millió rendelkezik biztosítással

Sebestyén László: a felnőttképzés átalakítása után égető kérdéssé vált az oktatás újraszervezése

NAGY LÁSZLÓ NÁNDOR

[Eredeti](#)

(Világgazdaság, 2021. március 01., hétfő, 5. oldal)

Szigorodnak a fogyasztóvédelmi szabályok, mutatjuk, miben

Egyre jobban védik a fogyasztókat a júliustól ismét szigorodó gyártói és forgalmazói előírások.

Júliustól tovább bővülnek a fogyasztóvédelmi jogszabályok: minden termékhez magyar nyelvű használati utasítást követelnek meg, a vásárlók biztonsága érdekében pedig akár a veszélyes árucikket forgalmazó honlap blokkolását is elrendelheti majd a hatóság. A vásárlók jogait a fogyasztóvédelmi szabályok szigorításával igyekeznek erősíteni a területet felügyelő Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM). Idén januárban életbe lépett a termék árához igazodó, a korábban megszokottnál hosszabb jótállással, egyértelmű javítási és cserehatáridőkre vonatkozó előírás. Júliustól pedig egyértelművé válnak a termékek használati utasítására érvényes, korábban többféleképpen is értelmezhető szabályok is. A fogyasztók védelmét és a termékek biztonságos használatát szolgáló új kötelezettség szerint minden termék mellé magyar nyelvű használati útmutatót kell mellékelni. A dokumentumnak nem szükséges papíralapúnak lennie, a szükséges tájékoztatás elektronikus úton is megérkezhet a vásárlókhoz - jelentette be az ITM kereskedelempolitikáért és fogyasztóvédelemért felelős államtitkára, Cseresnyés Péter. A gyártó eddig is köteles volt a termékhez meghatározott formában, módon és tartalommal használati és kezelési útmutatót mellékelni. Az előírás viszont nem minden esetben jelentette azt, hogy azt az adott ország nyelvére is lefordították. Ennek hiánya az értékesítési láncban utána következőkre, az importőrökre vagy a forgalmazókra hárult, így előfordult, hogy végül ez elmaradt, hiszen nem kevés pluszkiadásról van szó: fordításról, nyomdaköltségről. A kérdést rendező a termék piacfelügyeletéről szóló 2012. évi törvény módosítása. A július 16-tól érvényes rendelkezés szerint: "A gyártó a termékhez magyar nyelven köteles mellékelni a fogyasztók és más végfelhasználók számára a használati és kezelési útmutatót, valamint a biztonságot érintő figyelmeztetéseket. A használati és kezelési útmutatónak közérthetőnek és egyértelműnek kell lennie. "Tavaly több mint 2500 termékbiztonsági és egyéb laboratóriumi ellenőrzés nyomán közel 200-féle terméket vont ki a forgalomból a magyar fogyasztóvédelem. A vizsgálatokon 189 különböző termék - többek között gyermekjátékok, lámpatestek, hajszárítók - bizonyultak veszélyesnek, ezek közül 158-féle, a felhasználókra kimondottan súlyos kockázatot jelentő árucikket a vásárlóktól is vissza kellett vonni. A leggyakrabban előforduló hibák az áramütés, fulladás, égési sérülés vagy szemkárosodás veszélyével fenyegettek - közölte az ITM államtitkára. A jövőben a piacfelügyeleti hatóság egy többlépcsős eljárásban blokkolhatja a veszélyes termékeket forgalmazók honlapját a jövőben. Súlyos kockázat esetén hatáskört kapnak a figyelmeztetés megjelenítésére az online felületen, ha ezzel nem érik el a kívánt eredményt, eltávolíthatják a tartalmat. Végül akár arról is határozatot hozhatnak, hogy korlátozzák a honlapra, applikációba való belépést - hívta fel a figyelmet. A hatóság a technológiai fejlődést követve új termékkörökre terjeszti ki idén a biztonsági vizsgálatokat, így a rendszeresen ellenőrzött termékkörök listájára felvették az elektromos rollereket, az egyre szélesebb körben használt robotporszívókat és -fűnyírókat.

(A borítóképen: Júliustól minden termékhez magyar nyelvű használati utasítást követelnek meg) - BOON

[Eredeti](#)

(boon.hu, 2021. március 01., hétfő)

Teszt: mennyibe kerül egy beépíthető sütő, amit érdemes is megvenni

Olyan sütőt akarsz, ami hatékony és nem kell sikálni? Itt keresgélj!

Mitől jó egy sütő Talán a legfontosabb szempont, hogy hatékonyan süssön, vagyis viszonylag hamar felmelegítse a sütőteret, egyenletesen süsse át az ételt és stabilan tartsa a beállított hőfokot, de hosszú távon az is előny, ha nem fogyaszt túl sok áramot - írja összefoglalójában az egyesület. A 16 vizsgált márka - többek között az AEG, a Bosch, az Electrolux, a Gorenje, az IKEA, a Miele és a Samsung - készülékei közül ilyen téren 5 termék ért el kiemelkedő eredményt a teszten. Ezek nemcsak hatékonyan sütnek, hanem az energiafogyasztásuk is kedvező. Milyen szempontokat érdemes mérlegelni a vásárlásnál? Az elmúlt évek tesztjei azt mutatták, hogy a legolcsóbb háztartási gépek sok esetben közel sem hozzák a gyártók által ígért teljesítményt. Így kezdetben hiába kell kevesebbet fizetni értük, a tartós használatra tekintettel összességében jobb döntés lehet egy minőségi középkategóriás készüléket választani. A tesztekben az is világosan látszik, hogy nem kell feltétlenül sok százezer forintos hűtőt, mosógépet vagy porszívót venni, ha jól működő berendezést szeretnénk. A fogyasztóvédők azt javasolják, hogy nagyobb háztartási gépek vásárlása előtt néhány napig figyelj meg a saját szokásaidat, igényeidet, majd csak ezután kezdj el tájékozódni, és az ár mellett más szempontokat is vedd figyelembe. Fontos kérdés például, hogy ha később meghibásodik a készülék, van-e a közelben márkaszerviz (itt a szervizlista, amiből kiderül). Mennyire macerás a tisztításuk? A sütő tisztítása a legutálatosabb házimunkák közé tartozik, ám ha a kényelemért hajlandó vagy némi felárat fizetni, az alábbi három tisztítási funkció valamelyikével könnyedén kiválthatod a kézi sikálást: A pirolitikus tisztítás során a sütő közel 500 Celsius-fokra melegszik fel, ami elegendő ahhoz, hogy a lerakódott szennyeződések hamuvá égjenek. Ezt már könnyű eltávolítani, de számolni kell vele, hogy a folyamat akár másfél óráig is eltarthat és megnövekedett áramfogyasztással jár. A katalitikus tisztítású készülékek belső fala speciális bevonattal van ellátva, amely 200 fok feletti hőmérsékleten magába szívja a zsíros szennyeződések. A program körülbelül fél órát vesz igénybe, és ezután csak annyi dolgod marad, hogy letöröld a falakat. A technológia hátránya, hogy a bevonat gyakran nem minden felületre kerül, ezért egyes részeken nem lehet megúsni a sikálást, ráadásul a speciális anyag idővel telítődik, így a belső falat cserélni kell, ami pluszkiállással jár. A gőztisztítású sütőknél a forró sütőtérbe helyezett vízből gőz képződik, ami fellazítja a szennyeződések. Az egyesület szerint mindhárom kategóriában lehet olcsóbb és drágább készülékeket is találni. A mezőnyben szereplő pirolitikus sütők ára például 100 ezer és 800 ezer forint között mozog. Ha jól akarsz dönteni, ne csak az árat vedd figyelembe. Fotó: JackF / Getty Images Hungary Melyik a legjobb beépíthető sütő A teszten a Bosch AccentLine HSG856XC6 készülék vizsgázott a legjobban, mivel hatékonyan süt, nagyon csendes, könnyen kezelhető, és nem kell attól félni, hogy megéget, mert üvegajtaja nem forrosodik át. Cserébe viszont a többi listavezetőhöz képest nagyobb az áramfogyasztása és elég borsos az ára: 850 ezer forint körüli összegért kapható. A második

helyen szintén egy Bosch termék, a HBG5780S0 típusjelű modell végzett, amihez már elérhetőbb áron, mintegy 200 ezer forintért lehet hozzájutni. Márkatársához képest ez egy kicsit kevésbé hatékonyan süt, de kevesebb áramot fogyaszt, szintén csendes a működése és nem forrósodik át az üvegajtaja, így a kisgyermekes családok számára alacsony helyen használva sem jelent biztonsági kockázatot. A teszten az utóbbi készülékekhez hasonlóan jól teljesített további 10 termék, így az AEG, a Balayaz, Electrolux és az IKEA egyes modelljei is, melyek ára 110 ezer forinttól 300 ezer forint terjed. Ezek leginkább energiafogyasztásuk terén mutattak különbségeket. A lista másik végére kerülő, a vizsgálaton gyengébben szereplő készülékek főleg azon veszítettek sok pontot, hogy sütés közben nem tartották stabilan a beállított hőmérsékletet, nem tudták egyenletesen átsütöni az ételt és igazi energiafalóknak bizonyultak. A Tudatos Vásárlók Egyesülete korábbi vizsgálatainak megfelelően az eredmény ismét azt mutatta, hogy nem feltétlenül éri meg a márkahűségre alapozni, mivel egy adott gyártó egyes modelljei között jelentős eltérések lehetnek, illetve az árból sem mindig lehet messzemenő következtetéseket levonni. A részleteket (előfizetés ellenében) ide kattintva olvashatod el. Miért kell fizetni az eredményért? A tesztet a közhasznú nonprofit civil szervezetként működő Tudatos Vásárlók Egyesülete végezte, amely 2015 óta tagja a havonta több mint 50 millió fogyasztó döntését független, kiváló minőségű laboratóriumi vizsgálatokkal segítő nemzetközi International Consumer Research&Testing (ICRT) hálózatnak. A kipróbált termékekről tudni kell, hogy azokat minden esetben anonim módon, kiskereskedőtől szerzik be. Ez azt jelenti, hogy nem tesztelnek prototípusokat, sem pedig gyártók által felajánlott ingyenes termékmintákat. A vizsgálatok mindig egy egységesen kidolgozott módszertan alapján készülnek, így a több ezer terméket egy sor szempont szerint lehet összehasonlítani, akár úgy is, ha kipróbálásuk más időpontban történik. -

[Eredeti](#)

(divany.hu, 2021. március 01., hétfő)

Maradék nélkül

KÖRKÉP Online zárókonferencián összegezte nemrég a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) az élelmiszer-pazarlás elleni Maradék nélkül program legfontosabb eredményeit.

A 2016-ban indult Maradék nélkül program projektzáró eseményét Bognár Lajos országos főállatorvos, élelmiszerlánc-felügyeletért felelős helyettes államtitkár nyitotta meg, aki bejelentette, bár az európai uniós társfinanszírozási időszak véget ért, az Agrárminisztérium és a Nébih továbbra is elkötelezett a program folytatásával kapcsolatban. Angelo Salsi, az Európai Bizottság LIFE programjának vezetője kiemelte, a Maradék nélkül projekt példaértékű lehet más országok számára.

A projekt legfőbb eredményeit Kasza Gyula, a program vezetője ismertette. Többek között arról beszélt, milyen sok gyermekhez talált utat a szemléletformáló program.

Kiemelten jelentős eredménynek nevezte, hogy a projekt kutatási eredményei segítettek pontos képet kapni a lakossági élelmiszer-hulladékról. Ennek köszönhetően tudjuk, hogy hazánkban 2016 és 2019 között 4 százalékkal csökkent az egy főre eső éves élelmiszerhulladék-mennyiség, amely jelenleg hozzávetőlegesen 65 kilogramm. A program

részeként tematikus útmutatók is készültek az élelmiszerláncban keletkező élelmiszer-hulladék mennyiségének csökkentésére az élelmiszer-feldolgozók, a kereskedelem, a vendéglátás, valamint a civil szektor számára.

ZH

[Eredeti](#)

(Zalai Hírlap, 2021. március 02., kedd, 3. oldal)

Nincs több beteg tyúk

MADÁRINFLUENZA Feloldotta a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal a madárinfluenza miatt elrendelt védőkörzeteket Bács-Kiskun megyében. Az enyhítés annak köszönhető, hogy február 3-a óta nem regisztráltak új esetet a térségben. A madárinfluenza idén négy tojtyúktartó gazdaságban jelent meg a megyében, több ezer állatot kellett leölni, de a hatóság gyors intézkedésének hála nem terjedt tovább a betegség. Ha a járványügyi helyzet továbbra is kedvezően alakul, újraindulhat az élet a gazdaságokban.

Lassan egy hónapja, hogy nem találtak beteg tyúkot

[Eredeti](#)

(Bors, 2021. március 02., kedd, 20. oldal)

Idén ismét górcső alá veszi a húsvéti sonkákat a hatóság

Idén is fokozott fogyasztóvédelmi ellenőrzések várhatók húsvét előtt az élelmiszerboltokban - az elmúlt években a sonkát, a pálinkát és a csokoládéfigurákat vizsgálta a hatóság, tapasztalataik szerint kifogásolható termék egyre ritkábban található a polcokon.

Bő egy hónap múlva húsvét - a fogyasztóvédők az elkövetkezendő hetekben várhatóan idén is fokozott ellenőrzésbe kezdenek, az Innovációs és Technológiai Minisztérium ez évre szóló vizsgálati terve szerint.

Elsősorban arra kíváncsi a hatóság, hogy az elfogyasztásra szánt árucikkek teljesítik-e a Magyar Élelmiszerkönyv előírásait, és hogy a termékek címkéjén feltüntetett tartalom megfelel-e a valóságnak.

A fogyasztóvédők minden évben tárnak fel különböző hiányosságokat a szezonális ellenőrzés során: 2019-ben az ünnepi időszak jellegzetes termékei közül összesen 77 csokoládéfigurát, sonkát és pálinkát vettek górcső alá, és ezek közül öt termékkel volt probléma. Akkor az ellenőrzött 37 sonka közül négy bukott meg - háromnak a sótartalma, egynek pedig az előírttól elmaradó fehérjetartalom mellett a nedvességtartalma volt magasabb a megengedettnél.

A vizsgált 20 csokinyúlból mindössze egy címkézésével akadt probléma: a tejsokoládé figura csomagolásán az egyébként megengedett növényi zsiradék felhasználását nem tüntették fel. A pálinkákkal nem volt gond, 2019-ben mind a 20 ellenőrzött termék megfelelt az ellenőrzött alkoholtartalom szempontjából.

Tavaly pedig még jobb adatok születtek: a három kategóriában vizsgált összesen 78 termék közül mindössze kettő esetében kellett fogyasztóvédelmi hatósági eljárást indítani. A vizsgált 19 sonka közül csak egynek a sótartalma volt magasabb az Élelmiszerkönyvben előírtnál. Ezen kívül mindössze egyetlen kalács összetételét találta kifogásolhatónak a hatóság: a zsírtartalma nem érte el az elvárt legkisebb mértéket. A tavaly górcső alá vett 40 húsvéti csokifigura viszont kivétel nélkül eleget tett az élelmiszerkönyvi követelményeknek.

A pálinka alkoholtartalmát vizsgálták

A barackpálinkákat ellenőrizte a közelmúltban a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, biztonsági és minőségi szempontok alapján. A hivatal laboratóriumában megvizsgálták többek között a termékek tényleges alkohol-, metanol-, etil-karbamát-, valamint illóanyag-tartalmát is. A tesztelt barackpálinkák élelmiszer-biztonsági és beltartalmi jellemzőik alapján megfeleltek a jogszabályban előírtaknak.

Változatosabb eredménnyel zárult azonban az italok minőségi mutatóinak hatósági vizsgálata a Nébih tájékoztatója szerint. Két termék esetében a tényleges alkoholtartalom eltért a jelölésen szereplőtől, egyiknél alacsonyabb, a másikon pedig magasabb értéket mutattak ki a laboratóriumi vizsgálatok. Az eltérés miatt mindkét barackpálinkát azonnal kivonta a forgalomból a hatóság, előállítójukat szankcionálták és kötelezték a termékek kereskedeleméből való visszagyűjtésére. A nyomkövethetőséget is ellenőrizte a hatóság, ezen a téren két ital esetében merült fel probléma.

Az ellenőrzések alapján bizonyosak lehetünk abban, hogy minőségi sonka kerül az asztalra

[Eredeti](#)

(Új Dunántúli Napló, 2021. március 02., kedd, 12. oldal)

A SZAVATOSSÁGI ÉS JÓTÁLLÁSI SZABÁLYOKRÓL

CSONGRÁD-CSANÁD MEGYE. A január elsejétől hatályba lépett új fogyasztóvédelmi jogszabály sok vállalkozást érint. Ezekről a változásokról, a módosult szavatossági és jótállási szabályokról, a várható hatósági gyakorlatról és a vállalkozások kötelezettségeiről tartanak tájékoztatást a Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamarában. Az eseményt a kereskedelmi tagozat beszámolóülésével együtt rendezik meg, természetesen az online térben. A szerdán 14 órakor kezdődő rendezvény előadója Hajnal Zsolt, a Gazdasági Versenyügyi Tanácsadó Iroda szakmai vezetője, a Fogyasztóvédők Magyarországi Egyesületének elnöke és a Hajdú-Bihar megyei Békéltető Testület vezetője. Kutatási területe a hazai és az európai fogyasztóvédelmi jog. A részvétel ingyenes, ám regisztrációhoz kötött, a csatlakozáshoz szükséges információt e-mailben küldik meg.

[Eredeti](#)

(Délmagyarország, 2021. március 02., kedd, 4. oldal)

Fogyasztóvédelmi kisokos

Továbbra is várjuk olvasóink kérdéseit a témában

KÖRKÉP Felesleges kiadásoktól óvhatják meg magukat, pénzt spórolhatnak, akik ismerik vásárlói jogaikat. Ezért rendszeresen fogyasztóvédelmi tanácsokat jelentetünk meg a leggyakoribb panaszok alapján.

Lényeges tudni, hogy ha céges számlára vásárol, vagy magánszemélytől, akkor fogyasztóvédelmi többletjogosultságok - mint például internetes vásárlás esetén az indokolás nélküli elállási jog - nem illetik meg. Vásárlásakor győződjön meg arról, hogy a számla, a blokk helyesen lett kitöltve! Ugyanis probléma, garanciális igény esetén nekünk, fogyasztóknak kell bizonyítanunk, hogy a szóban forgó terméket az adott vállalkozástól vásároltuk. A számlát, a blokkot, a jótállási jegyet mindig őrizze meg - akkor is, ha ajándékot vesz -, még ha szeretteinek nem is adja oda azt.

Sokan az interneten keresztül, különféle webáruházakból szerzik be a számukra szükséges árukat, ami most hatványozottan igaz, hiszen járványhelyzet van. A Gazdasági Versenyügyi Tanácsadó Irodahálózat szakemberei a hozzájuk forduló panaszai alapján arra is felhívták a figyelmet ennek kapcsán, hogy ha az internetről vásárolunk, úgy a visszaküldésnek semmi akadálya nincs, ha az elállási nyilatkozatot a termék kézhezvételét követő 14 napon belül közöljük az eladó vállalkozással. Ám ez csak akkor igaz, ha a cég az Európai Unió belüli székhellyel rendelkezik. Néhány termék kivételt jelent, ha már a csomagolását kibontották. Ilyen például az elektromos fogkefe vagy borotva, higiéniai okok miatt, illetve az egyedi igények szerint legyártott és a romlandó termékek.

A számlát, a blokkot, a jótállási jegyet mindig meg kell őrizni!

Azt is jó tudni, hogy manapság sok webáruház tér el ettől a szabálytól a fogyasztók javára, és hosszabb elállási határidőt enged. Ezért feltétlenül tájékozódjon erről a vásárlás folyamán! A boltba visszavitt, egyébként hibátlan termék esetében biztosított levásárlást tekintsük fogyasztóbarát gesztusnak, hiszen a kereskedőt nem kötelezi jogszabályi előírás a hibátlan termék visszavételére, cseréjére, és arra sem, hogy levásárlást tegyen lehetővé.

Az akciós nem egyenlő a leértékelttel! Az akció indoka általában készletcsökkenés, készletkisöprés, kereskedelempolitikai döntés. Ezzel szemben a leértékelt terméknek leginkább valamilyen minőségi vagy esztétikai hibája van. Például behorpadt a hűtő oldala, karcos az edény. Ha leértékelésre okot adó hiba tudatában vásárolunk, azon hiba miatt jótállási vagy szavatossági igénnyel később nem élhetünk, ám a leértékelt terméknek is alkalmasnak kell lennie a rendeltetésszerű használatra. Olvasóink a fogyasztóvédelmi kérdéseiket más témákban is elküldhetik szerkesztőségünknek a zita.rimanyi@veszpreminaplo.hu e-mail-címre. A szakértői válaszok lapunkban jelennek meg.

Sokan vásárolnak webáruházakból

RZ

[Eredeti](#)

(Napló, 2021. március 02., kedd, 5. oldal)

A Gazdasági Versenyhivatalt ellenőrizték

Az Állami Számvevőszék megtette javaslatait a GVH számára.

A Gazdasági Versenyhivatal a 2017-2019 közötti időszakban az irányító szerve feladatait szabályszerűen látta el. A fejezeti kezelésű előirányzatok felhasználása során a jogszabályi előírásokat betartotta. A GVH vagyongazdálkodása a 2017-2019 közötti időszakban nem volt átlátható és elszámoltatható. Az ÁSZ három javaslatot tett a GVH 2020. áprilisától hivatalban lévő új elnökének a feltárt szabálytalanságok jövőbeli elkerülése érdekében. A GVH elnöke észrevételében arról tájékoztatta az Állami Számvevőszéket, hogy már tett intézkedéseket az ÁSZ megállapításai alapján. Az államháztartási törvénynek megfelelően a központi költségvetés fejezetekre tagolódik. A fejezeteket az éves költségvetési törvény határozza meg. A központi költségvetésben fejezetet alkotnak a minisztériumok, egyes országos hatáskörű szervek, a költségvetés elszámolásai. Az Állami Számvevőszék ellenőrzési tevékenységének eredményeként javulhat a költségvetési fejezetek, a fejezeti kezelésű előirányzatok működésének szabályszerűsége, valamint a fejezethez tartozó központi költségvetési szerveknél a közpénzek felhasználásának átláthatósága, elszámoltathatósága. Mindez azt jelenti, hogy az ÁSZ az elvégzett ellenőrzésével hozzájárul a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) irányítási, illetve gazdálkodási tevékenységeinek fejlesztéséhez, megerősítéséhez. Fotó: ÁSZ A Gazdasági Versenyhivatal autonóm államigazgatási szerv, amely ellátja a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló törvényben és a külön törvényben meghatározott versenyfelügyeleti és egyéb feladatokat, továbbá mindazokat a feladatokat, amelyeket az Európai Unió joga a tagállami versenyhatóság hatáskörébe utal. A GVH számára feladatot csak törvény írhat elő, feladatkörében nem utasítható, feladatát más szervektől elkülönülten, befolyásolástól mentesen látja el. A Gazdasági Versenyhivatal elnöke a 2017-2019 közötti időszakban az irányítószervi jogköreit szabályszerűen gyakorolta. A GVH, mint fejezetet irányító szerv a fejezeti kezelésű előirányzatok felhasználásának kereteit szabályszerűen kialakította, a fejezeti kezelésű előirányzatok felhasználása során a jogszabályi előírásokat betartotta. - VG

[Eredeti](#)

(vg.hu, 2021. március 02., kedd)

A közétkeztetés nagy szerepet játszik a hagyományok megőrzésében is

A helytelen táplálkozás negatívan hathatnak egészségi állapotunkra, ezért fontos a kiegyensúlyozott étrend.

A hazánkban működő közétkeztetési modelleknek kiemelkedő szerepük van a gyerekek egészséges táplálkozásra nevelésében. Egy gyerek, aki naponta háromszor eszik az iskolában, az általános iskola 8 éve alatt összesen 4320 étkezést fogyaszt el!étkezési kultúrája a kísérőtanárok, élelmezésben dolgozó munkatársak és a társaival való együtt étkezés révén fejlődhet. Mindezek mellett a közétkeztetés egyre nagyobb szerepet játszik a táplálkozási kultúra kialakításán túl, a nemzeti hagyományok megőrzésében is. Ezek ismeretében biztosan állítható, hogy a közétkeztetés szabályozása az egészségügy számára kiemelten

fontos terület. A közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet (továbbiakban: rendelet) 2015. szeptember 1-jétől lett kötelezően alkalmazandó. A rendeletben foglaltak jelentős részét már 2011-ben, az országos tisztifőorvos által közzétett ajánlás is rögzítette, mégis a bevezetését követően számos kérdés, panasz érkezett az Országos Gyógyszerészeti és Élelmezés-egészségügyi Intézethez (OGYÉI). a pedagógusokat, a szülőket, de legfőképp a gyerekeket. Ennek ellensúlyozására, a közétkeztetés jobbá tételére az OGYÉI az elmúlt időszakban több pályázati és képzési lehetőséget kínált az élelmezésben dolgozó szakemberek részére. A közétkeztetési rendelet életbelépése óta - az OGYÉI szakmai irányításával -, három alkalommal történt hatásvizsgálat a témában:- 2017-ben az Egészségügyi Világszervezet és az Emberi Erőforrások Minisztériumának (EMMI) kétoldali együttműködési megállapodásának köszönhetően, az EMMI Országos Tisztifőorvosi Feladatokért Felelős Helyettes Államtitkársággal (EMMI-OTFHÁT) és a kormányhivatalok népegészségügyi főosztályainak és járási/fővárosi kerületi hivatalok népegészségügyi osztályainak közreműködésével a rendeletnek való megfelelést, az iskolai közétkeztetés egyes elemeiben történt változásokat, a közétkeztetés elfogadottságát vizsgálták. - 2018-ban Diétás Étkeztetési Felmérés történt az EMMI-OTFHÁT és a népegészségügyi feladatkörökben eljáró kormányhivatalok közreműködésével. Az országos kérdőíves vizsgálat célja volt, feltárni a gyereketkeztetésben részesülők diétás igényeit és ezek teljesülésének körülményeit. A felmérés kiterjedt az ország valamennyi bölcsődéjére és közoktatási intézményére. A kutatás többek közt a diétás étkezést igénylő gyerekek létszámára, a diétás ételek készítőire, illetve a diétás étkezésekre (pl. milyen diéták fordulnak elő, mekkora összeg áll rendelkezésre a diétás étkeztetés biztosítására stb.) fókuszált. - 2019-ben a rendeletben foglaltak ellenőrzése és laboratóriumi vizsgálata valósult meg a magyarországi gyerekórházakban, gyerekosztályal rendelkező kórházakban. "A gyerek közétkeztetés társadalmi beágyazottsága. Kérdések és lehetőségek" című kutatás esettanulmányokon keresztül tárja fel az "egészséges" étrend társadalmi szerepét, jelentőségét, megismerve a kiválasztott helyszíneken a gyerekek családi táplálkozáskultúráját, és a közétkeztetés valamennyi érintettjének menzával kapcsolatos nézeteit, tapasztalatait; a közétkeztetés működési mechanizmusait, eredményeit és megoldásra váró problémáit; a helyi élelmiszertermelés és -fogyasztás szintjeit. A néprajzi táplálkozáskultúra-kutatás a menza témakörét komplexen vizsgálja, megközelíti mind a táplálkozás-egészségügy, mind az oktatás felől, hiszen az egészségmegőrzésben és a tudatos fogyasztóvá válás folyamatában is fontos szerepe van a közétkeztetésnek. A közétkeztetési rendelettel kapcsolatos észrevételeket, javaslatokat az OGYÉI folyamatosan gyűjti, rendszerezi, összegzi, melynek eredményeként 2019-2020-ban két alkalommal "Közétkeztetési kerekasztal" megbeszélést hívott össze azzal a céllal, hogy konszenzuson alapuló rendeletmódosítási javaslatokat lehessen megfogalmazni az EMMI Egészségügyért Felelős Államtitkárság részére. Az egyeztetésen a hatóságok oldaláról jelen voltak a Nemzeti Népegészségügyi Központ (NNK) és a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH) munkatársai, a Semmelweis Egyetem Egészségtudományi Kar Dietetikai és Táplálkozástudományi Tanszéke, az ELKH a Budapesti Gazdasági Egyetemnek és az Egészségügyi Szakmai Kollégium Dietetika Tagozatának kollégái. a Közétkeztetők, Élelmezésvezetők Országos Szövetsége (KÖZSZÖV), az Élelmezésvezetők Országos Szövetsége (ÉLOSZ), a Turisztikai és Vendéglátó Munkaadók Országos Szövetsége (VIMOSZ), valamint a közétkeztetésben dolgozó élelmezésvezetők és dietetikus szakemberek is. A rendelet módosítás keretében a korábbi javaslatoknak megfelelően készült egy külön ágazati jogszabálytervezet a fekvőbeteg-ellátást nyújtó intézmények számára alkalmazandó táplálkozás-egészségügyi szempontokról. A kerekasztal megbeszéléseken - többek között - pontosítási javaslatok hangzottak el:A közétkeztetők és a hatóság által

kiszámolt energia- és tápanyagértékek közötti esetleges eltérések okai is az egyeztetések részét képezték. A módosítási javaslatok mindegyike segíti a közétkeztetési rendelet betarthatóságát, ellenőrizhetőségét, az előírások azonos értelmezését. A rendelet finomhangolása növelheti az ételmezésvezetők étlaptervezési szabadságát, a fogyasztói elégedettséget, és hozzájárulhat az ételmaradékok mennyiségének csökkentéséhez. Gyakran szembesülünk azzal, hogy egy adott témában nem ugyanazokkal az alapfogalmakkal, ismeretekkel rendelkezünk. A közétkeztetés területén is tapasztalható ez a tendencia, aminek egységesítésén az OGYÉI a társhatóságokkal, szakmai szervezetekkel folyamatosan dolgozik. dietetikusoknak, szakácsoknak és további érdeklődő szakembereknek közétkeztetési szakmai munkacsoportok (bölcsődei, óvodai-iskolai, gyermekkorházi, felnőtt-kórházi, szociális étkeztetés) felállításának előkészületeit kezdte meg. A munkacsoportok kialakításának célja, hogy ezzel is segítséget tudjanak nyújtani a közétkeztetésben dolgozó munkatársak számára a táplálkozás-egészségügyi előírások betartásához, a közétkeztetés elfogadottságának növeléséhez, az egészséges táplálkozásról szóló ismeretek bővítéséhez és a diétás étkeztetés biztonságos megvalósításához. A megalakuló munkacsoportok meghatározott tematika mentén, havonta, online formában - tekintettel a koronavírus járványra-, a szakmai társszervek együttműködésével végzik tevékenységüket, 2021 tavaszától. A közétkeztetési munkacsoport koordinálásában az NNK, NÉBIH, MDOSZ, KÖZSZÖV, VIMOSZ vesznek részt. A közétkeztetés tárgyú közbeszerzések során alkalmazandó eljárásokról szóló 676/2020. (XII. 28.) Korm. rendelet (hatályos: 2021. 03. 01-től) célkitűzése a "közétkeztetési rövid ellátási lánc" megvalósítása, a hazai és a kistermelői élelmiszerek hangsúlyossá tétele, A kiváló minőségű élelmiszertanúsító védjeggyel ellátott termékek bekerülése a társadalmi étkeztetésbe. Ezután az ajánlatkérő köteles lesz a szerződés teljesítésére vonatkozó feltételként előírni a következőket:a) 2022. január 1-jétől legalább a beszerzett termékek összértékének 60 százaléka;b) 2023. január 1-jétől legalább a beszerzett termékek összértékének 80 százaléka a közétkeztetési rövid ellátási láncban beszerzett termékekből, illetve a helyi élelmiszer termékekből származzon. A rendelet szerinti közbeszerzési eljárás alapján szerződés legfeljebb 2 éves időtartamra köthető, mely a Kbt. szabályai szerint legfeljebb 2 évvel meghosszabbítható. Az ajánlatkérő nem alkalmazhatja a legalacsonyabb ár szempontját egyedüli értékelési szempontként közétkeztetési szolgáltatások esetében. Az ajánlatkérőnek az értékelési szempontok meghatározásakor az alábbi szempontok közül legalább hármat figyelembe kell vennie:a) valamennyi beszerzett termék összértékéből a közétkeztetési rövid ellátási láncban beszerzett termékek és helyi élelmiszer termékek összesített aránya vonatkozásban az eljárásban kötelező szerződési feltételként meghatározott arány(ok)nál kedvezőbb (nagyobb) arányú vállalat;b) az ételkészítés és a tálalás helye közötti minél rövidebb szállítási időtartam;c) ellenőrzött ökológiai gazdálkodásból származó termékek minél nagyobb aránya a beszállított élelmiszerek között;d) az eljárásban előírt címkével rendelkező élelmiszerek minél nagyobb aránya a beszállított élelmiszerek között;e) fogyasztói visszajelzési rendszerek bevezetésének vállalása, a szolgáltatást igénybe vevőnek dokumentált módon véleménynyilvánításra, visszajelzésre van lehetősége;f) a táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló rendelet előírásaiban foglalt gyakoriságon felül szolgáltató zöldséget, gyümölcsöt;g) a táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló rendelet előírásaiban foglalt gyakoriságon felül szolgáltató teljes kiőrlésű gabonaalapú élelmiszert;h) diétás étkeztetés biztosítását vállalja a szolgáltató. Az ajánlatkérőnek minden esetben vizsgálnia kell a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló rendeletnek való megfelelést, a szolgáltató táplálkozás-egészségügyi minősítési eredményeinek százalékos minősítési átlaga alapján, amennyiben rendelkezik már minősítéssel. Az eredeti cikket ITT érheti el. - Magyar Nemzet

[Eredeti](#)

(magyarnemzet.hu, 2021. március 02., kedd)

Magyarország élen jár a veszélyes termékek kiszűrésében

Szigorú fogyasztóvédelem

Magyarország az uniós tagállamokat megelőzve a veszélyes termékek felderítését követő riasztások élén áll, ezzel biztosítva az uniós polgárok védelmét - mondta Schanda Tamás, az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) parlamenti és stratégiai államtitkára. Az ITM közleményéből kiderül, hogy a hazai fogyasztóvédelem biztonsága az első, ezért rendszeresen vizsgálják a kereskedelmi forgalomban elérhető árukínálatot. Az Európai Bizottság kedden tette közzé adatait a nem élelmiszer jellegű veszélyes termékek európai riasztási rendszerébe, az ún. Safety Gate-be érkezett tavalyi bejelentésekről. A rendszer segítségével a nemzeti hatóságok gyorsan közbe tudnak avatkozni, és el tudják távolítani a kockázatos termékeket az üzletek polcairól. A családok, gyermekek védelme érdekében a fogyasztóvédelmi hatósági ellenőrzések és laborvizsgálatok idén is folyamatosak. A veszélyes termékekről a fogyasztóvédelmi portálon rendszeresen közzétett táblázatokból tájékozódhatnak a fogyasztók és a vállalkozások - olvasható a minisztérium közleményében.

(JA)

[Eredeti](#)

(Magyar Hírlap, 2021. március 03., szerda, 8. oldal)

Sikeres az összefogás az étel pazarlása ellen

FMH-INFORMÁCIÓ Az Agrárminisztérium és a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal továbbra is elkötelezett hazánk nemzeti szintű élelmiszerhulladék-megelőző programjának folytatásával kapcsolatban - tájékoztat honlapján a hivatal.

A 2016-ban indult Maradék nélkül program célja, hogy 8-10 százalékkal csökkenjen a kidobott élelmiszerek mennyisége. Ez pénzben kifejezve hozzávetőleg kilencmilliárd forint megtakarítást jelentene a háztartásoknak.

A projekt elmúlt négy évének eredményeit Kasza Gyula, a program vezetője ismertette. A komplex oktatási program csaknem háromszázezer gyerekhez talált utat a nyomtatott és az online letölthető oktatási csomagok révén. Közel hatvan iskolában tartottak bemutató foglalkozásokat, órákat, amelyeken ezernyolcszáz gyerek és száztíz pedagógus vett részt. A program vetélkedőibe több mint kétezer gyermek kapcsolódott be.

Kiemelten jelentős eredmény, hogy a Maradék nélkül program kutatási eredményei segítettek pontos képet kapni a lakossági élelmiszer-hulladékról. Hazánkban 2016 és 2019 között négy százalékkal csökkent az egy főre eső éves élelmiszer-hulladék mennyisége, amely jelenleg megközelítőleg 65 kilogramm. A program részeként tematikus útmutatók is

készültek az élelmiszerláncban keletkező élelmiszer-hulladék mennyiségének csökkentésére szolgáló jó gyakorlatokról az élelmiszer-feldolgozók, a kereskedelem, a vendéglátás, valamint a civil szektor számára.

A zárókonferencia keretében, melynek részeként a Nébih Maradék nélkül programjának legfontosabb eredményeit is összegezték, Bognár Lajos országos főállatorvos bejelentette, habár az EU-s társfinanszírozási időszak lezárult, az Agrárminisztérium és a hivatal elkötelezett a folytatást illetően. A Nébih további célja, hogy mindenki számára alapvető normává váljon az élelmiszer-pazarlás elkerülése, ehhez pedig ezután is szükség van arra a társadalmi összefogásra, amely az elmúlt években kísérte a programot.

2016 és 2019 között négy százalékkal csökkent az egy főre eső éves élelmiszer-hulladék mennyisége

HV

[Eredeti](#)

(Fejér Megyei Hírlap, 2021. március 03., szerda, 4. oldal)

Veszélyes étrend-kiegészítők

Egyáltalán nem bonbonok -erre figyelmeztet egy friss francia tanulmány, amely egy ismert fogyasztóvédelmi magazinban jelent meg. Francia szakemberek jegyzik tehát, akik szerint jó néhány étrend-kiegészítőnek fölösleges, sőt, ilyen kockázatos hatásai is lehetnek. Szív- és érrendszeri problémák, májbetegség, szédülés, hatástalanná vált fogamzásgátló szerek. Számos nem túl közismert kockázat és mellékhatás - ahogyan ők fogalmazznak. Következzen most néhány példa a talán legnépszerűbb étrend-kiegészítők világából! A fogyasztószerekről és a zsírégetőkről is szól Kovács Bernadett összeállítása. A telefonnál Csupor Dezső gyógyszerész, a pécsi és szegedi egyetem oktatója, valamint Pleva György, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal élelmiszer- és takarmánybiztonsági igazgatója. Címkék: reklámok, COVID, összetétel, vizsgálat, Antal Emese, TÉT Platform, C-vitamin.

[Eredeti](#)

(Kossuth Rádió - Napközben, 2021. március 03., szerda, 09 óra)

Vizsgálja Brüsszel a légitársaságok pénzvisszafizetési gyakorlatát

Három hetet kapnak arra a légitársaságok, hogy válaszoljanak a fogyasztói szervezetek panaszaira. Utána szankciók következnek - ígéri az Európai Bizottság.

Hét napon belül vissza kell fizetnie a légitársaságnak a befizetett pénzt, ha törli a járatot. Ezt írja elő az uniós szabályzat, de a Covid-19-járvány ezt is felborította. Van olyan utas, aki már kis híján egy éve vár a visszatérítésre - írja a párizsi Le Monde. A francia fogyasztóvédelmi szervezet az UFC-Que choisir (Mit válasszak) már tavaly áprilisban 57

légitársaságot szólított fel arra, hogy tartsák tiszteletben az utasok jogait: fizessék vissza a pénzt! Miután lényegében semmi sem történt, ezért mozgósították az európai fogyasztóvédők szervezetét. Ők fordultak a brüsszeli bizottsághoz, amely most határozott fellépést ígér a légitársaságokkal szemben. Didier Reynders, az EU fogyasztóvédelmi biztos így nyilatkozott: "azt várjuk el a légitársaságoktól, hogy azok az utasok, akik visszatérítést kértek, megkapják a pénzüket". Hozzáfűzte, ha a légitársaságok továbbra is megtagadják a visszatérítést, akkor a háromhetes határidő után pénzügyi szankciókra számíthatnak Brüsszeltől. Sok légitársaság úgy akarja megkerülni a visszafizetést, hogy utazási bónuszra változtatná azt. Reynders viszont emlékeztetett arra az uniós határozatra, amely szerint "ezt csakis az utasok jóváhagyásával lehet megtenni". Csakhogy az uniós tagállamok védelmezik a légitársaságokat, melyek a csőd szélére kerültek a koronavírus-járvány miatt. Emiatt a tagállamok elfogadták a bónusz megoldást - például Franciaországban is - állapítja meg a Le Monde. Kérdés: a brüsszeli szigorra hogy reagálnak a légitársaságok és az őket védelmező uniós tagállamok?! - hvg@hvg.hu

[Eredeti](#)

(hvg.hu, 2021. március 03., szerda)

Felújítod a fürdőt, konyhát? Figyelem, így bukhatod a szaniterek 5 éves jótállását

Előfordulhat, hogy ugyanarra a kádra 2 év és 5 év is lehet a jótállás?..

Előfordulhat, hogy ugyanarra a kádra 2 év és 5 év is lehet a jótállás? Nem mindegy, hogy mi vásároljuk a beépítendő terméket, vagy a kivitelező Erre a problémára hívja fel a figyelmet a CERHA HEMPEL Dezső és Társai két szakértője. Fenyőházi Andrással, a Construction Team vezetőjével és Nagy Andrea Magdolnával, fogyasztóvédelmi praxisvezetővel beszélgettünk. Új építésű ingatlanok esetében hány év jótállással tartoznak a vállalkozók?Fenyőházi András: Az építőipari vállalkozások által köztudott, hogy a lakásépítéssel kapcsolatos kötelező jótállásról szóló 181/2003-as Kormányrendelet szerint a vállalkozók 5 év kötelező jótállással tartoznak az újonnan épített lakások bizonyos épületszerkezeteire, és az azok létrehozásánál felhasznált egyes termékekre is. Például ilyen termékek - többek között - a nyílászáró szerkezetek, az árnyékolók, a csapok, csaptelepek, a fürdőkádak és zuhanytálcák is. Ezek a termékek - a 181/2003-as Kormányrendelet 3. számú mellékletében történő felsorolásuk miatt - 5 év kötelező jótállással kerülhetnek beépítésre, beszerelésre az újonnan épített lakásokba. Lehetséges, hogy ha fogyasztó vásárolja meg ezeket a termékeket, másképp is alakulhat az ugyanezen termékekre vonatkozó kötelező jótállás?Nagy Andrea Magdolna: Lehetséges, mert egy másik jogszabály, nevezetesen az egyes tartós fogyasztási cikkekre irányadó kötelező jótállásról szóló 151/2003-as Kormányrendelet 2021. január elsejétől a nyílászárókat, kádakat, csaptelepeket, zuhanykabinokat, redőnyöket (a továbbiakban: "Építőipari termékek") a tárgyi hatálya alá vont. Emiatt pedig 2021. január elsejétől ezek a termékek - akárhova kerülnek is beépítésre, tehát akár régi lakásba is - kötelező jótállásosak, viszont csakis akkor, ha fogyasztó vásárolja meg őket, értelemszerűen magáncélra. Különbség továbbá, hogy az említett termékekre irányadó kötelező jótállás azok eladási ára függvényében, úgymond "sávosan" egy, kettő, vagy 3 év lehet. Említetted, hogy eladási ár függvényében "sávosan" került meghatározásra,

hogya a fogyasztó hány év jótállással vásárolhatja meg ezeket az Építőipari termékeket. A sávok milyen értékhatárhoz igazodnak? N. A. M. : A 151/2003-as Kormányrendeletben említett termékkörökbe tartozó, a tízezer forint eladási árat elérő, de százezer forintot meg nem haladó eladási árú ilyen termékekre - pl. kádra, csaptelepre - a fogyasztó 1 év jótállást kap. Amennyiben az ár százezer és kétszázötvenezer forint közötti, akkor 2, míg ha ugyanezen termék ára a kétszázötvenezer forintot meghaladja, akkor 3 év jótállást kap. Mindig a bruttó eladási ár számít. Egy kétszázötvenezer forint vételárú kádra, nyílászáróra, redőnyre a fogyasztó - akár régi, akár új építésű lakásba építi majd be - 2 év jótállást kap. Magára a termékre, nem a beszerelésre. Ugyanerre a nyílászáróra, kádra, redőnyre, csaptelepre - mindegy, milyen eladási áron értékesítik - a 181/2003-as Kormányrendelet 5 év kötelező jótállást rendel, de csak akkor, ha új építésű lakásba kerül beépítésre a termék - és itt viszont azzal is számolni kell, hogy ezen termékek beszerelése - mint kivitelezési munkálat - szintén kötelező jótállásos: 3 év kötelező jótállást kell biztosítania a vállalkozásnak, hogy a beszerelés hibátlan. Tehát, ha mondjuk egy kétszázötvenezer forintos kádat fogyasztó vásárol meg a régi lakásába, akkor a 151/2003-as Kormányrendelet alapján 2 év kötelező jótállást kap a kádra, míg, ha ugyanezt a kádat egy építési vállalkozó vásárolja meg és újonnan épített lakásba szereli be, akkor a kádra 5 évet, a beépítésre pedig 3 év jótállást kell vállalnia? N. A. M. : Igen, pontosan. Az említett két jogszabály metszetébe eső ugyanazon termékre, tehát például a kádra,-eltérő hosszúságú kötelező jótállási idő vonatkozhat, aszerint, hogy ki vásárolja meg azt, nevezetesen vállalkozás vagy fogyasztó, és a jótállás időtartama attól is függ, hogy az adott terméket hova, nevezetesen új építésű vagy nem új építésű lakásba építik be. Hogyan tudnak erre az említett termékek értékesítői felkészülni? Amennyiben ugyanarra a kádra a kiskereskedő csak egyféle jótállást ad, mondjuk a 181-es Kormányrendelet szerinti 5 évet, akkor a fogyasztó irányában ez jogszerű megoldás? N. A. M. : Igen, jogszerű, ha a "nagyvonalúbb" megoldás mellett dönt a kiskereskedő, és az Építőipari termékekre az említett 5 év kötelező jótállást biztosítja vállalkozóknak és fogyasztóknak egyaránt. Ebben az esetben a fogyasztó irányában lényegében többlet vállalat történik a kiskereskedő részéről az 5 év jótállás biztosításakor, hiszen a 151/2003-as Kormányrendelet alapján legfeljebb 3 év kötelező jótállás járna a fogyasztónak, és az is csak akkor, ha kétszázötvenezer forintot meghaladja a termék ára. Ugyanezen termék olcsóbb képviselőjére csak 2, vagy 1 év kötelező jótállást kaphatna. Hány jótállási jegyet érdemes ugyanarra a kádra elkészíteni? N. A. M. : A kiskereskedelmi, eladói pozícióban lévő cégek számára könnyebben kezelhető, ha ugyanazon termékre egy és nem két eltérő időtartamú jótállással kell számolniuk, és főként a vevőszolgálati kollégák életét egyszerűsítheti, ha egy és nem két (eltérő tartalmú) jótállási jegy közül kell kiválasztaniuk, hogy a vásárlónak - fogyasztónak vagy nem fogyasztónak minősülése alapján - melyiket adják át. Tehát egyszerűbb egyfajta kötelező jótállásról kiállított jótállási jeggyel eladni ugyanazt a kádat. Ez működhet és jogszerű is lehet fogyasztói szerződéseknél is, hiszen azok esetében a lényeg az, hogy a fogyasztó részére a 151/2003-as Kormányrendeletben biztosított jogosultságot az eladó fél ne vonja el. Arra azonban mindképpen figyelni kell, hogy a 151/2003-as Kormányrendelet pontosan meghatározza mindazt a tájékoztatást és adatkört, melyet a fogyasztó részére átadott, a kötelező jótállásról szóló jótállási jegynek tartalmaznia kell. Emiatt javaslom a cégek részéről történő felkészülés első lépéseként az említett két jogszabályban nevesített egyes termékek kilistázását, beazonosítását, majd a cég üzleti döntése függvényében egy, vagy két jótállási jegy elkészítését és alkalmazását. Két jótállási jegy alkalmazása esetében nélkülözhetetlen a vevőszolgálati munkatársak számára biztosított pontos útmutatás, belső eljárásrend rögzítése. Egy jótállási jegy alkalmazásakor pedig minden, a fogyasztónak megadandó kötelező tartalmi elemre érdemes figyelni. Címlapkép: Getty Images -

Eredeti

(penzcentrum.hu, 2021. március 03., szerda)

Etikus vásárlásösztönző üzenetek tervezésében segít egy új kutatás

A megfontoltan.hu oldalon publikálta egyes online kereskedelmi kommunikációs formák fogyasztói percepciójáról szóló kutatásának eredményeit a Szallas.hu és a Frontira.

The post Etikus vásárlásösztönző üzenetek tervezésében segít egy új kutatás appeared first on Kosárérték.hu.

A megfontoltan.hu oldalon publikálta egyes online kereskedelmi kommunikációs formák fogyasztói percepciójáról szóló kutatásának eredményeit a Szallas.hu és a Frontira. A szabad hozzáférésű riport bemutatja, hogy egy utazást tervező, illetve online vásárló felhasználó döntésében milyen szerepet játszanak a döntést pszichológiai eszközökkel felgyorsítani hivatott vásárlásösztönző üzenetek. A Szallas.hu a Frontirával, a BME Ergonómia és Pszichológia Tanszékkal és a Reacty Digital-lal lebonyolított kutatása során három módszerre támaszkodva elemezték a vásárlásösztönző üzeneteket. Első körben áttekintették az akadémiai irodalmat és a hazai gyakorlatokat. A szállásfoglaló oldalak közül a Trivago, az Agoda, a Booking, az Airbnb, a Hotels.com és Szállásvadász szállásfoglalási folyamatát; e-kereskedelmi szereplők közül az eMAG, az Extreme Digital, az Alza, a Tesco, a Decathlon, a Regio Játék, a Praktiker, a Notino, a Ryanair és a Skyscanner online vásárlási metódusát vizsgálták át. A felmérés második szakaszában mélyinterjúkat végeztek, és szívfrekvencia-vizsgálattal (EKG) és szemmozgás elemzésével egybekötött használhatósági tesztet folytattak le 18 fő részvételével. Végül pedig egy 1600 fős mintán végeztek online tesztelést, ahol a korábbi szakaszok hipotéziseit ellenőrizték, azt vizsgálva, hogy a különböző megjelenésű és megfogalmazású vásárlásösztönző üzenetek milyen érzéseket keltenek a felhasználókban. Online vásárlás vagy szállásfoglalás során rengeteg üzenettel találkozhatnak a fogyasztók, amelyek valamilyen módon a vásárlási döntést hivatottak felgyorsítani. Ez lehet akár jó is, hiszen senki nem akar órákon át válogatni a rá zúduló opciók között, hanem szeretné minél hamarabb a legjobb döntést meghozni. Azonban vékony a határ aközött, hogy melyik üzenet segít valóban könnyebben, jobb döntést hozni, és melyik az, ami már pszichés nyomásgyakorlással éri el ezt. Ez utóbbiakat a UX, azaz a felhasználói élmény tervezés területe gyakran dark pattern-nek, azaz sötét mintázatnak nevezi. Ezek olyan üzenetek és felhasználói felületek, amik szofisztikált módszerekkel, a pszichológia eszköztárára hagyatkozva olyan döntésekre és cselekedetekre ösztönzik a felhasználókat, amelyek nem veszik figyelembe a felhasználók eredeti érdekeit. A kutatás eredményeire alapozva megoldási javaslatukat a CROC-frameworkben összegezték, ami az etikus vásárlásösztönző üzenetek tervezésében segíti az e-kereskedelmi piac szereplőit. Eszerint egy vásárlásösztönző üzenetnek négy, egymásra épülő szempontnak kell megfelelnie, hogy ne minősüljön pszichés nyomásgyakorlásnak: hiteles forrás (Credible source), releváns tartalom (Relevant content), objektív megfogalmazás (Objective phrasing) és konzisztens megjelenítés (Consistent design). A tanulmányban bemutatott CROC-szempontok segítenek a szálláskereső és e-kereskedelmi oldalaknak, hogy etikussá tegyék az online felületeiken használt vásárlásösztönző üzeneteket, ezzel biztosítva ügyfeleik rövid és hosszú távú elégedettségét egyaránt. Ugyanis a CROC frameworknek megfelelő üzenetek alkalmasak lehetnek káros

stressz okozása nélkül támogatni a fogyasztói döntéshozatalt, mankót nyújtva a felhasználóknak a döntéshozatali folyamat leegyszerűsítéséhez. Az etikus vásárlásösztönző üzenetek alkalmazásához, azaz a sötét mintázatok elkerüléséhez három lépés vezet. Az első a feltárás, azaz ismerjük meg az üzleti és felhasználói igényeket. A második az azonosítás, azaz keressük meg gyakorlatainkban a pszichés nyomásgyakorlásra alkalmas közléseket. Végül pedig a kifehérítés, vagyis javítsuk ki a fogyasztói döntést torzító közléseket. A Szallas. hu GVH felé tett kötelezettségvállalása keretében megvalósult kutatás azt a célt szolgálja, hogy a jövőben mind a szálláskereső, mind az e-kereskedelmi oldalak számára segítséget nyújtson az olyan vásárlásösztönző üzenetek tervezésében, amik pszichés nyomásgyakorlás nélkül tudják segíteni a fogyasztói döntéshozatalt. További információ a megfontoltan. hu weboldalon és az onnan letölthető riportban olvasható. The post Etikus vásárlásösztönző üzenetek tervezésében segít egy új kutatás appeared first on Kosárérték. hu. - Kosárérték

[Eredeti](#)

(kosarertek.hu, 2021. március 03., szerda)

Közbeszerzéseket felosztó cégeket bírságolt a GVH

Összesen mintegy 660 millió forint bírságot szabott ki a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) három vállalkozásra, amelyek különleges orvostechikai eszközökre kiírt társadalombiztosítási tendereket osztottak fel egymás között - közölte szerdán a GVH. A hatósági vizsgálat megállapította, hogy a Medtronic Kft., az Unicorp Kft. és a Medibis Kft. jogsértő módon felosztotta egymás között az Országos Egészségbiztosítási Pénztár neuromodulációs eszközök beszerzésére kiírt, illetve kiírni tervezett 2014-es, illetve 2016-os központosított közbeszerzési tendereit. A hatósági eljárás feltárta: a három cég egyeztetett és információkat osztott meg egymással annak érdekében, hogy a közbeszerzések során meghatározzák az ajánlati áraikat és a nyertes személyét - írta a hivatal. (MTI)

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2021. március 04., csütörtök, 12. oldal)

Zoonózis

Állatról emberre terjedő betegségek

A velünk élő állatoktól nemcsak szeretetet, hanem bizony betegségeket is kaphatunk. A zoonózis egyes fajtái, akár világvjárványhoz is vezethetnek. Dr. Pálfi István állatorvos tájékoztat minket a lehetséges veszélyekről.

HÁZTÁJI ÁLLATOK

SZALMONELLA

A szalmonellabaktérium okozza a legtöbb gondot a zoonózisok közül. Magyarországon évente 10-15 ezer szalmonellás megbetegedést regisztrálnak, de a valóságban legalább kétszer ennyien fertőződnek meg, csak sokan nem fordulnak orvoshoz. A szalmonella szájon át az állati és emberi szervezetbe jutva elszaporodik, majd rövid lappangási idő után láz, hányás, hasmenés jelentkezik. A betegséget a természetes vizekben fürdőzők és azokból ivók is elkaphatják. De felelős a terjedéséért a nyers tej, lágy sajt, a rosszul tárolt friss hús és tojás is.

KERGEMARHAKÓR

A kergemarhakór a legelterjedtebb betegség, amely egy halálos neurológiai rendellenesség. Szarvasmarháról szarvasmarhára terjedhet át a fertőzés, de az emberekre is veszélyes, ha szennyezett marhahúst fogyasztanak. A emberre veszélyes variáns nagyon gyorsan okoz károkat a szervezetben, elpusztítva az agysejteket, demenciát, emlékezetkiesést, hallucinációkat, személyiségváltozást, rohamokat és végül halált okozva.

MADÁRINFLUENZA

A madárinfluenza-vírus szárnyasokat betegíthet meg, és létezik emberre veszélyes változata is. A H5N1 kódjelű madárinfluenza-vírusról már korábban bebizonyosodott, hogy emberre is át tud terjedni, de Anna Popova tisztifőorvos, az orosz fogyasztóvédelmi felügyelet vezetője nemrég bejelentett e, hét emberre áterjedt Dél-Oroszországban az A(H5N8) típusú új madárinfluenza. Bár egyelőre emberről emberre még nem fertőz a betegség, a WHO mégis egy lehetséges világjárvány forrásának nevezi a vírust.

KANÁSZKÓR

Kanászkórban évente 50-100 ember betegszik meg. Ez hidegrázással, magas lázzal induló, akár halálhoz vezető, máj- és veseelégtelenséggel járó baktériumfertőzés.

A kanászkór más néven leptoszpirozis az ember és sok házi és vadon élő emlős fertőző betegsége. Az ember mindig állatoktól fertőződik, a kórokozó emberről állatra, illetve emberről emberre nem terjed. Főként a szarvasmarha, sertés, kutya, a vadon élő rágcsálók közül a mezei pocok, egér, patkány betegszik meg, de a kórokozó akár még az ott hon, ketrecben tartott rágcsálókat is megbetegítheti.

BRUCELOSIS

A Brucella baktériumtörzs fertőzése által okozott betegség embert, kutyát és farmállatokat egyaránt megtámadhat. A betegség tipikusan tehén vagy kecske szennyezett tejének a fogyasztásával terjed, vagy ha a bőrön lévő sérülés fertőzött állat vérével vagy nyálával került kontaktusba. Az így jelentkező betegség fájdalmat és influenzaszerű tüneteket okoz, de antibiotikumokkal lehet kezelni. Tavaly Kínában több ezer ember fertőződött meg egy gyógyszergyárból kikerült fertőzés miatt.

HÁZI KEDVENCEK

VESZETTSÉG

A veszettséget egy vírus terjeszti, amely leggyakrabban a mosómedvékben, a bűzös borzban, a denevérben és a rókában található meg. A betegség terjedhet a fertőzött állat harapása vagy nyála révén, legyen az vadon élő vagy háziállat, az utóbbi esetében akkor, ha fertőzött vadon élő állattal került kapcsolatba. Az emberre is veszélyes vírus influenzaszerű tünetekkel kezdődik. A háziállat rendszeres oltásával megelőzhető.

MACSKAKARMOLÁS

A CSD egy bakteriális fertőzés, amit macskakarmolás- láznak is neveznek. A legtöbb CSD-ben szenvedő betegnél enyhe fertőzés alakul ki, bár egyeseknek megduzzadhatnak a nyirokcsomói, valamint láz és kimerültség jelentkezhet. A betegség különösen veszélyezteti a legyengült immunrendszerű embereket. A házimacskák kb. 40%-a hordozza a betegséget okozó Bartonella henselae baktériumot, de náluk nem jelentkeznek tünetek. A betegség eleinte az embereknél is tünetmentes, ha súlyossá válik, akkor sárgaság, májnagyobbodás,

májelégtelenség jelentkezhethet, emellett felgyűlhet a vér a hasüregben. A betegséget antibiotikumokkal lehet kezelni, de egyes esetekben akár májátültetés válhat szükségessé.

GALANDFÉREG

A bolhás kutyáknak és macskáknak lehetnek galandférgaik, amiket úgy kapnak el, hogy lenyelik a bolháikat vakarózás közben. A bolhák hordozhatnak galandféregtojásokat, amik majd kifejlődnek felnőtt galandféreggké, ha egy állati vagy emberi szervezetbe kerülnek. A kisgyerekek könnyebben megfertőződhetnek, mert gyakrabban veszik a kezüket a szájukba, de akár le is nyelhetnek egy fertőzött bolhát. Ha megfertőzödünk galandféreggel, akkor rizszszemszerű lárvákat felfedezhetjük a székletünkben.

PAPAGÁJKÓR

Az emberek úgy kapják el a Chlamydia psittaci baktérium által okozott psittacosis nevű betegséget, hogy a fertőzött madarak száraz ürülékéből felszálló port belélegzik. A madártulajdonosok és a kisállat-kereskedésekben dolgozó munkások speciális fertőzési kockázatnak vannak kitéve. Annak ellenére, hogy a betegséget rendszerint papagájkórnak nevezik, terjeszthetik a galambok, a kacsák, a pulykák és egyéb madárfélék is. A betegség tipikusan 1-3 hétig tart, tünetei között előfordul láz, hidegrázás, hasmenés és száraz köhögés. Az antibiotikumok kiválóan gyógyítják mind az embereknél, mind a madaraknál.

ÓTVAR

Az ótvar gennykeltő baktérium okozta fertőzés, ami a test bármely területén feltűnhet, de leggyakrabban az arcon és a kezeken. Általában fertőzött rágcsáló megérintésétől lehet elkapni. Ritkán ugyan, de kutya és cica is fertőzhet. Körülírtan gennyel teli gyűrűket okoz a bőrön, és kezelés hiányában szétterjedhet. Erősen fertőző betegség. Kezelni fertőtlenítő, gyulladáscsökkentő, hámosító, antibakteriális kenőccsel kell, egészen addig, amíg el nem múlik a pörkösödés. Érdemes antibiotikumot is szedni, ezzel nemcsak a gyógyulást lehet elősegíteni, de a szövődmények kialakulását is el lehet kerülni.

TOXOPLASMOSIS

Az ember akkor kerül kontaktusba toxoplasmosisszal, amikor a Toxoplasma gondii parazitával fertőzött macska fekáliájával érintkezik. Annak ellenére, hogy a betegség gyakorta csak enyhe tüneteket produkál, gyermekeknél, illetve azoknál, akiknek gyenge az immunrendszere, okozhat influenzaszerű súlyos tüneteket is. Mivel a toxoplasmosis kihathat az anyai méhben fejlődő magzatra, az orvosok véleménye szerint terhes nőknek különösen óvatossá kell lenniük a macskákkal való kontaktus tekintetében, és nem is szabad a macskaalomtálat tisztítaniuk.

DR. PÁLFI ISTVÁN ÁLLATORVOS

[Eredeti](#)

(Meglepetés, 2021. március 04., csütörtök, 38+39. oldal)

Hogy biztonságos legyen az online vásárlás

Még uniós szinten is egyedülálló színvonalú Internet Laboratórium erősíti a magyar fogyasztóvédelmi ellenőrzéseket. A hazai rendszer ráadásul nemcsak fogyasztói panaszok miatt jár el, hanem a piac folyamatos ellenőrzése során úgymond hivatalból is indítanak eljárásokat. De mire is figyeljünk online vásárláskor? És hová fordulhat a fogyasztó, ha online rendelésnél problémája adódik, vagy átverés áldozata lesz?

Az informatikai eszközök és megoldások folyamatos fejlődésével az internetes vásárlások száma és volumene ugrásszerűen emelkedett az elmúlt években világszerte, és ezt a folyamatot még inkább felerősítette a koronavírus- járvány. Az elektronikus kereskedelem tavaly áprilisban, a legszigorúbb korlátozások idején 114 milliárd forintos forgalmat bonyolított, és természetesen csúcsot döntött Magyarországon. A felmérések szerint a felnőtt magyar internetezők 91 százaléka szokott rendszeresen online vásárolni.

Nincs földrajzi távolság, kényelmesebb az egész folyamat, lényegesen nagyobb a választék, gyakran még az árfekvés is kedvezőbb, ráadásul rengeteg időt is spórolunk vele - néhány érv az online vásárlás mellett. Az összkép azonban mégsem ennyire egyértelmű: egy-egy ilyen tranzakció számos kockázatot is rejt a vásárlók számára, a fogyasztók ugyanis gyakran nem kellően tájékozottak, és a szerződéskötés szempontjából fontos információ hiányában vásárolnak.

Hatósági próbavásárlók

Magyarországon 2017-től vált kiemelt ellenőrzési területté a fogyasztóvédelemben az online kereskedelem, és a hatóság munkáját már több mint négy éve könnyíti meg a madridi, szófiai és lisszaboni tapasztalatok alapján felállított Internet Laboratórium.

"Az uniós tagországok alig negyedében található ilyen labor" - emelte ki a vizsgálati szerv/intézmény jelentőségét lapunknak Keszthelyi Nikoletta, az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) fogyasztóvédelemért felelős helyettes államtitkára, aki elmondta: a laboratóriumot még uniós viszonylatban is a fejlettek között tartják számon, tevékenysége és működése, mindennapi feladatellátási módszertana iránt még az Európai Unió Bizottsága is érdeklődött 2020 végén, mivel a céljuk egy EU eLab bevezetése.

Egy adott vállalkozás online kereskedelmi gyakorlata elsősorban próbavásárlásokkal ellenőrizhető teljeskörűen, éppen ezért az IT Labor is erre fókuszál a webáruházak működésénél. "Nem ritka, hogy a fogyasztóknak szóló tájékoztatás, bár a honlapokon kifogástalan, ugyanakkor a gyakorlatban a megfelelő előzetes tájékoztatás ellenére előállás esetén nem térítik vissza a termék árát vagy például a szállítási költséget a vásárló részére, de előfordult olyan eset is, hogy hiába történt előre fizetés, a futár is elkérte a termék árát" - sorolta az online vásárlás gyenge pontjait a helyettes államtitkár. Az IT Labor az ellenőrzések során laptopokat, tabletet, valamint okostelefonokat használ, és olyan programokat alkalmaz, melyek lehetővé teszik a képernyő tartalmának képi vagy videós rögzítését. Így a folyamat során megjelenő összes, akár csak pár másodpercre felugró tájékoztatást is rögzíteni lehet, és emellett ellenőrzi a fizetési és szállítási feltételeket is. A próbavásárlások folyamatának rögzítésére Snagit szoftvert használnak.

Keszthelyi Nikoletta kitért arra is, hogy rendszeresen részt vesznek uniós szintű hatósági ellenőrzés-sorozatokban, úgynevezett sweepekben. 2019-ben például társkereső oldalak ellenőrzésére és slime játékok próbavásárlására, laboratóriumi vizsgálatára került sor. 2020-ban az IT Laboratórium bekapcsolódott abba az uniós hatósági ellenőrzés-sorozatba, amelynek célja a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok kiszűrése volt az online piacról járványveszély idején. "Az akció keretében számos kétes ajánlatra és hirdetésre bukkantunk olyan, a járvánnyal összefüggésben piacra dobott termékeknél, amelyeket az érintett weboldalak megtévesztő módon kínáltak" - mondta a helyettes államtitkár, hozzátéve: gyakran találtak indokolatlanul magas árakkal és megalapozatlan állításokkal is, amelyek szerint a hirdetett árucikk képes megelőzni vagy hatástalanítani a koronavírus-fertőzést. Az uniós sweepben részt vevő 27 ország összesen 268 webáruházat ellenőrzött, ezek közül 206-nál volt szükség további hatósági intézkedések megtételére. A magyar fogyasztóvédelem a vizsgált 27 web - áruház mindegyikénél feltárt kisebb-nagyobb jogsértést, a tájékoztatási hiányosságoktól a megtévesztő állításokig. A tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok miatt minden ellenőrzött céggel szemben hatósági eljárás is indult. Keszthelyi Nikoletta az

összehangolt uniós online ellenőrzés tapasztalatairól elmondta, hogy a tisztességtelen eszközökkel élő kereskedők egyre több új módszert alkalmaznak, amelyek megnehezítik a leleplezésüket. A hazai tapasztalatok is alátámasztják, hogy a trükközők újabban például csak burkoltan állítják, képek vagy ábrák segítségével sugallják, hogy termékeik gyógyhatásúak.

Az Internet Laboratórium az uniós ellenőrzéseken kívül is rendszeresen vizsgálja az online teret: 2017 és 2020 között a fogyasztóvédelmi hatóság által indított mintegy 3100 ellenőrzés közel harmada köthető a laborhoz. A célkeresztben a megtévesztő állításokkal hirdetett, "csodát ígérő" termékeket, például gyors fogyást eredményező fogyasztószereket, sikeres nyelvtanulást segítő előfizetést, élethosszító, "gyógyszertárból nem beszerezhető" gyógyhatású csodatablettákat értékesítő webáruházak szerepeltek. "A termékeket gyakran agresszív kereskedelmi gyakorlattal hirdetik, visszaszámláló óra jelzi az akció lejártát, azonban az idő lejártát követően az óra újraindul, és ugyanazon az akciós áron érhető el a termék, probléma esetén azonban az értékesítő cégek elérhetetlenek a vásárlók számára" - említett egy tipikus módszert Keszthelyi Nikoletta. Az akcióterv eredményeképpen 2018-ban több mint 60 ezer doboz étrend-kiegészítőt, egyebek között potencianövelőt, porcerősítőt, hajhullás elleni és zsírégető szert vont ki a forgalomból a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, a Nébih, megközelítőleg 668 millió forint értékben. Tavaly év végére pedig sikerült azt is elérniük, hogy az ellenőrzött honlapok harmada a hatósági fellépésnek köszönhetően nem szállítja ki a termékeit Magyarországra.

A fogyasztóvédelem partneri együttműködésre törekszik a vállalkozásokkal, hiszen a vásárlók színvonalas, megbízható kiszolgálása közös érdek. Ennek megfelelően az első alkalommal botlókat kisebb súlyú jogsértések miatt csak figyelmeztetik a hiányosságok pótlására. Ismételt vagy életveszélyt jelentő jogsértés, és a gyermekek, fiatakorúak, idősek sérelmére elkövetett visszaélés esetén azonban nem ismernek pardont. A fogyasztóvédelem a nettó árbevétel öt százalékáig terjedő, legfeljebb 500 millió forintos büntetést szabhat ki a szabályszegőkre. 2020-ban több mint 600 fogyasztó védelmi hatósági eljárás indult az online kereskedelem ellenőrzése kapcsán, és közel 22 millió forint fogyasztóvédelmi bírságot szabtak ki.

Keszthelyi Nikoletta elmondta azt is, hogy 2022 májusától a fogyasztóvédelmi hatóság jogkörei bővülni fognak. Szankcionálhatók lesznek egyebek között a fiktív kommentek, például ha a vállalkozás az e-kereskedelem és szolgáltatásnyújtás terén valótlan fogyasztói értékeléseket közöl. A gyakorlatban ugyanis gyakran előfordul, hogy fiktív személyek "véleményeivel" hirdetik a terméket vagy a szolgáltatást. De lehetőség lesz a tartalom eltávolítására, a fogyasztók figyelmeztetésére az oldalon, vagy végső esetben a honlap blokkolására is. A helyettes államtitkár rámutatott arra is, hogy a magyar fogyasztóvédelmi hatóság munkájában egyre hangsúlyosabb a preventív magatartás: azaz nemcsak fogyasztói panaszok miatt jár el, hanem a piac folyamatos ellenőrzése során hivatalból is indít eljárásokat.

E-vásárlási kisokos

"Webes vásárlásnál figyeljünk arra, hogy a magyar nyelvű honlap vagy a .hu végződés nem feltétlenül jelenti azt, hogy hazai forgalmazótól rendelünk" - figyelmeztetett a helyettes államtitkár. A Kapcsolat menüpontból azonban egyértelműen ki kell derülnie, hogy magyar webáruházban böngészünk-e. Ha nem így van, probléma esetén külföldre tudjuk csak visszaküldeni az árut, a postázás pedig többbe kerülhet, mint maga a termék. Ne rendeljünk olyan webáruházból, melynek honlapján nem találjuk az Általános szerződési feltételeket (ÁSZF), vagy egy e-mail-címen, üzenetküldésre alkalmas űrlapon kívül nem adnak meg más elérhetőséget, még abban az esetben sem, ha a honlap úgy néz ki, mint egy ismert márka honlapja. Előfordulhat ugyanis, hogy az ilyen típusú honlapokon nem eredeti termékeket árulnak. Vagy ha van is ÁSZF, nézzük meg, hogy a vállalkozás neve megegyezik-e a

Kapcsolat menüpontban található vállalkozás nevével. Ez azért fontos, mert az ellenőrzések során nem ritka, hogy máshonnan átmásolt ÁSZF-re bukkannak a szemfüles ellenőrök. Az oldalon megadott információkat és a vásárlás fontosabb lépéseit érdemes képernyőképként elmenteni arra az esetre, ha utóbb gond merülne fel az internetes vásárlással. A jogsértést elkövető e-kereskedőkről a jogsertowebaruhazak.kormany.hu oldalon lehet tájékozódni.

"Ha megérkezett a termék, sok későbbi problémának vehetjük elejét, ha a futár jelenlétében győződünk meg az áru sértetlenségéről" - említett újabb problémaforrást a helyettes államtitkár. Ezt a lehetőséget azonban nem minden webáruház biztosítja, ezért fontos, hogy vásárlás előtt erről is tájékozódjunk. Egyéb esetekben ugyanis a futár csak a sértetlen csomag átadásáért felel. Amennyiben az előre kifizetett termék nem érkezik meg, és a webáruház leveleinkre nem reagál, időközben elérhetlenné vált, netán csődbe ment, bankkártyás fizetés esetén a pénzvisszafizetés érdekében javasolt a számlavezető bankunkkal is felvenni a kapcsolatot. Bankkártyás fizetéskor ugyanis visszaterhelésre (chargeback) is van lehetőség.

Keszthelyi Nikoletta kitért arra is, ha webáruházban applikációból vásároltunk, a kereskedők a jótállási, szavatossági igények intézése mellett az átvételtől számított 14 napon belül kötelesek a hibátlan árucikket is visszavenni. "Lényeges szempont: a fogyasztónak ez esetben nem kell indokolnia, hogy miért küldi vissza a terméket" - fűzte hozzá. Egyre több online kereskedő vállal önkéntesen ennél hosszabb, akár 30 napos elállási időt is. Fontos tudni azonban, hogy az elállási idő elsősorban a termék kipróbálását szolgálja, amelynek során úgy próbálhatjuk ki, ahogy azt egy üzletben tennénk. Mindez a gyakorlatban azt jelenti, hogy egy futócipő esetében azt lehet kipróbálni, hogy szorít-e, de nem lehet kimenni benne néhányszor a Margitszigetre, hogy kiderüljön, 10 kilométer után is kényelmes-e.

Azt is megtudtuk, hogy a CD, DVD, szoftver, higiéniai termékek kivételével akkor is meggondolhatjuk magunkat, és indokolás nélkül visszaküldhetjük a terméket, ha már kicsomagoltuk. "Ez a jog azonban nem korlátlan, például gyorsan romló élelmiszerre vagy egyedi igényre elkészített ajándéokra nem vonatkozik az elállási jog" - jegyezte meg a fogyasztóvédelemért felelős helyettes államtitkár. A termék visszaküldésének költsége a vásárlót terheli. A kereskedőnek - a visszajuttatást követő 14 napon belül - a fizetéssel azonos módon kell visszatérítenie a vételárat és a szállítási díjat. Ha a honlapon egyoldalú a kommunikáció, vagyis csak egy ügynevezett ügyintézési ablak, üzenetküldésre alkalmas űrlap van csupán elérhetőségként, vagy például fogyásról szóló cikkbe ágyazott vásárlási lehetőség látható, akkor érdemes ezeket a honlapokat elkerülni, mert probléma esetén az igényérvényesítés sokszor szinte lehetetlen. És végül, érdemes elkerülni az előfizetési csapdákat, amikor egy termék megvásárlása után hónapról hónapra jönnek az újabb küldemények.

De hova fordulhat a fogyasztó, ha online rendelésnél adódik problémája? Keszthelyi Nikoletta szerint első körben javasolt felvenni a kapcsolatot a webáruházat üzemeltető vállalkozással. Az esetek többségében fogyasztóbarát módon kezelik az adott helyzetet, hiszen céljuk a vásárlói elégedettség. Ha ez mégsem vezet eredményre, a vásárló a lakóhelye szerint illetékes kormányhivatalhoz mint fogyasztóvédelmi hatósághoz fordulhat. Szerződéses jogvita esetén - például pénzvisszafizetési igény érvényesítése kapcsán - a minden megyében működő békéltető testület az illetékes szervezet, határon átnyúló panaszok esetében pedig az ITM keretén belül működő Európai Fogyasztói Központ nyújthat segítséget. Amennyiben sehogy sem sikerül a vállalkozással megegyezni, végső esetben bírósághoz fordulhat a vásárló.

Visszaélések pandémia idején

Gyorsan reagáltak a koronavírus megjelenésére az internetes csálók Magyarországon is. Az egyik vállalat a honlapján vakcina-előregisztrációs lehetőséget hirdetett, egy másik pedig

védekezésre alkalmatlan, légáteresztő "antimaszkot" forgalmazott webshopján, de volt olyan budapesti székhelyű magáncég, amelyik ötezer forintért kínált előfoglalási jogot az állítása szerint legkésőbb a tavalyi év végéig saját beszerzésében elérhető koronavírus-vakcinára. A cég honlapjának fejlécében mindössze a "Nemzetközi Oltóközpont" megnevezés szerepelt, mellyel azt a látszatot keltette, hogy összefüggésbe hozható állami szervvel, és a vakcinát előfoglalók az állam által szervezett oltásra regisztrálhatnak. A trükközők ráadásul a vakcina-előfoglalási oldal tetején figyelmeztető szöveget helyeztek el, amelyből közvetlen link mutat az ingyenes kormányzati oltásregisztráció címére.

Az Internet Laboratórium az ellenőrzések során laptopokat, tabletet, valamint okostelefonokat használ, és olyan programokat alkalmaz, melyek lehetővé teszik a képernyő tartalmának képi vagy videós rögzítését. Így a folyamat során megjelenő összes, akár csak pár másodpercre felugró tájékoztatást is rögzíteni tudják, és emellett ellenőrzik a fizetési és szállítási feltételeket is.

Az elmúlt négy évben indított mintegy 3100 ellenőrzés közel harmada köthető az IT Laborhoz. A célkeresztben a megtévesztő állításokkal hirdetett, "csodát ígérő" termékeket, például gyors fogyást eredményező fogyasztószereket, sikeres nyelvtanulást segítő előfizetést, élethosszító, "gyógyszertárból nem beszerezhető" gyógyhatású csodatablettákat értékesítő webáruházak szerepeltek.

A magyar nyelvű honlap vagy a .hu végződés nem feltétlenül jelenti azt, hogy hazai forgalmazótól rendelünk. A Kapcsolat menüpontból azonban egyértelműen ki kell derülnie, hogy magyar webáruházban böngészünk-e. Ha nem így van, probléma esetén külföldre tudjuk csak visszaküldeni az árut, a postázás pedig többé kerülhet, mint maga a termék.

Bencze Áron

[Eredeti](#)

(Innotéka, 2021. március 04., csütörtök, 38+39+40+41. oldal)

Új címke jelöli, mennyi energiát fogyaszt a hűtő

A fogyasztók hétfőtől új energiacímkékkel találkozhatnak a műszaki boltok termékein és a webáruházak ismertetőiben. A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH) fogyasztóvédelmi szakemberei összegyűjtötték az új jelzésekkel kapcsolatos tudnivalókat.

MAGYARORSZÁG

A leggyakrabban vásárolt háztartási eszközök, televíziók és fényforrások mellett 2010 óta láthatunk energiacímkéket. Ezek a vásárlók tájékozódását és tudatos döntését segítik, hiszen a termékek ára mellett fontos tényező az is, hogy például egy mosógép milyen energiafelhasználási tulajdonságokkal rendelkezik. Azaz mennyi villamos energiát vagy vizet fogyaszt használatkor.

A háztartási energiaköltségek jelentős mértékben csökkenthetők az energiahatékony berendezések használatával. A címkézési rendszer a vásárlók számára jól áttekinthető és egyszerű módon nyújt információkat.

Ne lepődjünk meg, hogy március 1-jétől egyes termékcsoportokon új, könnyebben értelmezhető és informatívabb címkék jelentek meg, melyek használata a boltokban és a webáruházak termékismertetőiben is kötelező.

Az új címkézési rendszert fokozatosan vezetik be a kereskedők. Vásárlóként hétfőtől a hűtőkön és fagyasztókon, a borhűtőkön, a mosógépeken, mosó-szárító gépeken, mosogatógépeken, a tévéken és a kijelzőkön, illetve a fényforrásokon találhatjuk meg az új jelzéseket, amely egységes, színjelzést és A-G skálát is használ. Az A+++/A++/A+ jelzések viszont megszűnnek.

A címke jobb felső sarkában az Európai Bizottság termékadatbázisával kapcsolatos biztosító QR-kód is található. Ennek leolvasásával elérhető egy adatsor, ami termékinformációkat nyújt a vásárlók, a kiskereskedők és a piacfelügyeleti hatóságok számára is. A termék energiafogyasztásának jelölése a címke középső részén, kiemelt helyen található. Alul a kiválasztott termék energiafogyasztását részletező, és akár a termékek összehasonlítását is szolgáló piktogramok kaptak helyet.

A tudatos vásárlást segítik - Az új jelzés egységes, színjelzést és A-G skálát is használ.

MUNKATÁRSUNKTÓL

[Eredeti](#)

(Kisalföld, 2021. március 04., csütörtök, 2. oldal)

Egy ampulla fekete címkés

Kik állnak a Nemzetközi Oltóközpont Kft. mögött?

Ötezerért előjegyzést kínálnak a koronavírus elleni vakcinára, március végén már oltánának, és ha mégsem jutnak vakcinához, visszafizetik a pénzt. Bonyolult cégháló, magas rangú kapcsolatok, pálinkafőzés és egy balatoni bringaút a tulajdonosok előéletében.

"Nem tudok Európában olyan országról, ahol lehet magánúton koronavírus elleni vakcinát szerezni. Ez mindenhol kormányzati hatáskörbe tartozik." "Teljesen irreális elképzelés az, hogy egy magánszolgáltató a gyártótól tud szerezni vakcinát, kis tételekkel nem is foglalkoznak." "Kizártnak tartom, hogy fél éven belül vakcinához jussanak." Ezeket a válaszokat kaptuk, amikor arról kérdeztük az oltások beszerzésére és azok elosztására rálátó forrásainkat, hogy mit gondolnak a Nemzetközi Oltóközpont Kft. kampányáról. A magánegészségügyi szolgáltatónál ugyanis 5000 forint ellenében előfoglalási jogot lehet szerezni a Covid-19 elleni védőoltásra. Ígéretük szerint "mindent megteszünk, hogy mielőbb beolthassuk önt". Hangsúlyozzák, hogy oltóközpontjukban az elmúlt években több mint 200 ezer oltást adtak be, "így óriási kapcsolati hálónk, illetve gyakorlatunk van a vakcinabeszerzés területén".

Előjegyzés

Ajánlatukhoz azt is hozzáteszik, hogy ha az állami oltási sorban nem kiemelt személy (vagyis nem egészségügyi vagy szociális dolgozó, illetve 65 év feletti) jelentkezik hozzájuk oltásra, akkor "komoly esély van rá, hogy ön elsőként tőlünk szerezhessen majd oltást, főleg, ha már most jelentkezik - az érkező vakcinákat ugyanis az előfoglalóknak fogjuk beadni először, a jelentkezés sorrendjében. Az is előny, hogy nálunk valószínűleg több vakcina közül választhat majd".

Hogy pontosan melyikek közül, azt egyelőre nem tudni, a Telexnek a cég ügyvezetője, Kámány Zoltán Roland azt válaszolta, hogy erre a kérdésre nem válaszolhat "a titoktartási megállapodások miatt". A laphoz eljutott egy az előfoglalóknak kiküldött körlevél, amely szerint az oltóközpont olyan vakcinagyártókkal tárgyal, amelyek termékeit az Európai

Unióban már engedélyezték: vagyis a Pfizer/BioNTech, a Moderna és az AstraZeneca jöhet szóba. A Pfizer Magyarország szakértői egy december végi sajtóeseményen azt mondták, hogy az oltás a közeljövőben nem kerül kereskedelmi forgalomba, mert "a teljes gyártókapacitásból a kormányzati szállításokat teljesítik legalább 2021 végéig". Egy forrásunk ehhez hozzátette, hogy a magánoltóközpontok normál esetben egyébként nem a gyártótól szokták beszerezni az oltásokat, hanem az azokat forgalmazó nagykereskedőktől.

A Nemzetközi Oltóközpontban azonban optimisták; a már idézett, február végén küldött körlevélben azt írják, hogy akár már március végén megkezdődhet náluk az oltás, a Telexnek januárban pedig azt nyilatkozta Kámány, hogy számításaik szerint 2021 első negyedében engedélyezett oltóanyaghoz jutnak. Mi is megkérdeztük tőlük, hogy mire számítanak most, március elején, mikor tudják elkezdni az oltást, de lapzártánkig nem érkezett tőlük válasz. Miként arra sem, egyáltalán hogyan tudnak magánszolgáltatóként koronavírus elleni vakcinához jutni.

Az előfoglalás tehát 5 ezer forintba kerül, amiért cserébe elengedik az első oltás előtt kötelezően elvégzendő 3 ezer forintos orvosi konzultáció díját. Ha valaki előjegyez náluk, egyelőre ennyit kell befizetnie, és ha behívják, oltásonként további 1450 forintot, plusz az oltóanyag árát, amely vakcinánként változik. A cég a honlapján közli: ha 2021. december 31-ig mégsem jutnak vakcinához, az 5 ezer forintot mindenkinek visszafizetik. A páciens akkor is visszakapja az összeget, amennyiben meggondolja magát, és mégsem kéri az oltást, vagy ha nem nyeri el a tetszését az ár vagy a választék, illetve ha közben sorra kerül az állami oltásnál. Hogy összesen mennyien éltek az előjegyzéssel, nem árulja el a cég. A Telexszel is csak azért közölték, hogy augusztus 20. és november 28. között 4997-en előfoglaltak (ami közel 25 millió forint bevétel), mert fogyasztóvédelmi eljárás indult ellenük, és az adatokat nyilvánosságra kellett hozniuk. A cég ellen tavaly novemberben az Innovációs és Technológiai Minisztérium kezdeményezett vizsgálatot, majd Budapest Főváros Kormányhivatala fogyasztóvédelmi eljárást indított ellenük, ahol azt vizsgálták, "szakmai gondossággal ellentétes, tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot valósítanak-e meg", illetve, hogy a cég által kínált szolgáltatás mögött van-e ténylegesen teljesíthető tartalom. A kormányhivatal azt is kifogásolta, hogy a Nemzetközi Oltóközpont név megtévesztő, ezért a logójuk alatt fel kell tüntetni, hogy ez valójában egy magánegészségügyi szolgáltató. A hatósági vizsgálat óta a Covid-vakcina előfoglalásánál pedig egy piros négyzetben közlik, hogy az ingyenes kormányzati oltásra a vakcinainfo.gov.hu oldalon lehet regisztrálni. A kormányhivatal figyelmeztette a céget, hogy "fokozott figyelemmel kíséri" a működését.

A Nemzetközi Oltóközpont Kft.-t 2007-ben alapították Oltóközpont Szolgáltató Kft. néven. Az Opten adatai szerint idén január közepén váltottak a Nemzetközi Oltóközpont Kft. névre. Elérhető náluk az utazásokhoz kötelező és ajánlott többféle védőoltás (például malária, kolera, tífusz, sárgaláz, hepatitis A és B elleni vakcina), de az influenza elleni oltást is beadják. Előjegyezni az influenzaoltást is lehetett náluk, szintén 5 ezer forintért, ám a honlapjuk szerint nem volt hozzáférhető "a jó minőségű, négykomponensű influenzavakcina", a foglalási pénzt állításuk szerint visszafizették. Most pedig elérhető a PCR-teszt is, ráadásul a hatóságilag megállapított 19 500 forintos maximált díjnál olcsóbban, 15 ezerért.

Bringaút és kertészkedés

A céginformációk szerint a kft. tulajdonosai Kámány Zoltán Roland és Benkő Gábor. A kft. székhelye a Váci út 70. alatt található, ahol maga az oltóközpont is működik. Az elmúlt években az üzemi eredményük folyamatosan nő, 2019-es nettó árbevételük majdnem 343 millió forint volt. A két férfi korábban tulajdonosa volt az Intermed Mérnöki Szolgáltató Kft.-nek is, abból a cégből azonban 2018 augusztusában kiléptek. A jelenlegi vállalkozásuk honlapján elérhető információk szerint "az első években elsősorban az egészségügyi

szolgáltatási szektorban összegyűjtött tapasztalatok felhasználásával folytatott informatikai fejlesztéseket" hajtottak végre. Több honlapon egyébként Intermed Oltóközpontként találtak meg a ma már Nemzetközi Oltóközpont névre hallgató magánszolgáltatót. A kft. tulajdonosként van jelen továbbá a tavaly novemberben bejegyzett Eurovac Medical Kft.-ben is.

Kámány és Benkő jelenleg is tulajdonosa a BG Pálinkaház Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-nek, amelyet 2009-ben alapítottak, Nemesvitára van bejegyezve, és az Opten adatai alapján igencsak mínusz az üzemi eredménye. Ez a cég a hvg.hu egy 2017-es cikkében egy uniós pályázat okán került elő. A Viva Natura Alapítvány és a BG Pálinkaház Kft. konzorciumként pályázott a "Lesencéktől a Balatonig kistérségi bringatanyája és halászati kultúrpihenő" projekttel, és nyert el 324 millió forintot. Ez a projekt teljes tervezett költségének 93 százaléka volt, vagyis Kámányéknak 25 milliót kellett beletenniük a megvalósításba. A Viva Natura Biztonságos Környezetért Közhasznú Alapítvány honlapja szerint Kámány Roland a munkatársuk, akit okleveles gépészmérnökként, okleveles környezetvédelmi szakmérnökként, környezetvédelmi szakértőként és egészségügyi zajszakértőként mutatnak be. Benkő Gáborra a cikk Nemesvita alpolgármestereként hivatkozik, ám jelenleg nem szerepel a neve az önkormányzat honlapján (mindenesetre egy 2017-es időközi választáson beválasztották tagnak a település önkormányzatába). A 324 milliót a konzorcium úgy költötte el, hogy egy 14 kilométeres kerékpárúton jelzőtáblákat helyeztek el, a balatonedericsi elágazásnál egy lámpás kereszteződést alakítottak ki, és három kerékpáros-pihenőhelyet építettek. Utóbbit a cikk kétségbe vonja, a helyszínen ugyanis csak egy betonplaccot találtak mindenféle további szükséges elemek nélkül. A Bringatanyája honlapján elérhető képek szerint 2020 májusában felújították és fejlesztették ezeket a pihenőket, akkor már több helyen árnyékot adó faszerkezetek is kerültek a betonplaccokra.

A projekt részeként 56 millió forintból alakították ki a Bringatanyát, 129 millióból húzták fel a Balatoni Halászati Múzeum épületét, a múzeum 2017-es kiállítása pedig, amely 8 millió forintba került, a lap beszámolója alapján "egy csónakból és néhány plafonra lógatott műhálból állt". A honlapon található képek arról tanúskodnak, hogy ezt később némileg bővítették. Kialakítottak tanösvényt, élménytavat és biciklit is lehet kölcsönözni, sőt konferenciákat is lehet tartani. A büfét a BG Pálinkaház Kft. üzemelteti. A lap megkereste a projekt felelőseként megjelölt Nemzetgazdasági Minisztériumot, amely mindent rendben talált. A Bringatanyája honlapja szerint egyébként az elmúlt években számos kerékpártúrát szerveztek, tavaly júniusban például egy Trianon 100 - emlékezés, tények és tévhitke elnevezésűt. De találtak a programok között napközis és művészeti táborokat, csapatépítő tréningeket, múzeumi foglalkozásokat és disznóöléseket is. A koronavírus miatt tavaly november óta a Bringatanyája határozatlan ideig zárva tart.

Benkő Gábor mindemellett tulajdonosa a szintén Nemesvitára bejegyzett Vita-Gomba Kft.-nek is. A kft.-ben tulajdonos még többek között Zámbo Zsolt és Borbényi Zoltán Antal is. Zámbo és Borbényi nevével a budapesti önkormányzati kertészeti szerződések kapcsán találkozhat az ember. Tavaly novemberben írta meg a Szabad Európa, hogy a fővárosi kerületek húsz éve milliárdokért adnak megbízást néhány cégnek a zöld területek fenntartására; ezeket rendszerint négy kft. nyeri el, amelyek egy bonyolult céghálón keresztül kapcsolódnak egymáshoz. Az egyik a Parkfenntartó Kft., melynek tulajdonosai között ott van a Benkővel is egy cégben lévő Borbényi Zoltán Antal, illetve az Umbrella-Holding Kft. Az Umbrella tulajdonos a másik nyelő cégben, a Pannon Park Forest Kft.-ben is, ahol pedig 2011-ig Zámbo Zsolt is tulajdonos és cégvezető volt. Ahogy a cikk megjegyzi: Zámbo emellett alapító tulajdonosa volt a V. V. Frankel Aluljáró Kft.-nek is, amelynek másik alapítója a Q-Tron Reorganizációs és Felszámoló Kft. (akkor még FISOK Kft.), utóbbinak pedig tulajdonosa az a Q-TRON Zrt., amelyben tavaly november közepéig Tasnádi László is

tulajdonos volt. A Nemzetközi Oltóközpont Kft. egyik tulajdonosa tehát egy olyan kft.-ben is tulajdonos, ahol Zámbo Zsolt is, aki 2012-ben közösen alapított céget Tasnádi Lászlóval. Tasnádi Pintér Sándor belügyminiszter rendészeti államtitkára volt 2014 júniusa és 2016 decembere között, 1989-ben pedig a BRFK III/II-es tisztje.

Az eredeti Nemzetközi Oltóközpont

Az Oltóközpont Kft. neve egy két évvel ezelőtti Népszava-cikkben is felbukkan, az akkori írás szerint ez a kft. üzemelteti a továbbiakban az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) Nemzetközi Utazás-egészségügyi és Oltóközpontját. A cikk szerzője azt találta, hogy az OEK oltóközpontjának honlapjáról egy link az Oltócentrum.hu oldalra vezet. Ma már nem él sem a link, sem az oldal, Oltócentrum nem létezik, más kapcsolatot pedig nem találtunk az OEK Oltóközpontja és a mostani kft. között. Akkor az Emmi tagadta a Népszavának, hogy privatizáció történt volna, a tárca szerint a Nemzetközi Oltóközpont a Nemzeti Népegészségügyi Központ (NNK) fenntartásában és működtetésében áll, ahogy az oltóanyagkészlet felett is ők rendelkeznek. Mint írják, az "Oltóközpont működtetését az NNK működési engedélyében foglalt feltételekkel mint egészségügyi szolgáltató látja el". Megkérdeztük a Nemzetközi Oltóközpont Kft.-t, hogy volt-e közük az OEK Oltóközpontjához, de lapzártánkig nem kaptunk tőlük választ.

Az azonban biztos, hogy az OEK Oltóközpontja 2018. december 1-jén bezárt. Forrásaink szerint az NNK-t is elérő leépítési hullám áldozata lett a központ, ami már csak azért is furcsa, mert az oltóközpontban mindössze három orvos és két-három adminisztratív munkatárs dolgozott. A bezárást azzal indokolták, hogy nincs arra szükség, hogy egy központi hivatal oltásokkal foglalkozzon, a lakosság eléri ezt a szolgáltatást más oltóközpontokon vagy magánszolgáltatóknál is. Ez igaz is, ám az OEAK Oltóközpontja több volt egyszerű oltóhelynél. 1959-ben alapították, hat évtizedes fennállása alatt szakmai és módszertani központnak számított, és itt volt a legnagyobb adatbázis és tapasztalat a védőoltásokról. A 2000-es évek végéig például csak itt kaphattak a külföldre utazók sárgaláz elleni védőoltást; utána erre engedélyt kaptak más központok, köztük az Oltóközpont Kft. is.

Fülöp Zsófia

[Eredeti](#)

(Magyar Narancs, 2021. március 04., csütörtök, 14+15. oldal)

Kosz, pókháló, lejárt termékek

Szellő István (műsorvezető): Több százezer forintos bírságra számíthat az a budapesti streetfood étterem, amelynek működését felfüggesztette a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal. Lejárt élelmiszereket és koszt találtak a helységben, ahol nem volt lehetőség kézmosásra sem. -Régi rongy a kézmosóban, törött csempe és levetett cipők a padlón. A képek egy sufni látványát idézik, a videó azonban egy budapesti street food vendéglőben készült. Pókhálós falak és kosz fogadta a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal ellenőreit. A kézmosás több okból is problémás lett volna a helyiségben, nem volt kézmosószer, kéztörölő és kuka, a kézmosóban oda nem illő tárgyakat találtak. De más problémák is voltak. -Az ellenőrzés során 23 tétel lejárt, nem nyomon követhető, fogyasztásra alkalmatlan élelmiszert is ki kellett vonnunk a forgalomból, ezek között voltak alapanyagok, nyers húsok, de különböző félkész és kész ételek is voltak, sajnos találtunk

2020. VI. hóban lejárt osztriga szószot is. -Ez a termék még annál is régebben, csaknem másfél éve járt le. A vendéglőben engedélyük szerint csak tisztított zöldséget és gyümölcsöt, valamint konyhakész hús használhattak volna. Ezzel szemben az ellenőrök nyers húst is találtak. -Az egység tevékenységét azonnal hatállyal felfüggesztettük, a bírság megállapítása folyamatban van, vélhetően több százezer forintos lesz. -Az étterem akkor nyithat ki újra, ha minden hibát kijavítottak, és ezt a NÉBIH is jóváhagyta. Címkék: Helik Ferenc vezető NÉBIH Kiemelt Ügyek Igazgatóság

Eredeti

(RTL KLUB - Híradó, 2021. március 04., csütörtök, 18 óra)

Nívó

Éppen tíz évünk volt arra, hogy megtanuljunk és megszokjuk azokat az úgynevezett energiacímkéket, melyekkel tipikusan egy-egy tévé, hűtő vagy éppen mosógép vásárlásakor találkozhattunk. Nos, amit eddig tudtak, sürgősen felejtsék el, március 1-től ugyanis új energiacímkék használata kötelező a műszaki boltok egyes termékeink kell, hogy lássuk őket, illetve a webáruházak termékismertetőiben. De mi a különbség és mit érdemes megnézni, mielőtt valamit megvennénk? Ezzel alaposan foglalkozunk a mai műsorban. Aztán, mit lehet tenni, ha mondjuk egy babkonzervben kavicsot találunk és ha még esetleg rá is harapunk, ki és hogy fizeti meg a kárt, milyen szabályok vonatkoznak az ilyen esetekre? Más téma, mit jelent az, hogy korlátlan, most már rájöttem, hogy kinek mit. Szerintem azt, hogy valaminek nincs határa és mit jelent ez egy mobilszolgáltatónál? Szabhat-e határt egy szolgáltató egy korlátlan hirdetés szolgáltatásánál? Van egy konkrét történetünk is, valaki vásárolt egy vezeték nélküli fülhallgatót, fontos dolog, hogy az idén, hamarosan azonban kiderült, hogy nem jól működik, visszavitte, kicserélték. Aztán arról is hamar kiderült, hogy rossz, azt is visszavitte, de már nem cserélték ki, mondván, elküldik bevizsgálni. Így most se fülhallgató, se a 17 ezer forintja. Vajon az új jótállási szabályok alapján jár-e el ilyenkor a bolt, illetve, ha nem, akkor megint átvesszük, hogy hogy ne hagyjuk magunkat átverni. És ami múltkor idő hiányában kimaradt, egyre többen vágnak bele a felújításba, mármint a lakásfelújításba, nem mindegy milyen szerződést kötnek egy vállalkozóval, éppen ezért néhány alapvetően fontos szempontot hallhatnak ma már tényleg, hogy elkerüljék a bajt. Például, ami az egyik szerintem legfontosabb dolog, hogy vonatkoznak-e jótállási szabályok a felújításra, mint szolgáltatásra? Szakértő vendégem dr. Parragi Attila fogyasztóvédelmi szakértő. Címkék: új energiacímkék, egyszerűbb eligazodás, uniós előírás, A-G energiaosztályok, jótállási szabályok, lakásfelújítás, kedvező 3 millió forintos állami segítség, óvatosság, hitelfelvétel, vállalkozási szerződéskötés, tételek elszámolása, formanyomtatvány, Magyar Államkincstár, kormányrendelet.

Eredeti

(KlubRádió, 2021. március 04., csütörtök, 14 óra)

Add nekünk adód 1%-át, és mi megmérjük, kiderítjük, megírjuk!

Mit fogunk elérni az 1%-kal? Azt, hogy Magyarországon még több fiatal gazda vágjon bele a környezetkímélő és egészséges élelmiszert termelő közösségi mezőgazdálkodásba. Hogy további háztartási vegyszerekről derítsük ki, mennyire biztonságosak. Hogy megértessük a szupermarketekkel: a vásárlók nem akarnak erdőpusztítás árán pálmaolajat. Hogy olyan fogyasztóvédelmi hírekről írjunk, amikről máshol nem olvashattok.

The post **Add nekünk adód 1%-át, és mi megmérjük, kiderítjük, megírjuk!** appeared first on **Tudatos Vásárló**.

Köszönjük, hogy az előző években sokan nekünk ajánlottatok adótok 1%-át! Idén is számítunk Rátok, támogatásokat hatalmas segítség a számunkra! Mit fogunk elérni az 1%-ból 2021-ben? Azt, hogy Magyarországon még több fiatal gazda vágjon bele a környezetkímélő és egészséges élelmiszert termelő közösségi mezőgazdálkodásba. Hogy további háztartási vegyszerekről derítsük ki, mennyire biztonságosak. Hogy közösségi tesztheinkkel idén is többszázszor tapasztalhatták meg, a fenntartható életmód megoldható. Hogy megértessük a szupermarketekkel: a vásárlók nem akarnak erdőpusztítás árán pálmaolajat. Hogy olyan fogyasztóvédelmi hírekről írjunk, amikről máshol nem olvashattok. Ez a célunk, nem kevesebb, osztozzatok velünk a sikerben! A Tudatos Vásárlók Egyesülete adószáma: 18245770-1-43 Tudtat rólunk? A Tudatos Vásárlók Egyesülete közhasznú társadalmi szervezet. Működésünket pályázati úton, állami forrásokból és magánalapítványoktól, valamint nagylelkű magánszemélyek támogatásaiból biztosítjuk. Szakmai függetlenségünket csak úgy tudjuk megőrizni, hogy nem fogadjuk el a vállalatok adományait, és nem kérünk az általuk kínált reklámbevételekből. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a tudatosvasarolo.hu cikkeiben nem zavarnak meg reklámok, ilyen egyetlen oldalunkon, médiafelületünkön sem látsz. Így amikor egy-egy gyártó, márka, bármilyen cég vagy termék értékelését olvasod nálunk, biztos lehetsz benne, hogy véleményünket nem befolyásolta semmiféle adomány, ajándék, reklámbevétel vagy bármilyen más együttműködés. Emiatt munkánkat részben pályázati pénzekből, részben terméktesztjeinkből tudjuk folytatni. Ezért látható egyes cikkeink alján a pályázati támogató, és ezért kínáljuk terméktesztjeink nagyrésztét - igyekezeteink szerint - egy megfizethető összegért. Mindezek a források azonban bizonytalanok, ezért jelent nekünk nagyon sokat, ha támogatsz minket! Mindenki számít Ne mondd, hogy csak egy csepp vagy a tengerben - a tengerben minden csepp számít. Célunk, hogy az ökotudatos életmódot és vásárlási szempontokat ne csak a "szuperzöldek" tartsák szem előtt, hanem egyre szélesebb körben terjesszük el. Ezért képzeinkkel és rendezvényeinkkel a fenntartható fogyasztói szokások és a tudatos vásárlási szempontok megjelenését segítjük az élet bármely területén. Mi történik adóforintjaiddal, ha hozzánk kerül? 2002 óta elhivatottan dolgozunk azon, hogy felkutassuk, kipróbáljuk és értékeljük az etikus és környezetbarát életmód megoldásait, mindenkivel megismertessük a biztonságos, környezetileg, társadalmilag is fenntartható vásárlást, a fogyasztókkal együtt nyomást gyakoroljunk a cégekre és elérjük, hogy megérje nekik a fenntartható irányba fordulni, minél több asztalra kerülhessen biztonságos, helyi, fenntartható módon termelt élelmiszer Magyarországon. 2021-ben SZJA-d 1%-át mi hálásan fordítjuk arra, hogy: Magyarországon segítségünkkel, képzeinkkel és tanácsadásunkkal még több fiatal gazda vágjon bele a környezetkímélő és egészséges élelmiszert termelő közösségi mezőgazdálkodásba, további háztartási vegyszerekről derítsük ki, mennyire biztonságosak, közösségi tesztheinkkel idén is többszázszor tapasztalhatták meg, hogy a fenntartható életmód megoldható, elérjük, hogy a szupermarketek belássák végre: a vásárlók nem akarnak

erdőpusztítás árán pálmaolajat, olyan fogyasztóvédelmi hírekről írunk, amikről máshol nem olvashattok. Ez a célunk, nem kevesebb Osztozatok velünk a sikerben! Támogatásokkal az elmúlt két évtizedben 5 adatbázist hoztunk létre és tartunk naprakészen: Háztartási vegyszerek - E-számok - Termékcímkék - Idénynövények - Gyógynövények Telefonos applikációt készítettünk, ahol a tisztítószeres veszélyességét ellenőrizheted: Tudatos Vásárló App Eddig 50 termékcsoport 3000 termékét teszteltük a babafürdetőtől a robotporszívóig: tesztek.tudatosvasarlo.hu 50 városból 1400 háztartás lett igazi zöld otthon az ÖkoKöreink segítségével 16 közösségi gazdaságot fogunk össze, segítünk és népszerűsítünk, így 1000 családi asztalra kerül minden évben környezetkímélő, helyi és biztonságos ételkészlet: Közösségi mezőgazdálkodás 250 képzést szerveztünk fogyasztóknak, gazdáknak, vállalkozásoknak egyaránt Megközelítőleg 4000 cikket jelentettünk meg, hogy információkkal, tippekkel segítsünk Benneteket a fenntartható és etikus vásárlásban: tudatosvasarlo.hu 74 ezres követőtáborunk segítünk a fenntartható fogyasztásban Facebook oldalunkon közel 10 000-en inspirálódnak velünk Instagram csatornánkon Hogyan ajánlhatod fel személyi jövedelemadód 1%-át? Az 1% felajánlása csupán néhány percet és gondos odafigyelést igényel. Minden infót ITT megtalálasz! Ne feledd, az adóbevallástól függetlenül is támogathatod tevékenységünket, legyél Te is támogató tagunk és cserébe mi is adunk! A Tudatos Vásárló Kedvezménykártyával több öko, bio, csomagolásmentes helyen 5-15% kedvezménnyel vásárolhatsz, valamint meghívunk terméktesztjeinkre, ahol a tesztelt terméket ajándékba kapod. Támogatási, csatlakozási lehetőségeidről bővebben ITT tájékozódhatsz. Segítséged sokat jelent nekünk, köszönjük! The post Add nekünk adód 1%-át, és mi megmérjük, kiderítjük, megírjuk! appeared first on Tudatos Vásárló. - Domokos Kata

[Eredeti](#)

(tudatosvasarlo.hu, 2021. március 04., csütörtök)

Nem csökkent a költekezés a boltokban

- Az idén januárban nominálisan csaknem 940 milliárd forintot költött el a lakosság a kiskereskedelmi üzletekben, hasonlóan az egy évvel korábbi értékhez, ami azt mutatja, hogy a költekezési kedv nem lanyhult - mondta Cseresnyés Péter, az Innovációs és Technológiai Minisztérium kereskedelempolitikáért és fogyasztóvédelemért felelős államtitkára tegnap a köztelevízió műsorában a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) adataira reagálva.

A jelentés szerint az előző hónaphoz viszonyítva januárban fél százalékkal nőtt a kiskereskedelem forgalmának szezonális és naptárhatástól megtisztított volumene. Az egy évvel korábbihoz képest a nyers adat szerint 2,6 százalékkal, naptárhatástól megtisztítva 1,8 százalékkal csökkent a kiskereskedelmi forgalom az egy évvel korábbihoz viszonyítva.

- A várakozásoknak megfelelően csökkent januárban a kiskereskedelmi forgalom. Ehhez a magas bázisidőszaki adat mellett hozzájárult az üzletek nyitvatartásának korlátozása, a vírustól való félelem, illetve a munkanélküliség emelkedése, a romló jövedelmi helyzet - kommentálta az adatokat Regös Gábor. A Századvég Gazdaságkutató Zrt. makrogazdasági üzletágának vezetője jelezte: az eséshez érdemben hozzájárult az üzemanyag-kereskedelem csökkenése. - Februárban a tavalyi felvásárlások, illetve a korlátozások miatt még a forgalom

csökkenésére számítunk, míg áprilisban már növekedés várható a tavalyi alacsony bázis miatt.

Munkatársunktól

[Eredeti](#)

(Magyar Nemzet, 2021. március 05., péntek, 13. oldal)

Nem lesz zökkenőmentes az átállás

A vásárlóknak hozzá kell szokniuk ahhoz, hogy megváltoztak az energiacímkék

FMH-INFORMÁCIÓ Március 1-től a fogyasztók új energiacímkékkel találkozhatnak a műszaki boltok egyes termékein és a webáruházak termékismertetőiben. A szabályozás egységesíti a jelöléseket, így mindenhol ugyanolyan lesz, ahogy eddig is, de mégsem lesz könnyű az átmenet.

Ezen a héten hétfőn a legtöbb műszaki kereskedésbe kikerültek az új energiacímkék a tartós fogyasztási cikkek mellé. A leggyakrabban vásárolt háztartási eszközök, televíziók és fényforrások mellett már 2010 óta láthatunk energiacímkéket. Ezen jelölések a fogyasztók tájékozódását és tudatos döntését segítik, hiszen a termékek ára mellett fontos tényező az is, hogy a kiválasztott termék milyen energiafelhasználási tulajdonságokkal rendelkezik, azaz mennyi villamos energiát, illetve vizet fogyaszt a használat során.

Az természetesen köztudott, hogy a háztartási energia költségek jelentős mértékben csökkenthetők az energiahatékony berendezések használatával. Az egyes termékek energiahatékonysági jellemzőit bemutató címkézési rendszer a fogyasztók számára jól áttekinthető, és egyszerű módon nyújt információkat a termékek energiafelhasználásáról. Am most ezen jelölések megváltoztak, március 1-jétől egyes termékcsoportokon új, a döntéshozók szerint könnyebben értelmezhető és informatívabb energiacímkék jelennek meg, melyek használata a boltokban és a webáruházak termékismertetőiben is kötelező.

A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH) fogyasztóvédelemmel foglalkozó szakemberei összegyűjtötték az új energiacímkékkel kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat. Az első helyen említik, hogy az új címkézési rendszert fokozatosan vezetik be a kereskedők. Vásárlóként március 1-től találkozhatunk az említett új címkékkel a háztartási hűtőkön, a fagyasztókon, a borhűtőkön, a mosógépeken, valamint a mosó-szárítógépeken, a mosogatógépeken, a tévéken és a kijelzőkön, illetve a fényforrásokon. A változás lényege abban áll, hogy az új címke egységes, színnel is jelzett, A-G skálát használ az összes termékre vonatkozóan, és ezek megjelenésével az A+++/A++/A+ jelzések teljesen megszűnnek.

Bodajk városában, az egyik műszaki szakkereskedésben sok, különböző háztartási készüléket értékesítenek. Körtevényes Jánosné boltvezető elmondta, hogy a szabályoknak megfelelően náluk már az új címkék vannak a berendezéseken. Válaszából kiderült, hogy a nagykereskedelmi egységekből eleve úgy érkeznek hozzájuk a termékek, hogy az új A-G skála szerinti jelzéseket csatolták a berendezések kísérő okmányaihoz. Ugyanakkor a boltvezető azt is mondta: - Az az igazság, hogy az előző jelöléseket már megszokták a vevők, így most nagyon kellemetlen lesz elmagyarázni mindenkinek, hogy egy adott termék, ami eddig például A++ volt, az most E besorolásba kerül. Régen egy E energiahatékonysági szinttel jelzett termék nem tartozott az igazán jó hatásfokúak közé.

A MEKH közleménye szerint nemcsak a konyhában és a fürdőben használt berendezéseken kell feltüntetni az új jelöléseket, hanem a fényforrásokon is. Mórton az egyik diszkontban a fényforrások teljes skálája megtalálható, ám a bolt képviselőjében nyilatkozó Bódi László azt mondta, hogy eddig még nem szólt nekik senki arról, hogy bármilyen változtatást kellene eszközölni a fényforrások energiahatékonyságának jelölésével kapcsolatban. Bódi hozzátette: - A fényforrásokhoz nem külön érkeznek ezek a címkék, hanem a gyártó nyomtatja rá a dobozokra az információkat. Ennek megfelelően mi csak akkor tudjuk használni az új jelöléseket, ha az újabb szállítmányok már megváltozott jelölésekkel ellátott dobozokban érkeznek.

A MEKH arra is felhívja a figyelmet, hogy a címke jobb felső sarkában az Európai Bizottság termékadatbázisával közvetlen kapcsolatot biztosító QR-kód található: segítségével elérhető egy olyan adatbázis, amely tárgyilagos termékinformációkat nyújt a vásárlók, a kiskereskedők és a piacfelügyeleti hatóságok számára.

A címkékről még annyit érdemes tudni, hogy az energiafogyasztás jelölése a címke középső részén, jobban észrevehető, kiemelt helyen található, és hogy az alsó részén a kiválasztott termék energiafogyasztását részletező, s akár a termékek összehasonlítását is szolgáló piktogramok kaptak helyet.

"Az az igazság, hogy az előző jelöléseket már megszokták a vevők"

PJD

[Eredeti](#)

(Fejér Megyei Hírlap, 2021. március 05., péntek, 4. oldal)

Egy friss kutatás szerint az élelmiszerek 20 százaléka végzi a kukában

Ez óriási pazarlás, és egyben hatalmas gazdasági és környezetvédelmi probléma – állapítja meg egy ENSZ-jelentés, melyet a párizsi Les Échos ismertet.

Évente 931 millió tonna élelmiszer kerül a kukákba – állapítja meg az a jelentés, melyet az ENSZ környezetvédelmi szervezete és a Wrap nevű brit civil szervezet együtt készített a 2019-es évről. Az 54 országban folytatott vizsgálat nem veszi figyelembe az élelmiszeripar által termelt hulladékot, hanem csakis azt, amit a kereskedelemben eladtak, és azután nem fogyasztottak el.

A fő bűnösök a háztartások, ahol rohamtempóban növekszik a kidobott élelmiszer mennyisége – mind a fejlett államokban, mind pedig a szegény országokban. A kukákban landoló élelmiszer több mint fele innen származik – a 20 százalékból 11 százalék – míg az éttermek 5 százalékkal, a kiskereskedők pedig mindössze 2 százalékkal járulnak hozzá.

Nigéria a pazarlás bajnoka

Bár a kutatók azt feltételezték, hogy az élelmiszer-pazarlás a gazdag országok polgárait jellemzi elsősorban, hamar kiderült, hogy ez nem feltétlenül igaz. A világ átlag 121 kilogramm kidobott élelmiszer egy évben. Ehhez képest a nem épp dúsgazdag Nigéria lakói 185 kilót hajítanak a kukákba.

Mindeközben több mint 700 millió ember éhezik a világban – vázolja fel a paradox helyzetet az ENSZ jelentése.

(HVG 2021. március 5., péntek)

Élen jár energiapazarlásban a magyar lakosság

Az iparhoz mérten is meglepően magas a lakosság által felhasznált energia aránya Magyarországon, a családi házak például az uniós átlagnál 10 százalékkal több energiát fogyasztanak.

Az iparhoz képest jóval nagyobb a lakosság által felhasznált energia aránya Magyarországon, mint a fejlett iparral bíró országokban – derül ki a szigetelési megoldásokkal foglalkozó vállalat, a Knauf Insulation közleményéből. Míg a magyar lakosság energiafelhasználási aránya 32 százalék – írják –, addig az Egyesült Államokban csupán 18 százalék. Az Eurostat adatai szerint ráadásul a legtöbb környező országnál is többet fogyaszt a magyar lakosság: Ausztriában 23, Csehországban 26, Szlovákiában pedig 20 százalék ez az arány.

Kiszámolták, hogy egy átlagos magyar háztartás energiafelhasználásának 75 százalékát a fűtésre, illetve a légkondicionálásra fordított energia teszi ki.

A magyar családi ház állomány az uniós átlagnál 10 százalékkal több energiát fogyaszt négyzetméterenként, ezzel Magyarország a tíz fajlagosan legtöbbet fogyasztó tagország között van. Az egy főre jutó évi 5,7 tonnás szén-dioxid kibocsátásából így 1,3 tonnát a háztartások juttatnak a légkörbe, amelynek döntő része a fűtő- és tüzelőanyagok elégetéséből származik. Ennek is betudható, hogy

Magyarország az ökológia lábnyoma alapján másfélszer annyi erőforrást használ fel, mint amennyi fenntartható lenne.

A cég szerint a magas fogyasztás egyik oka, hogy az épületek jellemzően korszerűtlenek, az emberek elavult kazánnal pazarlón fűtenek, a meleg pedig kiszáll a gyengén szigetelt ablakon. A fogyasztási arányok eltolódását az is befolyásolja, hogy Magyarországon jóval alacsonyabb az ipari célú felhasználás, míg például a cseheknél sokkal több az energiaintenzív ipari termelés.

(HVG 2021. március 5., péntek)

Zöltség az úrból – 5 éven belül valósággá válhat

Az, hogy a napenergia problémáját az úrból próbálja megoldani az emberiség, egyáltalán nem meglepő. Most azonban úgy tűnik, a klímaváltozás és a túlnépesedés nyomán egyre fenyegetőbbé váló élelmiszerválságra is a Földön kívülről várhatunk megoldást - bár nem a nálunk fejlettebb technikával rendelkező űrlények ajándékaként...

Arról van ugyanis szó, hogy a Nanoracks magáncég szerződést kötött az Egyesült Arab Emírségek befektetőivel a Föld körül keringő üvegházak építésére és az úrból nevelhető, rendkívül ellenálló növények termesztésére.

A feladat tehát nem az, hogy a földi mezőgazdaságot felköltöztetik a világűrbe, és az ott termelt növényekkel látják majd el bennünket, hanem az, hogy olyan új növényeket nemesítsenek, olyan fajta-variációkat hozzanak létre, melyek képesek lesznek a Földön található legzordabb körülményeknek is ellenállni.

A DNS-mutációk, a későbbi szelekció és szaporítás révén olyan fajtákat hozhatunk létre, amelyek nagyobb hozammal, jobb tápanyag ellátottsággal és a betegségekkel szembeni nagyobb ellenálló képességgel rendelkeznek. Fontos szempont az is, hogy kevesebb vizet

igényelnek és magasabb hőmérsékletnek is ellenállnak – erről beszélt Liu Luxiang, a Kínai Agrártudományi Akadémia Növénytudományi Intézetének kutatója, aki az űrben nemesített mutáns növények létrehozásán dolgozik, köztük zöldségfélékkel, búzával, kukoricával és a szójával kísérletezik.

A Nanoracks tervei szerint szeretnék még ebben az évben egy StarLab Űrfarm Központ nevű űrállomást Föld körüli pályára állítani, ami üvegházként és kutatóközpontként is szolgálhat majd. Itt szaporíthatnák a mutációkon átesett növényeket.

Az persze kérdés, hogy egy Föld körül keringő üvegházban ellenállóbb tápláléknövényeket tudnak-e termesztetni, mint itt a Földön. A Nanoracks mindenesetre meg fogja próbálni.

(Chikansplanet 2021. március 5., péntek)

Moderna: 1,74 millió oltás nem kellett nekünk az EU-tól, vihetik a gazdagok

Az Európai Unió közös vakcinabeszerzéséből 3,5 millió adag Moderna-oltás jutott volna Magyarországnak, de a kormány 1,74 milliót ebből nem kötött le. A felszabaduló oltásokra hamar lecsaphattak más uniós országok: vélhetően Dánia, Németország és Franciaország. Más országok is eltaktikázták magukat.

Az Európai Unió tavaly 160 millió adag legmodernebb, mRNS-alapú Moderna-oltást vásárolt, amit 2021 végéig kell teljesen leszállítania a gyártónak. Majd idén február közepén az EU újabb 150 millió adagot vett 2021-re, és 150 milliót 2022-re is. Magyarországnak ebből így nagyjából 3,5 millió adag jutott volna, viszont a kormány csak nagyjából a felét, 1,74 millió adagot kért - kezdi cikkét a Szabadeurópa.hu.

Az Orbán Viktor miniszterelnök vezette kormány több magyarázatot is adott, hogy miért:

Először a kormányfő azt mondta, hogy nem igaz, hogy ne hívták volna le a keretet.

Majd az volt a hivatalos válasz, hogy nagyon hasonló a Pfizer termékéhez, utóbbi pedig olcsóbb és jobb szállítási feltételekkel bír. Viszont a portál szerint ellentmondásos a válasz, mert Gulyás Gergely előtte nem sokkal mondta azt, hogy az oltásoknál "másodlagos az ár."

Majd azt közölték, "az említett másfél millió Moderna-vakcinát 2021 decemberében szállítaná Brüsszel." Itt a portál szerint a tévedés részben pontatlan, mert közvetlenül a gyártók szállítják a készítményeket.

Viszont a tényen nem változtat, hogy Magyarország végül nem kérte a teljes részét, így az uniós vakcinabeszerzési megállapodás értelmében a lakosságárányosan nekünk járó vakcinák egy részét a többi ország megveheti. De nem közvetlenül, mert a megmaradt oltásokat egy közös alapba teszik, arra tehetnek ajánlatot az érdeklődő országok.

A brüsszeli adatok alapján Dánia, Németország és Franciaország vehette meg a készletet. De más országok is hagyták a Moderna-készítményét a közösben: Bulgária, Görögország és Lengyelország se hívta le a teljes keretét. Vélhetően azért, mert a belga költségvetési államtitkár, Eva De Bleeker decemberben véletlenül kipsztoolta, hogy mennyiért vette az EU a különböző vakcinákat az első körben: eszerint egy dózis Moderna nagyjából 5500 forintba (18 dollárba), egy adag Pfizer 4400 forintba (12 euróba) vagy egy dózis AstraZeneca 650 forintba (1,78 euróba) kerül az uniós országoknak. Épp utóbbi alacsony ára miatt sok ország próbálkozott azzal, hogy inkább azt próbálják beadni a lakosságnak, de a gyártó itt nem bírja tartani az eredetileg vállalt gyártási és szállítási tempót.

Viszont itthon 100 milliárd forint lenne a különbség, ha mindenki Modernát, vagy ha mindenki AstraZenecát kapna.

A közös uniós megállapodás lényege egyébként épp az volt, hogy a kevésbé tehetősebb országok elől se vásárolják fel a nagygazdaságok az összes vakcinát, hanem mindenkinek jusson oltóanyag.

(Napi 2021. március 6., szombat)

Kötelezően állami kórházba vezényelhetik a magánintézmények dolgozóit

A rendkívüli intézkedés a veszélyhelyzet végéig áll fenn.

A péntek késő este megjelent kormányrendelet szerint az országos kórház-főigazgató az általa meghatározott időtartamra, de legfeljebb a veszélyhelyzet megszűnéséig állami vagy önkormányzati egészségügyi intézményhez „rendelhet be” minden dolgozót, aki „a működési nyilvántartásban érvényes bejegyzéssel szerepel” és „nem állami vagy nem önkormányzati fenntartású vagy tulajdonú egészségügyi szolgáltatónál egészségügyi tevékenységet végez, vagy kormányzati igazgatási szervvel szolgálati jogviszonyban áll”. Jenei Zoltán főigazgató ilyen döntése azonnal végrehajtandó.

Kivételt képeznek a honvédségi és rendészeti, valamint az egyházi intézmények, a házi orvosok, valamint azok, akik várandósok vagy 3 évesnél kisebb gyermekük van, 16 évesnél fiatalabb gyermeket egyedül nevelnek, tartósan beteg hozzátartozót gondoznak, és azok a nyugdíjasok, akiket még nem oltottak be és nem is estek át a koronavírus-fertőzésen.

Az áthelyezés időtartamát, az ez időre járó fizetést, az utazási és a szállásköltséget a főigazgató határozza meg.

A berendelés ideje alatt nem lehet felmondani.

A magánkórházaknak, -rendelőknél nem csak a munkatársait, hanem a berendezéseit, sőt az épületeit is elveheti az állam átmenetileg. A rendelet szerint ugyanis „a veszélyhelyzet ideje alatt az országos kórház-főigazgató, kártalanítás mellett, határozattal bármely – nem állami vagy önkormányzati fenntartású vagy tulajdonú – egészségügyi szolgáltatót kötelezheti a SARS-CoV-2 vírus elleni védekezéshez szükséges ingatlan, valamint ingó eszközök és felszerelések rendelkezésre bocsátására a kijelölt állami vagy önkormányzati fenntartású vagy tulajdonú egészségügyi intézmény részére”.

A kártalanítást kérni kell, és 60 napon belül bírálják el.

A lezárások bejelentésekor Gulyás Gergely Miniszterelnökséget vezető miniszter azt mondta, hogy bár minden szolgáltatás szünetelni fog, a magánegészségügy kivételt képez. A péntek délután megjelent kormányrendelet viszont csak azt tartalmazta, hogy a lezárás nem terjed ki a közfinanszírozott egészségügyi szolgáltatókra. Kásler Miklós emberi erőforrás miniszter péntek este ugyanakkor bejelentette, hogy az egynapos sebészeti ellátásokat felfüggesztik.

(HVG 2021. március 6., szombat)

Díjmentes a március 10-ig kezdeményezett helyközi dolgozó- és tanuló bérletek visszatérítése

Nem számol fel kezelési költséget a márciusi helyközi dolgozó- és tanulóbérletek visszatérítésénél a MÁV-Start, a MÁV-HÉV és a Volánbusz, amennyiben az igényt március 10-ig benyújtják - közölte a MÁV szombaton.

Az ITM erre vonatkozó rendeletével összhangban visszatéríti a MÁV-START, a MÁV-HÉV és a Volánbusz bérleteket

A közlemény szerint az Innovációs és Technológia Minisztérium erre vonatkozó rendeletével összhangban a MÁV-START, a MÁV-HÉV és a Volánbusz visszatéríti a helyközi járatokra szóló, március havi, félhavi, vagy legkorábban március 8-ától 30 napig érvényes bérleteket. A 2021. március 1. előtt kezdődő érvényességű és a benyújtás idejében még legalább 15 napig érvényes 30 napos bérlet árának 50 százalékát térítik vissza kezelési költségmentesen.

A MÁV-Startnál a jegypénztárakban, vagy az automatákban vásárolt papíralapú bérletek esetében az utasok a visszatérítési kérelmet a pénztáraknál, vagy az ügyfélszolgálatokon adhatják be személyesen, vagy levélben (MÁV-Start Zrt. Ügyfélszolgálat 1426 Budapest, Pf.: 56.). A bérlet értékét minden esetben a megadott számlaszámra utalja vissza a vasúttársaság.

A MÁV-applikációval megváltott bérleteknél az utasok elektronikusan - az utas nevét és a bérletszámot az eszrevetel@mav-start.hu címre megküldve - nyújthatják be a visszatérítési kérelmüket, ez esetben a vásárláskor használt kártyához kapcsolódó bankszámlára utalják nekik a pénzt.

A MÁV-HÉV esetében a MÁV-applikáción keresztül megváltott bérletekre az utasok a visszatérítési kérelmet elektronikusan - az utas nevét és a bérletszámot az eszrevetel@mav-start.hu címre megküldve - nyújthatják be, a visszatérítés ebben az esetben is a vásárláskor használt kártyához kapcsolódó bankszámlára történik.

Minden egyéb formában megvásárolt bérlet árának visszatérítését a bkk@bkk.hu címen keresztül lehet intézni - ismerteti a MÁV.

A Volánbuszra érvényes bérletjegyek visszaváltására - a vásárlás módjától függetlenül - a pénztárakban van lehetőség. Pénztári visszaváltás esetén a bérlet tulajdonosának be kell mutatnia a személyi igazolványát vagy a diákigazolványát. A pénztárakban lehet benyújtani az online megváltott és kinyomtatott bérletekre vonatkozó visszaváltási igényeket is. Az online megváltott, de ki nem nyomtatott bérletek visszaváltását ide kattintva lehet kezdeményezni a „Vásárolt Bérletek Jegyzéke” megküldésével - tájékoztatott a MÁV.

(Magyar Hírlap 2021. március 6., szombat)

Vakcinát kínáló csalókra figyelmeztet a rendőrség

Minden egyes vakcinát rendőri kísérettel visznek az oltópontokra és a háziorvosokhoz, egyetlen ampulla sem kerülhet jogszerű módon magánkézbe. Ha ilyen anyag kerül fel egy adásvételi portálra, az vagy lopott vagy csalás áll a háttérben.

Az Országos Rendőr-főkapitányság Kommunikációs Szolgálat a Facebookon hívta fel a figyelmet koronavírus elleni vakcinákat kínáló csalókra. A rendőrség szerint a legtöbb esetben internetes platformokon próbálkoznak átveréseikkel a veszélyhelyzetet kihasználó szélhámosok, ezért a szakértők a bűnmegelőzést is erre a felületre összpontosítják.

Az ORFK saját maga irányítja a vakcinaszállítványokat, rendőri védelem mellett, így teljesen kizárt, hogy abból egy adag is illetéktelen kezekbe kerüljön.

Az oltást is csak orvosok végezhetik el, de magánrendelésen nem adható be a vakcina. A Covid-19 elleni vakcina egyik fajtája sem szerezhető be legálisan magánúton, sem Magyarországon, sem máshol.

A csalók is tisztában vannak ezzel, ezért klinikai, kórházi dolgozóknak, háziornosoknak vagy önkormányzati dolgozóknak kiadva magukat személyesen vagy telefonon igyekeznek megtéveszteni a kiszemelt áldozatokat. Leginkább az idős embereket veszik célba, akiket közösségi oldalokról néznek ki maguknak. Ha a vakcina tiltott eladása nem jön be, akkor az oltásra hivatkozva adategyeztetést végeznek, személyes és bankkártyás adatokat kérnek el arra hivatkozva, hogy a járvány miatt támogatást utalnának át a hívott személynek, s egyúttal a védőoltásra is regisztrálva lesznek.

Molnár Gábor adatvédelmi szakértő a Magyar Nemzetnek elmondta, személyes és pénzügyi adataink komoly értéket képviselnek, ezeket soha, senkinek nem szabad megadni úgy, hogy nem tudjuk, pontosan ki, milyen cég, mely kormányzati szerv vagy hivatal képviselőjében telefonál, veszi fel a kapcsolatot elektronikus levelezéssel.

A rendőrség bűnmegelőzési szakemberei az ilyen bűncselekmények megakadályozására több hasznos tanácsot is közzétettek a magyar rendőrség hivatalos Facebook-oldalán.

Mindig ellenőrizni kell, hogy valóban a hivatkozott szervezet vagy hivatal kereste meg a polgárt, fel kell venni a kapcsolatot az intézmény interneten megtalált ügyfélszolgálatával!

Ellenőrző kérdéseket kell feltenni a hívónak, elkérve az általa képviseltnek mondott szervezet elérhetőségét, az ő pontos nevét, beosztását. A csalók ezen a ponton szokták letenni a telefont.

Ha átutalás kerül szóba és annak lebonyolítását is vállalja a hívó, az egyértelműen bűncselekményre utal! Bankkártya- és személyes adatait semmilyen körülmények között ne adja meg senki!

A rendőrség kéri, ha valakit ilyen ügyben kerestek meg, akkor értesítse a hatóságot az ingyenesen hívható 112-es segélyvonalon, hogy a telefonhívás lenyomozásával a rendőrök közelebb kerülhessenek a szélhámosokhoz.

(Magyar Nemzet 2021. március 6., szombat)

Újra kikapcsolják a közműveket

Bár az energiaszolgáltatók egész márciusig türelmet tanúsítottak a lejárt tartozókkal szemben, a hónap elejével csendben újraindították a kikapcsolásokat. A szigorúbb vírusintézkedésekre tekintettel a Habitat újból moratóriumot követel.

A kormány bejelentette a digitális oktatásra való teljes átállást március 8-tól április 7-ig. Így minden iskolásnak, beleértve a legkisebbeket, otthon kell maradnia, amihez a megfelelő áram- és gázellátás elengedhetetlen – hangsúlyozza a Habitat for Humanity Magyarország. Eddig a veszélyhelyzetek kihirdetése kapcsán az energiaszolgáltatók két alkalommal hirdettek időleges türelmet a lejárt tartozások miatti kikapcsolásokra. A civil szervezet most, a harmadik hullám miatt ítéli szükségesnek a kikapcsolások felfüggesztését. (A szabályok szerint a szolgáltatást 60, védendő fogyasztó esetén 90 napnyi lejárt tartozás után függesztik fel.) Mikor ismét az otthonmaradás a koronavírus elleni védekezés fő frontvonalá, újból kiemelkedik az energiaellátás fontossága. Nem csupán a zavartalan távoktatás, de a mindennapi élet fenntartása – hűtőszekrények üzemeltetése, mosás, főzés, fűtés –, sőt akár emberéletek is múlhatnak ezen. A Habitat for Humanity Magyarország ismét arra szólítja fel a kormányt és az energiaszolgáltatókat, hogy mindenkinek biztosítsák az otthonmaradáshoz szükséges feltételeket. Így a kikapcsolások lehető leghamarabbi szüneteltetését sürgetik, legalább a veszélyhelyzet végéig. Külön emlékeztetnek a több mint százezer, előrefizetés mérőt használó háztartásra. Gyakorta ez a kör a leginkább kitett, rászoruló, védendő, illetve él önkormányzati szociális bérlakásokban. Ha bevétel híján, vagy épp az üzletek zárva tartása

miatt nem tudják feltölteni a mérőt, ők ugyanúgy áram vagy gáz nélkül maradnak, mint a kikapcsoltak. Követendő példának nevezik az E.ON által tavaly tavasszal felkínált, kevesek által kihasznált lehetőséget, mely szerint az előre fizetősök a veszélyhelyzet időtartama alatt igényelhetek egy utólagosan kiegyenlíthető vészkodeot. A Habitat újabb, egyszeri, 12 ezer forintos rezsiutalványt is sürget a fogyasztók számára. Hasonló követeléssel éltek tavaly áprilisi, több mint háromezer aláírással nyomatékosított petíciójukban is. A lehető legegyszerűbb, egyszersmind leginkább célravezető megoldásnak azt tartanák, ha a kedvezmény alanyi jogon járna, de átruházható lenne akár a rászorulóbbak számára. A Habitat a kormánytól egy járvány- és katasztrófa helyzet során gyorsan és hatékonyan alkalmazható, minden fogyasztót érintő energiaellátási intézkedéscsomag kidolgozását is sürgeti. Az energiaszegénység a háztartások több mint tizedét érinti, ami mintegy 400 ezer háztartást, legalább egymillió embert jelent. De a lakhatási szegénység mintegy hárommillió ember életét nehezíti. A vírus hatásai a legrosszabb lakáskörülmények között élőket sújtják a leginkább, hiszen bevételeik ritkábban származnak otthonról is végezhető tevékenységből: jellemzően alkalmi munkákból élnek, ami a válság miatt könnyen megszűnik - hangsúlyozza a Habitat.

(Népszava 2021. március 6., szombat)

A nap- és szélenergia forradalma ellenére örökké tarthat az energiaátmenet

A jelenlegi makropénzügyi környezet történelmi lehetőséget kínál a zöld gazdasági fellendüléshez, azonban a mai beruházási aktivitás mellett a tisztaenergia-rendszerre való átmenet örökké tartana, a világ pedig jelenleg egy nagyjából 3 Celsius-fokos globális felmelegedés és klímakatasztrófa felé sodródik - mondta a Magyar Energiakereskedők Szövetségének (MEKSZ) február végi éves konferenciáján tartott előadásában Varró László, a Nemzetközi Energiaügynökség (IEA) vezető közgazdásza.

A Nemzetközi Energiaügynökség minden évben elkészíti a folyamatok várható alakulását bemutató azon forgatókönyvet, melyben a világ 150 országából összegyűjti, hogy a kormányzatok ténylegesen mit tesznek az energia- és klímapolitika területén (ez a STEPS, vagyis stated energy policy scenario). Ebben nem az ígéretekre és beszédekre vagyunk kíváncsiak, hanem arra, hogy a miniszteri rendeletekben az apró betűs részeket is beleértve mi van leírva. Ezzel az energiaszektort világszerte alakító kormányzati intézkedések részletes készletét állítjuk tehát össze, majd ezt lefordítjuk arra, hogy ha a kormányok ilyen irányba mennek tovább, akkor hova is fogunk megérkezni - indította a 2021 legfontosabb energetikai kihívásai a Nemzetközi Energiaügynökség szemével című előadását Varró László, a szervezet vezető közgazdásza.

Klímakatasztrófa felé sodródva

Némi leegyszerűsítéssel azt tudjuk mondani, hogy a világgazdaságban jelen pillanatban van elegendő tisztaenergia-beruházás és hatékonyságjavulás ahhoz, hogy kompenzálja a világ népességének növekedését és a fejlődő világ urbanizációját és iparosodását, és ezáltal nagyjából stagnáló szinten tartsa a világ szén-dioxid-kibocsátását. A klímatudomány nyelvére fordítva ez azt jelenti, hogy a világ egy, az iparosodás előtti szinthez képest nagyjából 3 Celsius-fokos globális felmelegedés és klímakatasztrófa felé sodródik - fogalmazott.

A világ éves szén-dioxid-kibocsátásának már 2030-ig több mint 10 milliárd tonnával kellene csökkennie a Párizsi Klímaegyezményben foglalt legfeljebb 2 fokos cél, illetve a karbonsemleges világ gazdaság 21. század második felére történő eléréséhez (SDS, sustainable development scenario). (A globális CO₂-kibocsátás 2020-ban 31,5 milliárd tonna volt az IEA szerint). Az utóbbi időszakban 2050-re nettó nulla emissziós célt kitűző országok kibocsátása már ezt megelőzően meredeken csökkent, így az új vállalatok nem jelentenek érdemi előrelépést a cél szempontjából. Jóval nagyobb jelentőséggel bír viszont Kína tavaly őszi bejelentése, miszerint 2060-ra az ország nettó nulla kibocsátású társadalommá válik. Figyelembe véve, hogy az ország óriási és roppant karbonintenzív energiarendszerrel rendelkezik, Hszi Csin-ping elnök bejelentése a globális kibocsátáscsökkentés szempontjából fontosabb, mint az összes európai ország, Új-Zéland, és az összes egyéb állam klímasemlegességi vállalása együttvéve. A Párizsi Klímaegyezménybe visszatérő Egyesült Államok jelentős potenciált hordoz magában a globális dekarbonizációs erőfeszítés szempontjából, de a részletes intézkedéseket az ország majd csak a közeljövőben dolgozza ki.

Amennyiben a globális felmelegedés mértékét az évszázad végére 1,5 fokban kívánjuk korlátozni -, amit egyébként a Klímaegyezmény optimális célként szintén kijelöl -, akkor a CO₂-kibocsátást értelemszerűen még gyorsabban kell csökkentenünk, mint ahogyan azt korábban terveztük: mégpedig nagyjából olyan ütemben, mint a koronavírus-járvány által 2019-2020-ban előidézett, példátlan mértékű, közel 6 százalékos emissziócsökkenés.

Napi tömegközlekedés vs heti egy autóhasználat

Nagyon sok vitánk volt azzal kapcsolatban, hogy milyen társadalmi viselkedésbeli változásokat hozott a vírus - mondta Varró. Bizonyos társadalmi változások csökkentik, mások pedig növelik az energiafogyasztást, összességében, a nettó hatás tekintetében viszont valószínűleg nem sokban segíti elő a fenntarthatóságot. Az utazási szokásokban valószínűleg permanens változás áll be, például az üzleti utazások várhatóan nem állnak vissza a korábban megszokott szintre, és jóval intenzívebben fogjuk kiaknázni a videokonferenciák nyújtotta lehetőséget. Világos bizonyítékok vannak arra is, hogy az emberek a vírustól félve tartózkodnak a tömegközlekedés használatától, és helyette inkább autóval járnak. A tömegközlekedés átlagban 11-szer energiahatékonyabb, mint az autós közlekedés, vagyis az ezzel összefüggő energiafogyasztás akkor is növekszik, ha a korábbi napi tömegközlekedést a heti egyszeri autós munkába járás váltja fel.

Ma még szintén nem egyértelmű, hogy a globális értékláncok mennyiben és hogyan alakulhatnak át hosszabb távon a pandémia hatására, azonban meglehetősen súlyos kérdések vetültek fel például akkor, amikor 2020 tavaszán kiderült, hogy Európa maszkot sem tud gyártani a termelés Kínába történt kiszervezése miatt. A nagyrészt Kínából Európába és Amerikába történő konténeres teherszállítás fogyasztási igénye valamivel több mint napi 1 millió hordó olaj/nap, míg a légi teherszállításhoz kapcsolódó igény mintegy napi 1 millió hordó olaj/nap. Az egyértelműnek tűnik, hogy a kormányok nagyobb figyelmet fognak fordítani a biztonsági szempontokra, ilyen például az orvosi műszerek ellátása és gyártása vagy az elektronikai biztonság szempontjából fontos berendezések gyártása. De az a 15 millió konténer, amely évente áthajózik Kínából Európába, túlnyomó többségében nem az előbb említett eszközöket, hanem műanyagtárgyakat, gyerekjátékokat, pelenkákat és mindenféle olyan egyéb fogyasztási cikket tartalmaz, melyekkel az európai áruházak tele vannak. Abból a szempontból pedig szkeptikusak vagyunk, hogy ezek gyártása valóban visszatér-e Kínából Európába - mondta.

Egy másik nagy társadalmi változás, hogy miközben több tízezer sarki kisbolt valószínűleg soha többé nem fog már kinyitni, a kiskereskedelmi forgalom jókora része az online vásárlás és házhozszállítás felé terelődik át. E folyamat energetikai hatása ma még erősen vitatott, és nagyon függ attól, hogy milyen vásárlást vált ki. Az európai körülmények között, különösen

a gyors, rövid határidős házhozszállításra való átállás majdnem biztosan növeli az energiafogyasztást.

Örökké tartó energiaátmenet

Az elmúlt évtizedben fantasztikus forradalom zajlott le a nap- és szélenergia-technológia és a beruházások volumene szempontjából. Meglehetősen gyakori az a narratíva, különösen Nyugat-Európában, Kaliforniában és a politikailag zöldebb régiókban, miszerint már csak ki kell találnunk, hogy mit kezdünk a hatalmas bőségben rendelkezésre álló nap- és szélenergiával. Ez azonban sajnos nem igaz, ugyanis a világban meglévő nap- és szélenergia-beruházások normál időjárási körülmények között várható termelése nagyságrendileg a világ villamosenergia-fogyasztásának 1 százaléka. Normál gazdasági körülmények között a világ villamosenergia-fogyasztása 2 százalékkal nő, tehát ha azt a kérdést tesszük fel, hogy mennyi ideig fog tartani a tisztaenergia-rendszerre való átmenet, a válasz az, hogy a mai beruházási aktivitás mellett örökké. A mai beruházási volumennek minimum tartósan meg kell duplázódnia ahhoz, hogy a nap- és szélenergia-termelés olyan tempóban tudjon növekedni, mint amilyen mennyiségű tiszta energiára szükség lesz.

Fontos vita zajlik arról is, hogy a földgáznak milyen és mekkora szerepe lehet a tisztaenergia-átmenetben - folytatta. Az átmenet során az olaj és a gáz nem tűnik el egyik napról a másikra, a kereslet csökken, de valamennyit azért még kell beruházni ennek kielégítéséhez. 2020-ben az olaj- és gázipari beruházások nagyjából 30 százalékkal csökkentek, és így az iparág számára meglehetősen fájdalmas év azzal az érdekes következménnyel járt, hogy nagyjából lehozta a beruházásokat arra a szintre, amelyre az átmenet során szükség lesz.

A jelenleg érvényes intézkedések nyomán modellezett pálya alapján a földgázról megújulóakra való átállás és az energiahatékonyság javítása ugyan csökkenti a földgázkeresletet, de a nettó globális keresleti hatás még ezzel együtt is pozitív 2050-ig. Nem utolsó sorban azért, mert mind Kína, mind India lényeges energiapolitikai célokkal rendelkezik a földgáz energiapolitikai szerepének növelésére, részben a szénről gázra történő átállás érdekében. A tényleges intézkedéseket figyelembe vevő STEPS forgatókönyvvel szemben a fenntartható fejlődés pályáján (SDS) a történet egészen más. Noha a földgáz itt sem tűnik el egyik napról a másikra, de sokkal nagyobb energiahatékonyság-javulás mellett jóval nagyobb mértékű a földgázról megújuló energiára való átállás, a szén-dioxid-leválasztás és -tárolás (CCS) technológia pedig jóval nagyobb szerepet kap az emisszió leépítésében. A földgáz szerepe tehát a fenntarthatósági célok eléréséhez szükséges pálya megvalósulása esetén is lényeges marad, a gázerőművek továbbra is jelentősen hozzájárulnak a villamosenergia-ellátás biztonságának fenntartásához, és az épületfűtésből is csak lassan tűnik el, de a globális gázkeresletnek csökkennie kell, Európában pláne - fogalmazott.

Ez utóbbi pálya megvalósításához viszont az épületállomány energiahatékonyságát a korábbiaknál sokkal gyorsabban kell javítani. Az európai épületállomány gázfogyasztása az elmúlt 20 évben nagyjából 10 százalékkal csökkent (a külső hőmérséklettel korrigálva), ezalatt az Európai Uniónak volt körülbelül 5 energiahatékonysági stratégiája, és nagyon-nagyon lassan javult az ingatlanok energiahatékonysága. A fenntartható fejlődés pálya megvalósításához a következő 20 évben drámai mértékben fel kell gyorsítani az épületállomány felújítását, az energiahatékonysági beruházásokat, illetve a hőszivattyúk és a megújuló alapú hőtermelés terjedését.

Történelmi lehetőség

Az európai gazdaság súlyos válságban van; az emberek nem költik el a pénzüket, mert félnek attól, hogy elveszítik a munkájukat, a vállalatok pedig félnek attól, hogy az emberek nem fogyasztanak, így a gazdaság beleragadt egy recessziós helyzetbe. Ez volt az a szituáció, amikor a nagy gazdasági világválság idején John Keynes brit közgazdász azt mondta, a kormány fizessen embereknek azért, hogy gödröket ássanak, és fizessen más embereknek

azért, hogy betemessék a gödröket, hogy kimozdítsuk a gazdaságot a holtpontról. Ennél sokkal jobb megoldás az, hogy fizetünk embereknek, hogy ássanak gödröket, és fizetünk más embereknek azért, hogy rakjanak egy elektromosautó-töltőt vagy szélturbinát a gödörbe. Az energetikai beruházások, például az óriási vízerőművek egyébként már a nagy gazdasági világválság idején is nagyon fontos szerepet játszottak a válságból való kilábalásban, mind Európában, mind az Egyesült Államokban.

A Nemzetközi Energiaügynökség a Nemzetközi Valutaalappal együttműködésben kidolgozott egy fenntartható fellendülési tervet, mely a gazdasági fellendülést, a munkahelyteremtést és az energiaszektor ellenálló képességének, biztonságának és fenntarthatóságának javítását egyszerre célozza. Ez egy hároméves, évente ezermilliárd dolláros globális beruházási program, melynek nem jelentéktelen része Európában valósulna meg, és három pillérre támaszkodna: az energiahatékonyság javítására, a villamosenergia-szektor átalakítására elsősorban a megújuló energia fokozott mértékű befogadásával, illetve olyan egyéb technológiák fejlesztésének és terjedésének támogatására, mint például a hidrogén, a hőszivattyúk vagy az elektromosautó-töltők.

A fenntartható fejlődési irányú fellendülést nagyban leegyszerűsítheti a jelenlegi makropénzügyi környezet a rekord alacsony kamatlábakkal, és történelmi lehetőséget teremt. A legtöbb tisztaenergia-forrás jelentős kezdeti tőkeberuházást igényel, viszont utána nulla vagy alacsony költséggel működik; egy hosszú távú szerződéssel rendelkező szélerőműfarm vagy napelemlétes, mely megbízható, fix cashflowt generál, majdhogynem helyettesítője egy államkötvénynek. A nagy európai biztosítótársaságok, nyugdíjalapok, illetve intézményi befektetők nagyon szeretnek megújuló energiába fektetni, tehát amennyiben a kormányok ehhez megfelelő szerződéses és szabályozási környezetet teremtenek, akkor nem lesz probléma a beruházási források mozgósításával. Olcsó hitellel azonban nem lehet mindent megoldani, a különböző energetikai beruházásokat pedig eltérő energetikai tőkeszerkezettel érdemes finanszírozni. Súlyos problémák vannak az energiahatékonyság finanszírozásában és a feltörekvő világban, fontos tehát, hogy a pénzügyi forrásokat úgy csoportosítsuk át, hogy a piaci alapon önmagukat finanszírozni képtelen tisztaenergia-beruházások legyenek a kedvezményezették – mondta.

Kockázatok és tapasztalatok

Annak ellenére, hogy a technológiai költségek drámaian csökkentek, az elmúlt években nem volt nagyon látványos növekedés az európai megújulóenergia-beruházásokban. Ennek az az oka, hogy lényeges nem piaci jellegű akadályok vannak például a földhasználattal vagy a társadalmi elfogadtatással kapcsolatban, hiszen például egy modern szélturbina egy 100 méter magas acélszerkezet és 20 kilométer távolságból is látszik. Ezeket a problémákat mindenképpen meg kell oldani, de nagyon sok európai országban komoly gondok vannak azzal kapcsolatban is, hogy milyen engedélyezési eljárások során lehet megújulóenergia-projektek létrehozni.

A legsikeresebb megújulóenergia-technológiák mind villamos energiát termelnek, és a villamosenergia-hálózatnak jelentősen fejlődnie kell ahhoz, hogy ezeket be tudják fogadni, mind az átviteli hálózatot, mind az elosztó hálózatot erősíteni kell a háztartási napelemek és az elektromos autók számára. A következő évtizedben az európai villamosenergia-hálózati beruházásoknak nagyjából 400 milliárd euróval kell megugrani az elmúlt évtized trendjéhez képest, és amennyiben ez a fejlesztés elmarad, akkor a tisztaenergia-stratégia kudarcba fog fulladni - mondta Varró László, aki szerint az európai energiastratégiát fenyegető legnagyobb veszély éppen ez, vagyis hogy nem fektetünk be eleget a villamosenergia-hálózat fejlesztésébe.

Európában nem a mostani az első zöld fellendülési kísérlet, 2009-2010-ben a pénzügyi válság után az EU és az Egyesült Államok is zöld fellendülést igyekezett megvalósítani. Ezek fontos tanulságokkal jártak, amelyekre érdemes támaszkodni. Az első és talán

legfontosabb az, hogy a meglévő finanszírozási csatornák felskálázása gyorsabb és hatékonyabb, mint gyökeresen új finanszírozási rendszert kialakítani, annak jogszabályi háttérével együtt. További tapasztalat, hogy érdemes a moduláris technológiákra fókuszálni. Tíz évvel ezelőtt a nap és a szélenergia volt olyan kritikus fázisban, hogy egy nagy beruházási hullám viszonylag hirtelen nagy fejlődést tudott előidézni az iparágban. Jelenleg az energiatárolás, az elektromosautó-akkumulátorok, a hidrogén alapú technológiák és az elektrolizálók hasonló fázisban tartanak, ezeket tehát nagyon attraktív stimulus célpontnak tartjuk - fogalmazzott.

Ugyanakkor a tapasztalat az, hogy nagy, komplex építési projektek általában nem megfelelő célpontjai az élénkítő intézkedésekre, tipikusan lassabbak, mint amit remélnék tőlük, ami sok esetben a rendelkezésre álló forrás elköltését is megakadályozza. Érdemes odafigyelni az ipari értékláncre és a munkaerő képzettségére is; a legklasszikusabb példa Németország, amely több tízmilliárd eurót fordított a napenergia támogatására, ma mégsem rendelkezik érdemi hazai napenergia-iparral, miután mindent kiszerveztek Kínába. Végül, de nem utolsósorban érdemes a zöld stimulusok tágabb társadalompolitikai megfontolásaira és hatásaira is figyelmet fordítani - mondta az IEA vezető közgazdásza. Példaként azt a politikai vitát említette, mely azzal kapcsolatban folyt, hogy azok, akik napelemet telepíttetnek a háztetőre, jellemzően jómódúbbak az átlagnál, így beruházásaikat a szegényebbek villanyszámlái fizetik; egy másik vita pedig arról szólt, hogy egy százezer euróba kerülő elektromos autóra miért adunk állami támogatást, amikor azok, akik ilyen autót vásárolnak, ezt akár saját zsebből is megtehetik.

(Portfolio 2021. március 6., szombat)

Koronavírus: hétfőtől bezárnak az energia-és közműszolgáltatók ügyfélszolgálatai is

A koronavírus járvány miatti védelmi intézkedések ideiglenes szigorításáról szóló pénteki kormányrendelet érinti az energia- és közműszolgáltatók ügyfélszolgálatainak működését is. A személyes ügyintézés a korlátozások alatt szünetel. A Magyar Energetikai és Közműszabályozási Hivatal (MEKH) arra kéri az ügyfeleket, hogy ügyeiket digitális platformokon, az az online, telefonon, illetve e-mailben intézzék.

Mivel az élelmiszerboltok és az újságosok továbbra is nyitva tarthatnak, így azok, az előre fizetős mérővel rendelkező ügyfelek, akik villanyszámlájuk egyenlegét itt szokták feltölteni, ezt továbbra is megtehetik.

Az előre fizetős mérő egyenlegét személyes ügyintézés formájában feltöltő földgázfogyasztók a feltöltést az ügyfélszolgálatokon kialakított ügyeleti rendben végezhetik el. Az ügyintézés ügyeleti rendjéről a szolgáltatók honlapjukon, telefonon és e-mailben adnak tájékoztatást.

A MEKH felhívja a fogyasztók figyelmét arra, hogy a várhatóan megnövekvő telefonos forgalomra tekintettel az ügyfélszolgálatokat csak sürgős és valóban fontos esetekben hívják, és lehetőség szerint használják a szolgáltatók online felületeit.

Az online platformokon továbbra is lehetőség van:

- mérőállást diktálni és az előző mérőállásokat ellenőrizni,
- e-számlát igényelni,
- számlákat, egyenleget lekérdezni,
- online bankkártyával fizetni,

nyitott tételeket, lejárt tartozásokat megtekinteni,
adatokat módosítani,
számlázási, fizetési módot megváltoztatni
a részszámla értékét módosítani,
névátírást kezdeményezni,
a tervezett üzemszünetekről értesítést kapni.

A szolgáltatók munkatársai az egészségvédelmi előírások maximális betartása mellett a fogyasztók ingatlanjaiban továbbra is elvégezhetik a mérőórák leolvasását, az ellátásbiztonság érdekében halaszthatatlan karbantartásokat - olvasható a MEKH közleményében.

Az E.On, valamint az Elmű-Émász külön közleményben hozzátette, hogy mivel a következő időszakban sokan dolgoznak és tanulnak otthonról, a tervezett üzemszünetek számát - megvizsgálva azok lehetőségét - csökkenti a társaság.

(Portfolio 2021. március 6., szombat)

Ismét fellángolhat a vásárlási láz: ezt keresi most rengeteg magyar az áruházakban

A tavaly tavaszi karanténidőszak alatt egyes kerékpár-webáruházakban háromszorosára nőtt meg a forgalom, több helyen készlethiány alakult ki. A korlátozások úgy tűnik még inkább az emberek kedvét a két kerékhez: sportolási célból, kiránduláshoz, a biztonságosabb közlekedés, vagy akár a gyermekek lefoglalása érdekében megrohanták az online piacereket. A megugró kereslet a kerékpárok árán is meglátszik: 9-12 százalékkal drágultak 2020-ban 2019-hez képest. Most, hogy ismét közeledik a tavasz - és ugyanolyan korlátozott az élet - a Pénzcentrum kikérte a kereskedők véleményét: ismét lehet-e rohamra, készlethiányra számítani?

Tavasszal, amikor a koronavírus-járvány elérte Magyarországot és érvényben voltak a szigorú kijárási korlátozások, valamint a boltzár, az élelmiszerüzletek kifosztása után az online vásárlási láz kezdett rohamosan terjedni. A karantén időszak egyik slágerterméke a kenyérsütő gépek, konzolok, edzőgépek, trambulínok mellett a bicikli volt. Lapunk májusban adott hírt róla, hogy a kisebb kerékpáros webáruházaktól a nagy sportszerforgalmazókon át az online piacerekegig mindenhol óriásit nőtt a kereslet a kerékpárok iránt a 2019-es év azonos időszakához képest. Az internetes keresések, rendelések száma is megugrott: volt olyan hely ahol háromszoros forgalomnövekedésről számoltak be.

Ahogy egyre tavasziasabb az idő, idén is egyre többen kaphatnak kedvet a kerékpározáshoz, és nagyon úgy fest, hogy a korlátozásoktól sem szabadulunk még egy ideig. Ennek kapcsán kereste meg a Pénzcentrum ismét a piaci szereplőket: mekkora rohamra számítanak idén, és hogy mik voltak a tavalyi év slágertermékei? Aki biciklivásárláson gondolkodik, jobb ha siet, mielőtt kifognak a népszerű modellek?

Lehet roham, de nem akkora, mint 2020-ban

A Vatera a lapunknak küldött információi szerint tavaly a legnagyobb növekedést májusban tapasztalták, amikor 44 százalékkal több kerékpár fogyott a 2019. májusi eladásokhoz képest. Áprilistól decemberig pedig átlagosan 12 százalékkal vásároltak több kerékpárt az előző év azonos időszakához képest.

Főként a mountain bike kerékpárok és a gyermek kerékpárok voltak keresettek, 64%-ban használt, 36%-ban új kerékpárokra tuháztak be a magyar vásárlók. Átlagosan - a

gyerekkerékpárokat is ide számítva - 25 962 forintot költöttek a biciklik. Az online piactér idén a 2020-as eladásokhoz viszonyítva nem, de a járvány előtti időszakot alapnak véve növekedésre számít.

Az eMAG-tól lapunk azt az információt kapta, hogy idén februárban kicsivel visszafogottabbak voltak az eladások kerékpárok terén a tavalyi évhez képest, de a jó idő érkezése nyomán várhatóan újra népszerűek lesznek a biciklik. Tavaly a webshopban egyértelműen április és május hónapban vásárolták a legtöbb kerékpárt: ez a két hónap generálta az éves bicikli eladások több mint 35 százalékát darabszámok tekintetében. A tavalyi évben április és december között pedig átlagosan havi 6 százalékkal növekedett az eladott kerékpárok darabszáma.

Arra a kérdésre, mely típusok voltak a legnépszerűbbek, azt közölték: a járvány kezdete után is a mountain bike típusú kerékpárok voltak a legkeresettebbek, ezeket a gyermek kerékpárok és a városi kerékpárok követték a népszerűségi listán. Azt is elárulta az eMAG:

A tavalyi évben értékesített kerékpárok átlagos bruttó ára 96.000 forint volt.

Ez azért tűnhet jóval magasabb árnak, mint a Vatera által közölt nagyjából 26 ezer forintos átlagár, mert nálunk az eladott biciklik kétharmada használt, így az áruk is alacsonyabb, illetve ha több gyerekkerékpárt adnak el, azoknak az ára is értelemszerűen alacsonyabb.

Nem csak a kereslet, az árak is nőttek

2020-ban a gyerekkerékpárok 8,7, a női és férfi kerékpárok 10,9-11, a mountain bike-ok 12,2 százalékkal lettek drágábbak éves szinten 2019-hez képest a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) lapunkkal közölt információi szerint. Kiemelkedő növekedést a gyerekbiciklik és hegyikerékpárok kategóriájában lehetett tapasztalni, ugyanis 2018-ról 2019-re ezeknél a termékeknél csak 6,3 és 8,3 százalékos éves drágulást mért a KSH. Ezzel szemben a női és férfi biciklik 11,2-12,4 százalékot drágultak két éve, tehát a járvány alatt lassult a drágulásuk. Az alábbi grafikonon látható, hogy az elmúlt 10 évben a KSH által nyilvántartott kerékpártípusok ára stabilan emelkedő tendenciát mutat, talán a felnőtt kerékpárok és mountain bike-ok esetében 2019-2020-ban árnyalatnyival meredekebb volt a drágulás mértéke. A gyerekkerékpárok ára enyhébb, de szintén stabil emelkedést mutatott az elmúlt évtizedben. Viszont ha az átlagberek éves emelkedéséhez viszonyítjuk a kerékpárok drágulását már mindjárt más képet ad a grafikon:

A kerékpár-index értékét úgy kaptuk meg hogy az éves havi átlagkereseteket elosztottuk az adott évi átlagos bicikliárakkal. Így látható, hogy egy havi keresetből mennyi biciklire futotta volna az elmúlt években. Ezek alapján ugyanolyan szinten van a felnőtt biciklik és mountain bike-ok ára, mint 2013-2014-ben. A gyermekbiciklikből pedig 2016 óta egyre többre és többre futná az átlagbérből. Így nézve a drágulást a bérek tekintetében 2020-ban valamivel rosszabb volt a kerékpár-index, mint az elmúlt években, de az eltérés minimális: egy tized.

Nyitva maradnak a kerékpárboltok, szervizek, kölcsönzők

A hétfőtől érvénybe lépő boltzár ellenére a péntek délutáni Magyar Közlönyben megjelent rendelet szerint nyitva maradhatnak a kerékpárboltok, szervizek és kölcsönzők. A Magyar Kerékpárosklub közleményében azt is leírta, miért fontos ez a döntés:

A járműjavító műhelyek nyitvatartásának biztosítása szükséges a lakosság mobilitási igényeinek kiszolgálása és a gazdaság működtetése szempontjából. Járványmegelőzési és egészségügyi hatásai mellett a kerékpározás egy környezetbarát, helytakarékos és széles tömegeknek elérhető közlekedési forma, mely világszerte bizonyította hasznosságát a vírushelyzetben.

A közlemény arra is kitért: a kerékpár a magyar felnőtt lakosság 75 százaléka számára elérhető közlekedési eszköz, egyes régiók lakosságának mintegy harmada elsődlegesen kerékpárral közlekedik. Akik utazásaikat - amennyiben elengedhetetlenek - kerékpáron teszik meg, elkerülhetik az emberekkel való közvetlen találkozást, és fertőző felületek

érintését. Ezzel egy időben testmozgást végeznek, aminek szív- és érrendszeri betegségek elkerülésében, illetve az immunrendszer erősítésében játszott szerepe régóta ismert. A kerékpározással járó testmozgás a bezártság okozta mentális nehézségeket is oldja - írták.

(Pénzcentrum 2021. március 6., szombat)

Így győzhetünk az elektronikus banki csalók ellen - MNB Pénzügyi sarok

A Magyar Nemzeti Bank (MNB) Pénzügyi sarok rovatában ma az alábbi kérdésre keressük a választ a jegybank szakértőitől: „A bankom jelezte, hogy letiltotta a kártyámat, mivel valaki pénzt emelt volna le a számlámról. Hogy kerülhetem el az ilyen csalásokat?” (N. Hunor, Baja). Válaszol Binder István, az MNB felügyeleti szóvivője.

A legtöbb csalást a webáruházak vásárlásai során ellopott kártyaadatokkal vagy megtévesztő e-mailek, sms-ek, telefonhívások segítségével megszerzett banki számlainformációkkal (adathalászat) követik el. Előfordult ezek mellett az ún. számlaváltásos trükk is, illetve az a módszer, amikor a bűnözők kicseréltetik telefonunk SIM-kártyáját, és így jutnak banki azonosítóinkhoz.

Mindegyik visszaélés közös jellemzője, hogy a csalóknak szüksége van hozzá a banki ügyfél vagy kártya adatainkra. Néhány elővigyázatossági szabály betartásával viszont megelőzhető a baj, és számos jogszabályi segítség is védi a biztonságunkat.

A NETES VÁSÁRLÁSOKNÁL ÍGY LEHETŐLEG GYŐZDJÜNK MEG RÓLA, HOGY BIZTONSÁGOS, ELLENŐRZÖTT WEBOLDALON VÁSÁRLUNK!Ha lehet, ne nyilvános helyen (például internetkávézóban) intézzük ilyen ügyleteinket, ahol mások is láthatják adatainkat (a képernyőn vagy a hálózaton)! Ha befejeztük a tranzakciót, a „kilépés” gombbal lépünk ki az adott webáruház oldaláról!

Növeli a biztonságunkat, hogy idén januártól – az erős, más néven kétfaktoros ügyfélhitelesítésre vonatkozó uniós előírás alapján – már nem elég csak a kártyán szereplő adatainkat megadni a netes vásárláshoz. Kell hozzá egy másfajta, a kártyánktól független azonosító is (például egy, a bankunktól a mobiltelefonunkra jövő SMS-kód, egy külön, a vásárlásokra szolgáló jelszó, vagy akár egy ujjlenyomat-leolvasó, arcfelismerő eszköz is). A vásárlás csak a kétféle azonosító megadása esetén történik meg.

A megtévesztő e-mailek/sms-ek, telefonhívások célja, hogy olyan hamis (bankunkéval látszólag megegyező) honlapokra irányítsanak minket, ahol megadjuk számlaazonosítóinkat és tranzakciós kódunkat, ami így a csalók kezére jut. Ezek birtokában a számlákról átutalásokat indítanak gyakran külföldi banknál vezetett folyószámláikra.

ELŐFORDULHAT AZ IS, HOGY AZ ELEKTRONIKUS LEVÉL ÁRTALMAS MELLÉKLETET TARTALMAZ, AMELYET GYANÚTLANUL LETÖLTVE KÉMPROGRAMOT TELEPÍTÜNK SZÁMÍTÓGÉPÜNKRE. EZ SZINTÉN RÖGZÍTHETI BANKI ADATAINKAT.

Védekezésésképp mindig gondosan ellenőrizzük az üzenet feladóját és annak tartalmát! A bankok sohasem kérik, hogy e-mailben vagy épp telefonon adjuk meg bizalmas számladatainkat. Célszerű a gyanús linkeket kiszűrő vírusirtó programot, illetve a levelezést megrostáló spamszűrőt használnunk!

Megszokott internetbanki oldalunkat emellett a közvetlenül banki honlapról nyissuk meg, nem pedig a kapott e-mailből. Telefonos vagy SMS-megkeresés esetén az ismert banki ügyfélszolgálati telefonszámon kérdezzünk rá az üzenet valódiságára. Különösen érdemes figyelni a mobilbanki applikáció aktiválásával kapcsolatos üzeneteket, mert ha nem mi

kezdeményeztük, akkor valószínűleg a csalók próbálnak visszaélni az adatainkkal. Bármilyen gyanú esetén azonnal jelezzük a banknak!

Elsősorban vállalati banki ügyfeleknél fordulhat elő, hogy valamelyik eddigi kereskedelmi partnerük (pl. beszállítójuk) nevében egy csaló olyan elektronikus levelet küld, amely szerint megváltozott a bankszámlaszámuk, így a további utalásokat a jövőben arra kérik. Ha bedőlünk e trükknek, a csalók és a pénzünk rövid úton eltűnnek. **AZ EZ ALAPJÁN TELJESÍTETT ÁTUTALÁS NEM A VALÓDI KEDVEZMÉNYEZETHEZ ÉRKEZETT, HANEM CSALÓK SZÁMLÁIRA.**

E támadást úgy védhetjük ki, ha valamennyi céges szerződésünkhöz (mindkét félnél) konkrét személy kijelölt kapcsolattartókat rendelünk. Őt azonnal fel is tudjuk hívni ellenőrzésképp. Ha nem tőle jött az üzenet, alapos okunk van gyanakodni. Az e-mailben érkező új számlaszámot emellett közhiteles adatbázisból (például cégnyilvántartás) ellenőrizni is tudjuk, hiszen a vállalkozásoknak azt közzé kell tenniük.

A mobiltelefonos SIM-cserés eseteknél a csalók például kecsegtető áru, ám valótlan lakás- vagy autóvásárlási szerződéseket készítenek elő nekünk, esetleg állásinterjúra hívnak. Mindezek célja egyedül az, hogy minél több személyes és banki adatot tudjanak meg rólunk, s akár azonosító iratainkat is megszerezzék. Ha mindez megvan, telefontársaságunknál (elveszett, balesetben összetört stb. telefonunkra hivatkozva) a nevünkben kicserélik a SIM-kártyánkat. **INNENTŐL A BANKI SMS-VAGY EGYÉB KÓDOKAT IS FOGADNI TUDJÁK, S ÍGY TUDNAK PÉNZT LEEMELNI BANKSZÁMLÁNKRÓL.**

Amellett, hogy személyes adatainkat sohase adjuk ki ilyenkor, érdemes eleve gyanakodni a valószínűtlenül kedvező (tehát nem is valós) ajánlatok esetén. Emellett, ha a csalók kicserélik SIM-kártyánkat, akkor a nálunk lévő mobiltelefonunk azonnal elnémul. Ilyenkor ne csak a telefontársaságnál érdeklődjünk, hanem biztonsággi okból haladéktalanul zároltassuk mobil- vagy internetbankunkat is hitelintézetünknel.

(Origo 2021. március 6., szombat)

Márciusban az általános iskolások is ingyen internetezhetnek otthon

Márciusban az általános iskolások is ingyen internetezhetnek otthon – derült ki a péntek este megjelent Magyar Közlönyből.

Amikor novemberben, a járvány második hullámában ismét digitális oktatásra álltak át a középiskolák, a kormány ingyenessé tette a diákok és pedagógusok számára a vezetékes internetet harminc napra, majd a harminc napos kedvezményt azóta havonta meghosszabbította.

Hétfőtől az általános iskolákban is tantermen tantermen kívüli, digitális munkarendre állnak át, a kormány kiterjesztette a jogosultak körét. A rendelet szerint

az előfizetéssel rendelkező tanuló vagy az előfizetéssel rendelkező törvényes képviselője, illetve

az előfizetéssel rendelkező pedagógus vagy oktató veheti igénybe.

A kedvezmény harminc napra szól, egy jogosult csak egy helyen veheti igénybe, és a szolgáltatónál lehet igényelni.

Schanda Tamás, az Innovációs és Technológiai Minisztérium miniszterhelyettese február közepén azt mondta, „mintegy százezer család igényelte eddig az ingyenes internetet, így a magyar emberek közel egymilliárd forintot takarítottak meg a koronavírus-járvány idején”.

Arról már novemberben is írtunk, hogy ezt a kedvezményt épp a leginkább rászoruló családok nem tudják igénybe venni, mert sok helyen nincs kiépítve a vezetékes internet, a mobilinternetről pedig továbbra sincs szó a rendeletben.

(telex 2021. március 6., szombat)

Több tízezer szervezet e-mailezését hackelték meg

A Microsoft Exchange levelezőszerver sérülékenységét használták ki a támadók.

Újabb gigantikus botrány tört ki a Microsoft háza táján, a Krebs on Security és a Wired beszámolója alapján az ellátóláncbeli SolarWinds-en keresztül kivitelezett gigatámadást követően most több tízezer, globálisan akár harmincezernél is több vállalat, kormány szerv és egyéb szervezet levelezéséhez férhettek hozzá illetéktelenek. Az akció januárban kezdődött, de csak február végén kapcsolt a legnagyobb sebességi fokozatba.

A támadók a saját szerveren futtatott Exchange 2013 / 2016 / 2019 levelezőkiszolgálók egy nulladik napi sebezhetőségét használták ki, a hibát a februári hibajavító kedden foltozta be a Microsoft, azaz a naprakész szoftverű kiszolgálók már nincsenek veszélyben.

A sérülékenység kihasználásával a támadók hátsó kaput telepítettek a feltört szerverekre, így távolról be tudtak rájuk jelentkezni, ráadásul adminisztratív jogosultságú felhasználóként. A sebezhető kiszolgálók megkeresését és hackelését automatizált módon végezték, de nem világos, hogy közülük ténylegesen mennyibe léptek be, hogy adatok lopjanak ki róluk.

A biztonsági kutatók szerint a januárban indult támadás mögött a kínai „Hafnium” áll, a feltételezések szerint államilag szponzorált hackerekről beszélünk. A csoport nem ismeretlen, már számos célzott támadást indított például fertőző betegségekkel foglalkozó kutatók, jogi vállalkozások, felsőoktatási intézmények, védelmi beszállítók, nem állami szervezetek és politikai agytrösztök levelezőszerverei ellen. Viszont a korábbi betörések során csendesen dolgozott, a lehető legtovább próbálta odáznai a behatolásának felismerését.

(Origo 2021. március 6., szombat)

Hétfőtől nagyon figyeljen, ha autóba ül, mert a rendőrök is résen lesznek

A rendőrök 2021. március 8-14. között a passzív biztonsági eszközök használatát ellenőrzik Magyarországon közútjain – adta hírül a police.hu. Ez ismét egy közös uniós akció, az Európai Közlekedésrendészeti Szervek Hálózata (ROADPOL) hirdette meg Seatbelt elnevezéssel a fokozott ellenőrzést, amelyhez a magyar rendőrség is csatlakozik.

Az akció keretében elsősorban a biztonsági öv, a gyermekbiztonsági rendszer, valamint segédmotorosoknál és motorkerékpárosoknál a bukósisak használatát vizsgálják a rendőrök.

Az ORFK szombaton közölte, hogy Balogh János országos rendőrfőkapitány március 7-én 0 órától szeptember 6-án 24 óráig fokozott ellenőrzést rendelt el Bács-Kiskun, Csongrád-Csanád és Győr-Moson-Sopron megyében.

(Index 2021. március 7., vasárnap)

Kevéssé ismert gyorsajtás-szabály szed áldozatokat: kismillióan hibáznak, fizetnek is érte

Sokan még ma is azt hiszik, hogy általánosan elfogadott szabály a magyar utakon, hogy a megengedett sebességet valamilyen mértékben át lehet lépni, van egyfajta tűréshatár, ami alatt nem büntetnek meg. Ez azonban csapda. Ilyenről ugyanis Magyarországon szó sincs, de sajnos még mindig rengetegen vannak azok, akik nincsenek pontosan tisztában a szabályokkal. És nem tudják például, hogy hazánkban kétféle gyorsajtás létezik. Emiatt pedig sokan perkelhetnek...

A mai napig nagyon sok magyar sofőr esik abba a hibába, hogy összekeveri a gyorsajtás-ellenőrzési formákat. Ennek következtében sokan azt hiszik, hogy egy esetleges mérés során, ha még a tűréshatáron belül hajtanak gyorsabban, akkor nem érheti őket vész. Csakhogy ez nem igaz, ugyanis Magyarországon jelenleg kétféle gyorsajtás létezik.

Az egyik, amit az automatikus rendszer néz (itt objektív felelősség van, hiszen a gép nem tudja, ki vezette az autót), és van a helyszíni ellenőrzés, a kettő pedig teljesen külön dolog. Olyannyira, hogyha például a rendőr a helyszínen ellenőrzi az embert, fogja a műszerét és lefotózza az illetőt, akkor akár azért is megbüntethet bárkit, ha a megengedett 60 km/óra helyett 61-el ment.

Ezt pedig sokan a mai napig nem tudják.

Pető Attila, a Kreszprofesszor néven is ismert közlekedési szakértő korábban azt is elmondta a Pénzcentrumnak, hogy tűréshatárról csakis akkor lehet beszélni, hogyha a Véda-rendszer ellenőrzi az embert. A rendőrök esetében tehát ilyen nincs. A szakértő egyébként azt mondta, hogy a rendőrök készülékei 3-4 százaléknyi túllépést néznek el, annyival vannak fölé kalibrálva. Azt ugyanakkor Pető Attila nyomatékosította, hogy ha a KRESZ-ben 50 van, akkor maximum 50-nel lehet menni.

Egy balesetnél tehát biztosan elővonnék az embert, ha ő a hibás és mondjuk a megengedett 60 helyett 64-el ment volna. Ez máris súlyosbító körülménynek számítana. Mindezek alapján érdemes mindenkinek észben tartania, hogy nem jó ötlet a sebességhatár túllépése. A tűréshatárnál a kilométeróra tehát egyáltalán nem érdemes hivatkozni védekezéskor, már csak azért sem, mert a szakértő szerint azok

kivétel nélkül többet mutatnak, mint amennyivel ténylegesen halad az ember. GPS-szel vizsgálva például akár 5-10 százalék is lehet az eltérés. Tempomat használatkor ezt például érdemes figyelembe venni.

Meg lehet úszni a büntetést?

A Pénzcentrumnak korábban nyilatkozó szakértő szerint, ha valaki nem ért egyet a büntetésével, annak ugyan megvan a lehetősége a fellebbezésre, de nem sok esély van rá, hogy eltörlik a bírságot. Hiszen a hatóságoknál megvannak a felvételek, amiken pontosan látszik, hogy hol, mikor és mennyivel ment az illető, milyen sebességhatárok mellett. A műszer rossz kalibrálására hivatkozni tehát nem lehet.

Esetleg ilyen esetekben azt lehet elnézni, hogyha valamilyen gyorsajtáskor például volt egy kereszteződés, ami feloldotta a - kisebb sebességre - korlátozó táblát, de azért a rendőrök sem szoktak olyan helyre állni, ahol ez felmerülhet. Az is elképzelhető, hogy egy földút segítheti a gyorsajtáson kapott sofőrt, az ugyanis ugyanúgy kereszteződésnek számít, de valljuk be, ezek ritka esetek.

Hogy szól a gyorsajtás-szabályozás?

A KRESZ világosan fogalmaz a sebességhatárokkal kapcsolatosan, és az is a rendelet része, hogy ha a tábla lakott területen 50 km/óránál, lakott területen kívül 90 km/óránál nagyobb sebességet jelez, személygépkocsival, motorkerékpárral és a 3500 kg megengedett

legnagyobb ösztömeget meg nem haladó gépkocsival legfeljebb a jelzőtáblán megjelölt sebességgel szabad közlekedni.

Bár a vonatkozó kormányrendelet mellékletében a büntetési tételek valóban úgy vannak meghatározva, hogy a bírság csak annak jár, aki legalább 15 km/h-val átlépi a megengedett sebességet. Sőt, 100 km/h felett már csak akkor jön a csekk, ha a gyorsajtót legalább 120 km/h-val fotózták le, de nem lehet elégszer kihangsúlyozni, hogy ez csak az automata rendszerekre vonatkozik.

Mindez a technika ördöge miatt lett kitalálva, a sebességmérő készülékekben is van egy hibahatár. Így pedig sok olyan sofőr is büntetést kapna, aki amúgy nem is hajtott gyorsan, csak a műszerek voltak pontatlanok. A "tűréshatárok" és a büntetési tételek ma így néznek ki Magyarországon védás mérés esetén:

50 km/óra sebességig

15 km/óra felett 25 km/óraig - 30 000 ft

25 km/óra felett 35 km/óraig - 45 000 ft

35 km/óra felett 45 km/óraig - 60 000 ft

45 km/óra felett 55 km/óraig - 90 000 ft

55 km/óra felett 65 km/óraig - 130 000 ft

65 km/óra felett 75 km/óraig - 200 000 ft

75 km/óra felett - 300 000 ft

50 km/óra felett 100 km/óra sebességig

15 km/óra felett 30 km/óraig - 30 000 ft

30 km/óra felett 45 km/óraig - 45 000 ft

45 km/óra felett 60 km/óraig - 60 000 ft

60 km/óra felett 75 km/óraig - 90 000 ft

75 km/óra felett 90 km/óraig - 130 000 ft

90 km/óra felett 105 km/óraig - 200 000 ft

105 km/óra felett - 300 000 ft

100 km/óra sebesség felett

20 km/óra felett 35 km/óraig - 30 000 ft

35 km/óra felett 50 km/óraig - 45 000 ft

50 km/óra felett 65 km/óraig - 60 000 ft

65 km/óra felett 80 km/óraig - 90 000 ft

80 km/óra felett 95 km/óraig - 130 000 ft

95 km/óra felett 110 km/óraig - 200 000 ft

110 km/óra felett - 300 000 ft

A pénzbírság mellett büntetőpontokat is kapnak a gyorsajtók, enyhébb esetben 4-et, de nagyobb sebességtúllépés után 6 illetve 8 pont is járhat a jogsiba, amivel azért érdemes vigyázni. Ugyanis ha a sofőr pontjainak száma eléri vagy meghaladja a 18-at, a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala már meg is kezdi a jogosítvány bevonásának folyamatát. A hivatal három napon belül értesíti az illetékes kormányhivatal járási hivatalát, ami nyolc napon belül elrendeli jogosítvány fél évre való felfüggesztését.

Tehát a büntetés után 11 nappal már el is lehet búcsúzni a jogsitól!

Érdemes megjegyezni, hogy a pontok nem maradnak örökké a sofőrrel, a szabályok szerint az elévülési idő 3 év. Tehát, ha mondjuk 2018. február végén kaptál 1 büntetőpontot, mert a rendőr kiszúrta, hogy mobilozol vezetés közben, az kb. mostanra évült el. Emellett az állam egy másik lehetőséget is felkínál a vétkeseknek: el lehet menni önkéntes utánpótlásra, ami után 9 pontot levonnak, ha összesen nem volt 13-nál több büntetőpontja az illetőnek - ha 14 és 17 pont között áll a sofőr, akkor csak hattal csökkentik a pontok számát.

Aki nem biztos a dolgában, az lekérdezheti a pontjainak számát: a BM tájékoztatás szerint a kérelem benyújtható:

Postai úton: Belügyminisztérium Nyilvántartások Vezetéséért Felelős Helyettes Államtitkárság Közlekedési Igazgatási és Nyilvántartási Főosztály Közlekedési Igazgatási Osztály, 1097 Budapest, Balázs Béla utca 35. vagy 1476 Budapest, Pf.: 281.

Fax útján: +36-1-455-6803

Elektronikusan az alábbi e-mail címre: kozlekedesi.foosztaly@bm.gov.hu

A kérelemnek tartalmaznia kell az alábbi adatokat:

a járművezető személyazonosító adatait (név, születési hely, születési idő, anyja neve)

a járművezető saját kezű aláírását (elektronikus úton megküldött kérelem esetén az aláírást tartalmazó dokumentumot PDF vagy JPEG formátumban kérjük csatolni)

a járművezető lakcímét vagy levelezési címét.

A tájékoztató minden esetben postai úton kerül megküldésre, elektronikus úton történő továbbításra nincs lehetőség. Adatvédelmi okokból, amennyiben a kérelem elektronikus úton, tehát szkennelt aláírással kerül benyújtásra, az előéleti pontokról szóló tájékoztatást kizárólag a bejelentett lakó- vagy tartózkodási helyre van törvényes lehetőség postai úton megküldeni. Amennyiben eredeti aláírással ellátott, postai úton megküldött kérelem érkezik, a kérelmező által megadott értesítési címre is lehetőség van megküldeni a kért tájékoztatást.

Jön az EU-s szabályozás

Az EU által 2019-ben elfogadott szabályok szerint a 2022 után eladott autókba számos új technológiát kötelező lesz beépíteni, hogy biztonságosabbá váljon a közlekedés. Ezek egyike az automatikus sebességkorlátozó berendezés, ami nagyjából úgy működik azt jelenti, hogy GPS és kamerakép alapján megállapítja egy rendszer az aktuális sebességlimitet, ezt jelzi a sofőrnek, és korlátozni is tudja a legnagyobb sebességet. Ezt a rendszert azonban felülbíráhatja a sofőr, de csak korlátozott ideig.

Emellett olyan adatrögzítőt is kötelező lesz beépíteni majd az autókba, aminek segítségével a rendőrség és a biztosító kiderítheti, hogy mi történt mondjuk egy balesetnél. A rendszer nem csak a sebességet nézi, hanem a sávtartó elektronikák jóvoltából azt is rögzíteni lehet adatot, hogy a sofőr záróvonalat is átlépett-e, vagy esetleg veszélyes módon, szabálytalanul előzött. Ettől pedig már csak egyetlen évre vagyunk.

(Pénzcentrum 2021. március 7., vasárnap)

Itt a tavasz, újra zöldülnek a szomszédjogok!

Zavarja a szomszéd grillezése, zenehallgatási szokása, áthajló gyümölcsfája, állandóan ugató kutyája, zajos építkezése? Üdvözljük a szomszédjogok világában!

Egy apartmanház vendégei által használt tűzrakóhely füstje miatt birtokvédelmi eljárást kezdeményeztek a helyi jegyzőnél, aki viszont megállapította, hogy a tűzrakóhely évi néhány alkalommal történő használatával okozott füstthatás kellemetlen, de nem olyan mértékű, amely a szükségtelen zavarás fogalmát kimerítené.

Egy másik ügyben a bíróság nem kötelezte a zeneszolgáltatás megszüntetésére az alperest annak ellenére, hogy tényként állapították meg, hogy a bárban a zeneszolgáltatás rendkívül hangos volt, amely a felperesek ingatlanának rendeltetésszerű használatát lehetetlenné tette. Ez az ingatlan ugyanis a Balaton-part legforgalmasabb városának főutcáján helyezkedett el. Az ítélet indoklása szerint a nyaralóknak is tudomásul kell venniük, hogy a Balaton-parthoz hozzátartoznak a szórakozóhelyek, és akár valamennyi helyen be lehetne tiltani a zeneszolgáltatást.

A szomszédjogokat (iura vicinitatis) a rómaiak is ismerték; ezeket a korlátozásokat törvényi szolgálomnak tekintették. Vagyis felismerték, hogy

A TULAJDONT NEMCSAK A KÖZ, HANEM A SZOMSZÉDOK KÖZÖTTI ZAVARTALAN EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉRDEKÉBEN IS SZÜKSÉGES KORLÁTOZNI.

Így például előírták, hogy a házakat egymástól csak bizonyos távolságra lehet építeni, nem szabad elvenni a szomszédtól a természetes fényt. Már a XII táblás törvény szabályozta a fák gallyainak a szomszéd telkére való átnyúlását, valamint az áthullott gyümölcs felszedésének jogát.

Szükségtelen zavarás

Az ingatlan használatának általános korlátjaként szabályozza a jog az úgynevezett szükségtelen zavarás tilalmát. A Polgári törvénykönyv (Ptk.) 5:23. §-a ezt így fogalmazza meg:

A tulajdonos a dolog használata során köteles tartózkodni minden olyan magatartástól, amellyel másokat, különösen a szomszédokat szükségtelenül zavarná, vagy amellyel jogaik gyakorlását veszélyeztetné.

Hét évvel ezelőtt a szomszédjogi szabályozás többlépcsősé vált: az alapvető rendelkezéseket a Ptk. tartalmazza, a speciális kérdésköröket viszont a szomszédjogi törvény részletezi, és mindezt önkormányzati rendeletek, bírósági jogegységi határozatok egészíthetik ki. A 2014. március 15-én hatályba lépett Ptk. a szomszédjogok területén ugyanis mellőzi a korábbi törvénykönyv számos olyan szabályát, ami túlzottan egyedi és konkrét élethelyzeteket rendez. Ezeket a normákat külön törvénybe foglalták. Hogy mennyire ésszerű tíz paragrafust külön jogszabályba helyezni, erről megoszlanak a vélemények. A tisztánlátást biztos, hogy nem segíti.

Először is a szükségtelen zavarás fogalmát érdemes tisztázni. Ahogyan az elnevezésből is következik, nem minden zavarás jogellenes, csupán a szükségesnél nagyobb mértékű.

KÉRDÉS AZ, HOGY HOL HÚZÓDIK A HATÁRVONAL, MERT SOK MINDEN ZAVARHATJA A SZOMSZÉDOT, A KERTI PARTITÓL KEZDVE A GYERMEK ZONGORÁZÁSÁIG.

Dobos István ügyvéd szerint a valóban nagy problémát okozó esetek általában az építkezéssel, a zajokkal, a kellemetlen szagokkal, valamint az állatok tartásával kapcsolatosak. A bírói ítélezési gyakorlat alapján szükségtelen mértékű zavarásról akkor beszélhetünk, ha az a szokásos mértéket meghaladja, ha a zavaró tevékenységet kifejtő a szomszéd érdekeit teljes mértékben figyelmen kívül hagyja. A Ptk. azt követeli meg ugyanis, hogy a lehetőségekhez képest legkisebb mértékű érdeksérelem okozza a használó.

Helyben szokásos használat

Nincs két egyforma szomszéd. Az egyik szeret hangosabban zenét hallgatni, szombat reggel füvet nyírni, több baráti összejövetelt szervezni, gyakran grillezni a kertben füstöt okozva, míg a másik nem. A szomszédjogi törvény tervezete a fölösleges jogviták elkerülése érdekében kimondta volna, hogy a tulajdonos túrni lesz köteles minden zavaró tevékenységet, amely a szomszédos ingatlan helyben szokásos használatából ered. Nos, a helyben szokásos használat fogalma végül kikerült a törvényjavaslatból és az elfogadott törvényből is. Aligha vitatható, hogy a bíróság a helyben szokásos használat fogalmának bevezetése esetén sem szabadult volna meg a mérlegelés szükségességétől, csak éppen nem a zavarás szükségtelen mértékét kellett volna mérlegelnie, hanem azt, hogy a zavaró tevékenység belül van-e még a helyben szokásos használat fogalmi körén.

Bisztriczki László birtokvédelmi szakértő A szomszédjogi törvény és a szükségtelen zavarások gyakorlata című tanulmányában úgy vélekedik, hogy a szomszédjogi viták egy része emberi gyarlóságból fakadó irigységen, féltékenységen, kapzsiságon, rosszindulaton alapul, más részük kiváltó oka a szomszédal kapcsolatos vélt, vagy valós sérelem, melynek

orvoslására a panaszosok, illetve felperesek javukra szóló döntést szeretnék kicsikarni a hatóságtól.

Méhek, ebek, tilosban talált állatok

A szomszédjogi törvény kitér néhány állattartással kapcsolatos esetre. Kimondja például, hogy ha a tilosban talált állat tulajdonosa ismert, az ingatlan tulajdonosa köteles őt az állat befogását követően annak elszállítására felszólítani, de mindaddig visszatarthatja az állatot, amíg az általa okozott kárt az állat tulajdonosa meg nem téríti. Vagy: ha a kirepült méhrajt annak tulajdonosa két napon belül nem fogja be, azon birtokbavétellel bárki tulajdonjogot szerezhet.

Az Alkotmánybíróság több határozata is foglalkozott állattartással kapcsolatos szomszédjogi kérdésekkel. A 6/1995. (II. 22.) AB határozatban a testület alkotmányellenesnek találta a zalaegerszegi megyei jogú város közgyűlésének az állatok tartásáról szóló 14/1991 (XI. 15) rendeletének azt a bekezdését, amely kimondta: „Méhek tartása csak a város külterületén, a belterület határától 250 m-re és zártkertben a telekszomszédok hozzájárulásával egyedi kérelemre engedélyezhető.” A határozat a tulajdonjog korlátozásával összefüggésben rámutatott arra, hogy a rendelet megállapíthat helyben alkalmazandó követelményeket, de nem tilthat kategorikusan olyan magatartást, illetve tevékenységet, amelyet a magasabb szintű jogszabály kifejezetten lehetővé tesz. Az 1/2003.(I. 14.) AB határozat a tulajdonjog aránytalan korlátozása miatt semmisítette meg a Dunakeszi Önkormányzat 15/1995. (XII. 18.) rendeletének azt a bekezdését, amely megszabta, hogy „a város területén kertes családi házak zárt udvarán kettőnél több eb és macska csak a szomszédok írásbeli hozzájárulásával tartható”.

A bírói gyakorlatban töretlen az az álláspont, hogy ha a felperes olyan környezetbe megy lakni, ahol az állattartás a hatóság engedélye alapján nem tilos, akkor az ezzel okozott bizonyos fokú zavarást a társadalmi együttélés szabályai szerint köteles elviselni.

Szalay Péter alkotmánybíró a 18/2015. (VI. 15.) AB határozathoz csatolt párhuzamos indokolásában, amelyhez a jelenlegi elnök, Sulyok Tamás is csatlakozott, kitért a szomszédjogi kérdésekre is: „A szükségtelen zavarás fennálltának, vagy fenn nem álltának a megállapítását a Ptk. is a bíróságokra bízta. A bíróságok ebben a szomszédjogi kérdésben széleskörű bizonyítás lefolytatását követően és általában igazságügyi szakértő igénybevételével döntöttek a konkrét eset összes körülményeinek a mérlegelése mellett. Az egyes esetek sokszínűségét, eltérőségét, bonyolultságát és összetettségét az is alátámasztja, hogy az egységes bírói gyakorlat megteremtése érdekében mind a Legfelsőbb Bíróságnak, mind pedig a Kúriának intézkednie kellett. A határozat indokolásában bemutatott bírósági döntések [...] egyértelművé teszik, hogy a bírói gyakorlat milyen körülményeket tekintett olyannak, amelyek fennállása esetén megvalósul a szükségtelen zavarás, azaz a szomszédjogok sérelme bekövetkezik. Ilyenek a kilátáselvonás, a beárnyékolás, az intimitás elvesztése, az adott környezetbe nem illő létesítmény látványa, a szélhatás okozta állandósult zajhatás, a káros egészségügyi kihatástól való félelemmel együtt járó ellenézés, a közvélekedés. [...] A szomszédjog sérelmének megállapítása iránti ügyekben kizárólag a közigazgatási jogszabályokban meghatározott határértékek túllépése esetén lehet hatékony bírói jogvédelemért folyamodni, az összes többi esetben nem.”

Kié az áthullott gyümölcs?

Az ingatlan tulajdonosa felszedheti az ingatlanára a szomszédos ingatlanról áthullott terményt (a korábbi Ptk. a „termény” helyett a „gyümölcs” fogalmát használta), ha a növény tulajdonosa a termény beszedését elmulasztotta. Kérdéses lehet, hogy mennyi ideje van a tulajdonosnak ahhoz, hogy a szomszéd telkére áthajló ágakról lehullott terményt összeszedje. A bírói joggyakorlat méltányos határidőről tesz említést, amely az adott esetben a mezőgazdasági-, kertészeti-, illetőleg a helyi szokásoknak, az összes körülménynek megfelelően, esetenként állapítható meg. A két ingatlan határvonalán álló növény és

terménye egyenlő arányban illeti meg a szomszédos ingatlanok tulajdonosait. A korábbiakhoz képest egy új szabály alapján A KÖZTERÜLETRE HULLÓ TERMÉNYT VISZONT BÁRKI FELSZEDHETI, HA A NÖVÉNY TULAJDONOSA A TERMÉNY BESZEDÉSÉT ELMULASZTOTTA.

Az ingatlan tulajdonosa pedig csak akkor jogosult az áthajló ágak és átnyúló gyökerek levágására, ha azok az ingatlan rendes használatát akadályozzák, és azokat a növény tulajdonosa felhívás ellenére sem távolítja el.

Ami a kerítést illeti, a szomszédos ingatlanok elválasztására szolgáló kerítés, mezsgye vagy növény használatára az ingatlanok tulajdonosai közösen jogosultak. A kerítés fenntartásával járó költségek olyan arányban terhelik az ingatlanok tulajdonosait, amilyen arányban őket jogszabály vagy megállapodásuk annak létesítésére kötelezi. Ha nincs ilyen megállapodás, akkor a költségek a határolt földhosszúság arányában terhelik őket. Amennyiben a szomszédos ingatlanok határvonalán álló növény valamelyik ingatlan rendes használatát akadályozza, illetve kárt okoz vagy annak veszélyével fenyeget, és az érdeksérelem más módon nem hárítható el, az ingatlan tulajdonosa követelheti, hogy azt közös költségen távolítsák el.

A Legfelsőbb Bíróság (a Kúria elődje) egy ügyben elvi érveléssel kimondta, hogy a fák az emberi környezetet védik, kellemesebbé, szebbé teszik, porelvonó, levegőtisztító hatásuk folytán a lakókörnyezet javításában fontos szerepet töltenek be. A fák telepítése, a meglévő növényzet megóvása általános környezetvédelmi érdek. Ezért A SZOMSZÉDJOGI VITÁKBAN ÁLTALÁBAN NEM KERÜLHET SOR FÁK KIVÁGÁSÁNAK ELRENDELÉSÉRE.

Helye lehet viszont az árnyékolással összefüggésben esetleg keletkezett kár megtérítésére való kötelezésnek. (BH1985. 58.)

Ha per, úgymond, hadd legyen per!

Ha valaki úgy érzi, hogy a szomszéd túllépte a tűréshatárt, a békés megegyezés megghiúsulása esetén jogi útra terelheti az ügyet. Az első lehetőség a birtokvédelmi eljárás, amikor is a jegyzőtől egy éven belül kérheti az eredeti birtokállapot helyreállítását vagy a zavarás megszüntetését. Ez viszonylag gyors megoldást ígér, hiszen a jegyző a birtokvédelmi eljárást tizenöt, tolmács igénybevétele esetén harminc napon belül folytatja le. A másik fél azonban a határozatot bíróság előtt megtámadhatja, azaz korántsem biztos, hogy a jegyzői döntés végleges lesz.

A másik lehetőség a per. Ilyen esetben viszont a felperesnek kell bizonyítani, hogy az általa kifogásolt zavarás már a szükséges mértéket túllépi, továbbá igazolnia kell a bekövetkezett kár mértékét. A bíróság ezekben a perekben legtöbbször szakértőt rendel ki, aki megállapítja a zavarás szükséges és szükségtelen mértékét. A szakértő költségével, mivel azt a felperesnek kell megelőlegezni, mindenképpen számolni kell.

(Index 2021. március 7., szombat)

FVA sajtószemle összeállítás XIV. évfolyam, 9. hét

Főbb témák: Fogyasztóvédelem, környezetvédelem, egészségügy, energia, élelmiszer-biztonság, vásárlás, elektronikus kereskedelem, szolgáltatás, pénzügyek, biztosítás, utazás, érdekvédelem.

Fogyasztóvédő Alapítvány - <https://fogyasztovedelem.hu/>

Hírek: https://www.fogyasztovedelem.hu/Varia_x/hirek.htm

Panaszok: https://www.fogyasztovedelem.hu/Varia_x/levelek.htm

Üzenőfal / archív: https://fogyasztovedelem.hu/Varia_x/uzeno.htm

Sajtószemle: https://www.fogyasztovedelem.hu/Varia_x/sajto.htm (Hír-Adás)